

DE ALGEMENE BRIEF VAN DE APOSTEL JAKOBUS

Jakobus verklaart niet, zoals in de andere brieven van de apostelen geschiedt, de christelijke leer van de verzoening, van de verlossing, van de dood van Christus enz., maar zijn bedoeling is voornamelijk en direct gericht op het praktische christendom, op de uitwerking van het geloof, hetgeen een godzalig leven is dat voornamelijk blijkt uit liefdadige werken. Tot dit doel bevat de brief een aantal van de voortreffelijkste en ernstigste vermaningen en aanwijzingen.

HOOFDSTUK 1

OVER GEDULD EN MOEITE EN LIJDEN

A. Evenals het synodale schrijven in Hand. 15: 23vv., dat waarschijnlijk door Jakobus II is opgesteld, na het noemen van de briefschrijver en de aanwijzing van de geadresseerden zich bedient van de Griekse groet (Hand. 23: 26 1 Makk. 10: 18, zo doet ook deze apostel. Hij gebruikt eenzelfde groet in het opschrift van deze algemene zendbrief, die niet lang voor het synodale schrijven rondgezonden is, aan de twaalf geslachten van het huis van Israël in de verstrooiing Ac 15: 21, namelijk het woord "zaligheid. "

1. Jakobus¹) Uit 10: 4, een dienstknecht van God in de wettige betekenis van het woord (Deut. 34: 5) en van de Heere Jezus Christus, (Judas 1: 1 Fil. 1: 1), aan de twaalf stammen van Israël (MATTHEUS. 19: 28 Hand. 26: 7 Openbaring 7: 4vv.), die, wonende buiten Palestina, hun eigenlijk vaderland, in de verstrooiing zijn, in de verschillende heidenlanden (Hand. 2: 8) verstrooid zijn (1 Makk. 1: 11 Aanm.): zaligheid (Hand. 23: 26 Hand. 8: 1; 1 Petrus 1: 1

1) In de vier lijsten van de apostelen (MATTHEUS. 10: 3 Mark. 3: 18 Luk. 6: 15 Hand. 1: 13) aan de ene kant en de opgave van de beide eerste evangelisten over de broeders van Jezus (MATTHEUS. 13: 55 Mark. 6: 3) aan de andere kant, ontmoeten wij drie gelijkkluidende namen:

1 Jakobus, de zoon van Alfeüs 1 Jakobus

2 Judas, Jakobus' broeder (Thadeüs of Lebbeüs) 2 Judas

3 Simon Kananites (genaamd Zelotes) 3 Simon

4 Jozes

Wij moeten in het oog houden dat die Maria, die in Matth. 27: 56 Mark. 15: 40; 16: 1 en Luk. 24: 10 als de moeder van Jakobus de jongere wordt aangehaald, d. i. van de tweede Jakobus, van hem die onder de apostelen (om hem te onderscheiden van Jakobus, de broeder van Johannes) die naam droeg en dat zij, die in Joh. 19: 25 als de zuster van de moeder van Jezus (en daarom in MATTHEUS. 28: 1 de "andere Maria" genaamd) als de vrouw van Kleopas optreedt, in MATTHEUS. 27: 56 en Mar. 15: 40, 47, ook de moeder van Jozes genoemd wordt. De naam Kleopas is slechts een nauwkeurige Griekse omschrijving van de Hebreeuwse naam "Chalpay" in plaats van de andere naam "Alfeüs". Daardoor wordt in ons het vermoeden opgewekt dat de twee rijen van namen betrekking hebben op dezelfde personen en dat dus die drie apostelen: Jakobus, Judas en Simon, broers van de Heere geweest zijn, hetgeen wij nu, daar hun vader Kleopas of Alfeüs en hun moeder de andere Maria, de zuster van de moeder van Jezus was, natuurlijk slechts in de zin van zusters kinderen of neven moeten opnemen. Wij worden in dit vermoeden versterkt, omdat Judas, de schrijver van de brief, zich uitdrukkelijk in vs. 1 als een broer van Jakobus voorstelt. Zonder twijfel is deze Jakobus dezelfde persoon als die Jakobus, die in Hand. 12: 17; 15: 13; 21: 18 als voorganger van de gemeente te Jeruzalem optreedt; deze was echter niemand anders dan de apostel Jakobus II.

Een groot aantal schriftverklaarders wil deze bewering echter niet aannemen, maar beweert daarentegen dat de twee rijen van namen die hier boven aangehaald zijn, ook betrekking hebben op twee verschillende soorten personen, op apostelen aan de ene en op broers van de Heere aan de andere kant. Zij beweren dat de Jakobus die onze brief geschreven heeft en die na de terdoodbrenging van Jakobus de oudere, de broer van Johannes, in het jaar 44 na Christus (Hand. 12: 1), de gemeente te Jeruzalem als zodanig geleid heeft, niet Jakobus II, de zoon van Alfeüs en van de andere Maria, maar een Jakobus III, de broer van Jezus, de zoon van Jozef uit zijn huwelijk met Maria, de moeder van de Heere geweest is. Deze bewering wordt echter beslist weerlegd door de volgende overwegingen: 1) In Hand. 1: 13 heeft Lukas onder de apostelen eerst tussen Petrus en Johannes, een Jakobus (Jakobus I) en dan tussen Mattheus en Simon Zelotes, een Jakobus, met de bijvoeging "zoon van Alfeüs" (Jakobus II) genoemd. Weliswaar heeft hij dadelijk daarop gezegd (vs. 14 : "deze allen volhardden eendrachtig in het bidden en smeken. en Maria, de moeder van Jezus en zijn broers", maar hoe die broers geheten hebben, heeft hij noch hier, noch eerder in zijn evangelie (Luk. 4: 22; 8: 19) gezegd. Nergens heeft hij ook maar enigszins aangeduid dat er naast de beide apostelen die de naam Jakobus droegen, nog een derde Jakobus in de gemeenschap van Jezus en Zijn gemeente geweest is. Maar hoe zou Theophilus, voor wie Lukas zijn evangelie en de Handelingen der Apostelen geschreven heeft, op de gedachte zijn gekomen dat wanneer Petrus na de terdoodbrenging van Jakobus I bij zijn vertrek uit Jeruzalem, om veilig te zijn voor de vervolgingen van Herodes, met de woorden (Hand. 12: 17): "boodschapt dit aan Jakobus en aan de broeders", een Jakobus als toenmalig voorganger van de gemeente te Jeruzalem aanduidt, daaronder niet Jakobus II, de apostel, maar Jakobus III, de broer van de Heere in lichamelijke zin zou moeten worden verstaan. Men zegt dat hij uit zichzelf had kunnen weten dat Jakobus, de beroemde voorganger van de gemeente te Jeruzalem niet de Apostel Jakobus II, maar Jakobus III, de broer van de Heere was en hij had dus slechts aan deze laatste kunnen denken toen hij die woorden van Petrus las. Wij beweren daarentegen dat Theophilus, daar hij zo weinig bekend was met de gemeente te Jeruzalem, bij hetgeen hij hier las en wat hij verder kreeg te lezen van de grote voorganger Jakobus, na de dood van Jakobus I, volstrekt alleen kon denken aan Jakobus II, die hem slechts bij name bekend was door de opsomming van de apostelen door Lukas in Luk. 6: 14 en Hand. 1: 13 Zo'n gewichtig en veelbetekenend man, die zo lang en zo krachtig de joods-christelijke kerk geleid heeft, een eigen brief geschreven en de erenaam "broeder van de Heere" droeg (Gal. 1: 19), verwacht men niet in zijn eigen gedachten met Jakobus III, wanneer men van een Jakobus II weet, maar men herkent al deze benamingen juist als van deze Jakobus II. Heden komt nog voor geen enkele onbevooroordeelde lezer bij het lezen van de apostelgeschiedenis, deze persoon, deze Jakobus III, in gedachte, wanneer er niet eerst door de verklaarders over gesproken wordt. P. Lange heeft wel gelijk als hij schrijft: "Dadelijk na de dood van Jakobus I komt in de geschiedenis van de apostelen weer een Jakobus op het toneel, die alleen deze naam draagt. Het is nu toch een zeer onwaarschijnlijke gevolgtrekking dat, terwijl Jakobus, de zoon van Alfeüs (Jakobus II) in korte tijd spoorloos van het toneel verdwenen zou zijn, zonder dat hij de eer waardig gekeurd is dat er ergens door de geschiedschrijvers van zijn dood melding gemaakt is, nu plotseling een niet-apostolische Jakobus verschenen zou zijn, die zelf een verheven plaats in de kring van de apostelen zou ingenomen hebben. " Het is ook 2) volstrekt niet te begrijpen hoe in Hand. 15: 6vv. en 21: 18vv. de beide apostelen die de hoogste plaatsen bekleedden, Petrus en Paulus, het gezag van Jakobus op zo'n overtuigende wijze konden handhaven, indien deze Jakobus niet eveneens een apostel geweest was, maar slechts een man die men om zijn bloedverwantschap met Jezus en om zijn hoog zedelijke rechtschapenheid tot opziener van de gemeente te Jeruzalem verheven had, zoals die verdedigers van een Jakobus III zeggen. Dit zijn toch allemaal maar deels uiterlijke, deels persoonlijke voorrechten, waarvoor de apostolische waardigheid die door Christus zelf opgedragen is, toch veel te hoog staat dan

dat de gemeente te Jeruzalem een Jakobus III zou genomen hebben, wanneer Jakobus II te hunner beschikking stond. Tenslotte 3) spreekt het het getuigenis van de Schrift tegen wanneer men zegt dat de vier broeders in de tweede rij zonen zijn van Jozef en Maria, terwijl toch in MATTHEUS. 27: 56 en Mar. 15: 40, 47 Maria, de vrouw van Kleopas (Joh. 19: 25), de moeder van Jakobus de kleine genoemd wordt, d. i. van de apostel Jakobus II en ook van Jozes, waaruit toch duidelijk blijkt dat juist Alfeüs of Kleopas en de andere Maria (MATTHEUS. 27: 61) de ouders van die vier broers waren. Maar waarom wil men dan niet erkennen dat de twee rijen van namen die hierboven aangehaald zijn, geen twee soorten van personen, maar slechts dezelfde personen in een dubbele relatie zijn? Weliswaar zijn die schriftplaatsen, waar van de broers van de Heere gezegd wordt dat zij bij Zijn leven niet in Hem wilden geloven, maar pas na Zijn dood zich bij de gemeente van de gelovigen voegden (Joh. 7: 3 Hand. 1: 14), wanneer men die toepast op de vier broers die in MATTHEUS. 13: 55 en Mark. 6: 3 bij name genoemd worden, een steen des aanstoets waar men niet overheen komen kan. Men moet er echter ook op letten dat de lieden in Nazareth in MATTHEUS. 13: 56 en Mark. 6: 3 ook uitdrukkelijk zeiden van de zusters van Jezus: "zijn ze niet allen bij ons (te Nazareth)? " terwijl zij van zijn broeders de namen vermelden en dus duidelijk genoeg doen verstaan dat deze broeders hun vaderstad hebben verlaten en zich elders gevestigd hebben. De laatste omstandigheid doet ons vermoeden dat drie van deze broers discipelen van Jezus geworden zijn, maar dat de beide Maria's, de moeder van de Heere en de vrouw van Kleopas met Jezus naar Kapernaüm verhuisd waren (vgl. MATTHEUS. 8: 15 en 12: 22 De eerste omstandigheid doet ons ook vermoeden dat de zusters, die in Nazareth achtergebleven waren, daar gehuwd zijn en dat nu haar echtgenoten de ongelovige broers van Jezus waren. De naam broer heeft voor de Israëlieten een veelomvattende betekenis en sluit alle graden van verwantschap en alle betrekkingen, waarin de verschillende leden van een familie tot elkaar staan, in zich (vgl. behalve de bij MATTHEUS. 19: 2 aangehaalde teksten, nog Gen. 29: 12; 2 Kon. 10: 13 Wij hebben deze mening bij MATTHEUS. 19: 2 en Joh. 2: 10; 7: 5 uiteengezet, maar bij MATTHEUS. 1: 25 en 2: 23 hebben wij ook aangeduid, waarom wij het voor geheel ondenkbaar houden dat de Heere lichamelijke broers of zussen uit het huwelijk van Jozef met Maria gehad zou hebben. Wij zijn ons bewust dat wij met dat idee de betekenis van de Schrift niet verkleinen, maar integendeel vergroten en dat wij ook geenszins de goddelijke bestemming van het huwelijk (Gen. 1: 28) tekort doen, wanneer wij denken aan de spreuk: "hetzelfde is niet goed voor allen" en houden ons aan het woord van Christus in MATTHEUS. 19: 11 en aan het woord van Paulus in 1 Kor. 7: 5, 7 en aan de karakteristiek van de gemeente van Zion in Openbaring 14: 4

De wet van Mozes werd door Jakobus niet beschouwd als een noodzakelijk middel tot rechtvaardiging, dat geheel buiten en naast het geloof aan Christus staat, zoals naderhand door Joodse leraars in de gemeente van Paulus aan de christenen uit de heidenen verkondigd werd, maar Jakobus beschouwde de wet als een door God ingestelde leefregel, waaraan ook de Joden die christenen geworden waren, zich moesten houden, in vrije gehoorzaamheid van de kinderen van God (MATTHEUS. 17: 25; 23: 3; 24: 20 Daarom kon hij, hoezeer hij ook bij zijn geloof aan Christus Jood bleef, toch op de apostelvergadering te Jeruzalem in het jaar 50 van harte ermee instemmen dat de zaligheid in Christus Jezus aan de heidenen verkondigd werd, zonder hen eerst onder de wet van Israël te stellen (Hand. 15: 5) en toen Paulus zich onder bijzondere omstandigheden ook op zijn standpunt plaatste (Hand. 21: 18vv.), reikte hij opnieuw aan Paulus de rechterhand en liet hem gaan om gezegend onder de heidenen werkzaam te zijn naar zijn eigen grondbeginselen (Gal. 2: 9). Zeer verschillend was de innerlijke ontwikkeling van de beide apostelen, daarom was ook hun verhouding tot de mozaïsche wet een andere; en nu bediende de Heere Zich van de één voor dit en van de ander voor dat werk, dat Hij tot bevordering van Zijn rijk wilde volvoeren. Daar Paulus Farizeeër

was, had hij de wet aangezien voor het middel om de gerechtigheid te verkrijgen, maar met die beschouwing was hij geheel beschaamd uitgekomen en had pas vrede gevonden toen hij door het geloof in Christus van de wet vrij geworden was. Daarom voelde bij zich ook in Christus als van de wet van Mozes afgestorven en alleen door de wet van Christus levend (Rom. 7: 6; 1 Kor. 9: 21 en kon hij voor hen die zonder de wet waren, voor de heidenen worden "als zijnde zonder wet". Jakobus was daarentegen opgevoed in huisgezinnen, zoals dat van Zacharias en Elisabeth, waar men in het geloof in het genadeverbond dat door God met Zijn volk gesloten was, de wet als een getuigenis van dit verbod beschouwde en zijn vreugde en troost daarin vond (Luk. 1: 6 Van het begin af dat hij een discipel van Jezus geworden was, had hij de Heere horen zeggen: "Meent niet dat Ik gekomen ben om de wet en de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om die te ontbinden, maar om te vervullen" en had hij uit de bergrede en uit de wandel van de Meester zelf een gerechtigheid leren kennen, beter dan die van de Schriftgeleerden en Farizeeërs. Om naar deze gerechtigheid te streven, moest hij door Hem die ons door God gegeven is tot wijsheid en gerechtigheid, maar ook tot heiliging en verlossing, met krachten van de toekomstige wereld toegerust worden. Daarom trachtte hij ook altijd om de wet in elk opzicht gehoorzaam te zijn. Zo kon hij hetgeen voor Paulus een roeping was, die hij uit zelfverloochenende liefde tot zijn volk vervulde wanneer het nodig was, dit namelijk, om voor hen die onder de wet waren te worden "als zijnde onder de wet, " opdat hij ze ook zou mogen winnen (1 Kor. 9: 20), tot zijn eigenlijke roeping maken. Hij voldeed daarbij veel meer aan de behoefte van zijn eigen hart, dan dat hij daardoor van zijn standpunt afging en zichzelf moest verloochen. Door hem probeerde, zoals wij op een andere plaats reeds herinnerd hebben Ac 12: 17 Christus voor het laatst in Zijn verheven liefde om de Joden als volk voor Zijn rijk te winnen (MATTHEUS. 23: 37). Heeft een andere bijbelverklaarder hem de laatste, liefelijkste verkondiger van het evangelie aan het Joodse volk genoemd, dan mogen wij hem wel vergelijken met de donkerrode gloed, waarin de zon zich hult wanneer zij 's avonds wil ondergaan. Na de terdoodbrenging van deze getuige van het geloof zou toch de maat van de zondeschuld van het Joodse volk vol zijn en de nacht voor zeer lange tijd aanbreken (MATTHEUS. 23: 35). Daarom vertoonde de zon van de genade zich nog eens, voordat zij onderging, zo vuurrood in haar laatste genadebode en deed het hoogste wat de liefde kon doen om de verharde harten zo mogelijk nog te winnen. Ook Josephus heeft daarvan iets gevoeld, wanneer hij volgens het bericht van Eusebius daarvan zegt: "al het leed van de verwoesting van Jeruzalem is de Joden overkomen uit wraak over Jakobus de rechtvaardige, die, hoewel hij volgens het overeenstemmend oordeel van allen de rechtvaardigste geweest is, toch door hen gedood is. " Volgens zijn verhouding tot Israël en zijn roeping voor dit volk, daar het nog niet voor altijd gescheiden was van de christelijke zaligheid en zijn verharding pas bezegeld werd met de moord op de laatste geloofsheld, ziet Jakobus de nog levende Joden even goed aan voor geboren leerlingen van het christendom, als hij in de christenen uit de Joden, net als de apostel Paulus (Gal. 6: 16), de ware leden van het volk Israël ziet. Wanneer hij zich dus tot de twaalf stammen wendt, maakt hij geen onderscheid tussen hen die tot de oude en die tot de nieuwe godsdienstgemeenschap behoren; hij noemt dan ook hun vergadering in hoofdstuk 2: 2 nog geen ecclesia (kerk) maar nog synagoge (school) Re 2: 9, maar hij heeft (geheel anders dan Petrus met zijn "aan de vreemdelingen die in de verstrooiing zijn" in 1 Petrus 1: 1) de Joden als zijn theocratisch-nationale broeders op het oog. Zij die hun edelste kern uitmaakten, waren reeds zijn broeders in het geloof in Christus Jezus geworden en volgens hun roeping waren ook alle anderen bestemd om het te worden; en zelfs bij deze laatsten had hij, omdat ze erkenden dat hij "rechtvaardig" was, betekenis genoeg om hun wat te kunnen zeggen. Het spreekt daarbij echter vanzelf, hetgeen ook uit hoofdstuk 2: 1, 7 en 5: 7 duidelijk mogelijk blijkt, dat de eigenlijke ontvangers van de brief degenen zijn die reeds christen geworden zijn, om welke reden de apostel zichzelf niet alleen een dienstknecht van God noemt, maar ook van de Heere

Jezus Christus, van de nabijheid van de Heere spreekt en er nog vele andere zinnen invlecht die ons doen veronderstellen dat de lezers op een christelijk standpunt staan. Het zijn juist lezers die hetgeen aan hen geschreven werd, ook aan hun broeders naar het vlees moeten doorgeven, met wie zij nauw verbonden samenleven en onder wie zij moeten proberen om hun geloofsovertuiging altijd verder te verbreiden (vgl. hoofdstuk 5: 19). Daar Jakobus bij "de twaalf geslachten" uitdrukkelijk voegt "die in de verstrooiing zijn", moeten wij, zoals ook hierboven verklaard is, aan de christenen in de joodse diaspora of aan de joods-christelijke gemeenschappen in de landen buiten Palestina denken. Wij denken daarbij naar de toenmalige tijdsomstandigheden uitsluitend aan de landen Fenicië, Syrië en Cilicië en ook aan het eiland Cyprus (Hand. 9: 2; 11: 19, 25; 12: 17, waar men in elk geval Mesopotamië nog bijvoegen kon, wanneer men Handelingen 11: 30 in aanmerking neemt. Aan de ene zijde namelijk staat het vast dat Jakobus pas in het jaar 41 n. Chr. zijn brief geschreven heeft, want hij zou zich hierboven niet zonder meer Jakobus kunnen noemen, indien de apostel van dezelfde naam, Jakobus de oudere, niet reeds sedert geruime tijd ter dood gebracht was (Hand. 12: 1), zodat niemand meer aan hem kon denken. Aan de andere zijde echter kon de brief ook niet na het jaar 50, het jaar van de vergadering van de apostelen (Hand. 15: 1vv.) geschreven zijn; zijn samenstelling is eerder geweest in de jaren 47-49, toen Paulus samen met Barnabas misschien nog op zijn eerste zendingsreis (Hand. 13 en 14 was of pas kortgeleden in Antiochië teruggekeerd en bij de stichting van christelijke gemeenten uit de heidenen nog niet in twist met de Judaïsten van de moedergemeente te Jeruzalem gewikkeld was. Er is hier nog maar weinig gesproken over een relatie tot de gemeenten uit de heidenen in hoofdstuk 2: 18; 3: 1, maar van de strijd over de besnijdenis en de andere ceremoniën van de wet, die omstreeks het jaar 50 n. Chr. begon (Hand. 15: 1vv.), is nog in het geheel geen sprake. Andere zaken vormen het onderwerp van de behandeling; het is, zoals onder b2 in de tweede aanhaling bij het zesde deel aangemerkt werd, het sadduceïsme dat in het Helleense Israël van de verstrooiing veld won, dat Joodse christendom dat tegen de wet was, waartegen de apostel strijdt, terwijl Paulus later met het farizeese, wettische christendom te doen heeft. Bij Jakobus, wiens leerwijze veel overeenkomst heeft met die van het evangelie van Mattheus, daar hij in het bijzonder meerdere malen woorden van Christus uit de bergrede aanhaalt, is alles op het doen, op het werkdadige christendom gericht. Het christelijk geloof geeft kracht om de hele wet, zoals Christus die uitlegt, te houden; daarentegen zijn de verzoening door Christus' dood en het hemelse priesterschap van de opgestane Heer, dingen waarover hij nog geheel het stilzwijgen bewaart. De tijd voor het ophouden van het aardse offer en van het priesterschap en om de joods-christelijke gemeenten van dat alles te ontslaan, hetgeen de grondslag is van de brief aan de Hebreeënen, was nog niet gekomen; de Joden moesten eerst nog ware Israëlieten worden, werkelijke volbrengers van de wet, voordat het christendom in zijn waarde door hen begrepen kon worden. Zij moesten vrij worden van het zelfbedrog van hen die de wet horen en niet doen, vrij van de zucht om leraars voor anderen te zijn, van het misbruik van de tong en van het ijdel zweren, van het voortrekken van de rijken in de vergadering en van de plannen tot eigen verrijking, in het algemeen van de schaduwzijde van het gewone joodse karakter, dat dan eens zijn steun vond in farizeese eigengerechte hoogmoed, dan eens in de verwaande vrijheidszin van de sadduceënen. Onze brief is, zoals Ernst die kenschetst, het krachtige getuigenis van een hart dat de zaligmakende kracht van Gods wil bij zichzelf ervaren heeft, tegenover de heerlijkheid van de wereld die uiterlijk gelukkig maakt, maar innerlijk de mens verderft met haar schijnbare rijkdom, haar bedrieglijke wijsheid, haar grondeloze en verwerpelijke zelfverheffing. De groet "zaligheid", eigenlijk "vreugde," klinkt bijna werelds, vooral vergeleken met de groeten van de andere brieven in het Nieuwe Testament, die gewoonlijk beginnen met "genade en vrede," maar de groet is niet werelds. Weliswaar eist de wereld alle vreugde voor zich op, alsof zij alleen vreugde kon geven en

vreugde genieten, maar in waarheid kan toch de reine, duurzame vreugde slechts door kinderen van God genoten en daarom slechts aan hen als begroeting aangeboden worden.

B. Het hoofddeel van de brief, dat hier begint, bevat geen dogmatische verklaringen en is evenmin als de eerste brief van Petrus, die met onze brief verbonden is, een leerrede. Veelmeer is het nu eens een vertroosting en versterking, die de apostel de christenen aan wie hij schrijft, in geestelijke gaven doet toekomen, dan eens een terechtwijzing en waarschuwing, die soms in een bedreiging overgaat. Daarbij volgt hij geen bepaalde orde, maar hij schrijft zoals "het hem voorkomt, " om een reeds vaker gebruikte uitdrukking van Luther ook hier te gebruiken.

I. Vs. 2-27. Toespraak aan de lezers betreffende de aanvechtingen door lijden, dat van buiten en door verzoeken, die van binnen over hen komen. "Zaligheid, " dit woord heeft de apostel de lezers als groet toegeroepen; hij weet toch wel dat zij zich in een toestand bevinden, waarin zij menige aanvechting door lijden te verduren hebben, maar hij neemt zijn woord niet terug. Juist zulke aanvechtingen zullen zij, omwille van de winst voor de innerlijke mens die daaruit bij een rechtschapen geloof geboren zal worden, als een oorzaak van vreugde erkennen, een standvastig geduld tot aan het einde bewaren, met standvastig vertrouwen hiertoe wijsheid van boven afbidden, in geringheid roemen over hun hoogheid, terwijl de rijken door wie zij verdrukt worden, zich toch slechts kunnen beroemen op de geringheid die hen wacht, wanneer zij blijven wie zij zijn. Ze zullen vol vrolijke moed uitzien naar de kroon die weggelegd is voor hen die de aanvechting doorstaan hebben en zo bewezen hebben goede strijders te zijn (vs. 2-12). Behalve deze heilzame aanvechtingen door lijden dat van buiten komt, zijn er ook nog zeer gevaarlijke aanvechtingen door de verzoeking, die zich van binnen verheft en tot het kwaad aanspoort. Deze komt niet van God, zoals menigeen ten onrechte meent, maar het is onze eigen boze lust die tot het kwade aanspoort en verlokt en het einde van de voortgang van lust tot zonde en vandaar verder tot de volbrenging van de zonde is niet het leven maar veeleer de dood (vs. 13-15). De christenen mogen zich dus niet aan stemmingen en gevoelens overgeven, die lasterlijk en vijandig tegen God zijn, maar zij moeten Hem als de onveranderlijk goede God en standvastig trouwe Vader in het oog houden, van wie niets dan louter goede en volmaakte gaven uit Zijn hemel neerdalen. Zij moeten zich als Zijn kinderen voelen, die Hij voortgebracht heeft naar Zijn wil door het Woord van de waarheid opdat zij eerstelingen zouden zijn van Zijn schepselen (vs. 16-18). Daar de apostel zijn toespraak aan de lezers zo op het Woord van God heeft gebouwd, dat in de christelijke gemeente bekend is, neemt hij de gelegenheid waar in leer en vermaning verder over de juiste verhouding tot dit woord te spreken. Wat hij daar zegt hangt gedeeltelijk samen met de gedachten die hij eerder behandeld heeft en gedeeltelijk met specifieke zonden en gebreken die in de bewuste gemeenten uit het farizees jodendom in het christendom mede overgegaan zijn en die deze met verderf dreigen (vs. 19-27).

2. a) Houdt het niet voor een oorzaak van verdriet, maar veeleer voor grote vreugde die alle droefenis buitensluit, mijn broeders, die door het geloof in Jezus Christus met mij het kindschap van God ontvangen hebt (vs. 18; 2; 1), wanneer gij, zoals inderdaad met u het geval is, in velerlei verzoeken valt, zodat gij van meer dan één zijde tegelijk met nood en tegenspoed te strijden hebt, (1 Petrus 1: 6).

a) MATTHEUS. 5: 11 Rom. 5: 3

De lezers van de brief hadden hem zijn groet "zaligheid" moeten beantwoorden zoals Tobias die van de engel beantwoordde (Tob. 5: 12 : "Hoe zou ik vreugde hebben, daar ik in

duisternis zitten moet? " Daarom is hij hen dadelijk voor. De ergernis van het kruis gaf, vooral aan de Joodse harten, veel te doen (1 Kor. 1: 23); en al is ook door het geloof in het evangelie de ergernis van het kruis van Christus verbroken, dan verheft zich toch de ergernis tegen het kruis van de christen, tegen de gemeenschap met het kruis van Christus nog dikwijls. Daartegen getuigt de apostel nu zo sterk, maar toch niet te sterk. Wanneer nu Jakobus van Christus' kruis en van de vrucht daarvan niet zo nadrukkelijk getuigt als dat in andere brieven van de apostelen voorkomt, dan is dat toch reeds een woord dat niet anders dan in het geloof in het kruis van Christus kan worden uitgesproken. De Geest uitgezonden na de volmaking van Christus door het lijden tot in de dood heeft pas licht en kracht verleend om zo te denken en te spreken (Hand. 5: 41 Hebr. 10: 34). Dat men het lijden voor vreugde acht, is zeker niet het eerste wat men voelt; het natuurlijk gevoel, zoals dat in Hebr. 12: 11 wordt beschreven, komt dikwijls het eerste op; maar in de nieuwe mens dringt de Geest dikwijls door. Het woord van de apostel is dus eigenlijk geen vermaning, maar een toespraak: gij zoudt mogen, gij zoudt kunnen enz., er is kracht voor. Er zal nog een tijd komen, dat gij die een tijd lang bedroefd zijt geweest, u zult verblijden (1 Petrus 1: 6v. ; 4: 12); laat maar de verlichte Geest hoe eerder hoe liever in die opvatting van het lijden doordringen.

Lijden als vreugde te zien is een privilege van de kinderen van God; voor hen is het lijden van deze tijd enkel vreugde, omdat dit het zaad is tot volkomen vreugde van de eeuwige zaligheid (2 Kor. 4: 17).

Een hart aan Christus overgegeven kent geen hogere vreugde dan over hetgeen ons beproefder, vaster, volhardender maakt in Zijn dienst; het wil geen andere weg naar de hemel gaan dan die de Heere ons is voorgedaan.

Van welke aard de "verzoeken" waren, waarmee "de twaalf stammen die in de verstrooiing zijn" werden bezocht in de landen waar zij woonden, blijkt uit de geschiedenis van de nieuwtestamentische tijd; De tijd van de regering van keizer Claudius (van 41-54 n. Chr.) is namelijk een tijd geweest van steeds terugkerende hongersnood in het Romeinse rijk ("Ac 11: 30. Vooral omstreeks het jaar 48 zijn Syrië, Cilicië en Fenicië er zwaar door getroffen; in zo'n tijd komt gewoonlijk de hongertyphus voor, zodat de woorden van de apostel in vs. 27; 2: 13vv. ; 5: 13vv. omstandigheden van die tijd als grondslag hebben. Met liefdegaven uit zijn gemeente te Jeruzalem kon hij zeker de christenen in Antiochië, die wij ons voorstellen als degenen die het eerst de brief hebben ontvangen ("Jas 2: 4, niet te hulp komen, zoals zij eens de Jeruzalemse christenen hadden geholpen (Hand. 11: 27vv.), want hij had zelf met zijn gemeente zwaar moeten lijden in die moeilijke omstandigheden. Maar wel staat hij hen met troost en toespraak terzijde als een man die uit eigen ervaring de verzoeking kent, waarin hij de gemoederen tracht moed in te spreken en oefent hij drukt uit op het geweten van de joodse volksgenoten, door wie de arme christenen in een zo moeilijke tijd nog meer onderdrukt en benadeeld werden, als "de rechtvaardige", waarvoor ook de nog ongelovige Joden hem erkenden (hoofdstuk 2: 5vv. ; 5: 1vv.).

3. Gij kunt ze als vreugde zien, omdat gij weet dat de beproeving van uw geloof, wanneer gij die zegevierend doorstaat (1 Petrus 1: 7), lijdzaamheid werkt, geschiktheid om geduldig het lijden te dragen, totdat het weer wordt weggenomen (Rom. 5: 3).

Tot volmaaktheid, tot waarheid, d. i. tot een volkomen oprecht gemoedsbestaan tegenover God, de naaste en zichzelf, tot volledigheid en ijver in alle goede werken is de christen geroepen en ook met de vele verzoeken die God over hen komen laat, heeft Hij geen ander doel dan hen tot deze voortreffelijkheid op te leiden. Dit weten wij. En hier vernemen wij dat

de lijdzaamheid, indien zij namelijk een volmaakt werk heeft, d. i. indien zij is en doet wat zij is en wezen kan, bij uitnemendheid voor de volmaking, de loutering, de aanvulling van het christelijk karakter bevorderlijk is. Ja dat zij deze teweeg brengt op die manier dat de bedoelingen van God met het geven van het leed bereikt worden. Het volmaakte werk van de lijdzaamheid bestaat dus in de meer volledige ontwikkeling van de christen als christen. En wat is een christen? Wat anders dan een zondig mens die in God en de Heere Jezus Christus gelooft, die door dit geloof wedergeboren is tot een levende hoop en die de wet van de liefde in zijn hart draagt. Het volmaakte werk van de lijdzaamheid zal dan bij de lijdende in de volmaking, de loutering, de aanvulling van zijn geloof, zijn hoop, zijn liefde moeten bestaan. En in de eerste plaats zal moeten blijken dat de lijdende christen de grote of kleine beproeving waarin zijn God hem komen doet, metterdaad beschouwt, waardeert en gebruikt als een beproeving van zijn geloof. Ook zal aan de dag moeten komen dat zijn geloof echt geloof is, geheel oprecht en ook in het lijden niet gebrekkig, maar tot alles bereid en bekwaam waartoe het door het lijden en onder het lijden geroepen wordt. De aard van het christelijk geloof zal zich meer en meer in hem moeten openbaren als "niet alleen een zeker weten of kennen, " maar veel meer een vast vertrouwen, een zich vasthouden als ziende de Onzienlijke. Van een palmboom is ten onrechte beweerd dat hij beter groeit naarmate hij meer gedrukt wordt; doch er moet gezegd worden dat dit een waarheid is van het christelijk geloof. Een steeds stillere berusting, een aangroeiende kracht tot dragen moet zich uit dat geloof ontwikkelen. Het moet gelijk blijven, ook als de langdurigheid van de beproeving nog een proef bij haar zwaarte voegen wil; steeds blijmoediger moet zich het gelovige hart verenigen met de door het Woord van God immers overal gepredikte waarheid dat het slechts door vele verdrukkingen is dat men ingaat in Zijn koninkrijk. Steeds inniger moet de overtuiging zijn dat de hemelse Vader hem die Hij lief heeft, kastijdt; dat Hij voor degenen die Hem liefhebben, alle dingen zal doen meewerken ten goede. En die overtuiging moet niet wankelen, wanneer steeds zwaardere dingen worden opgelegd. En waar hoop op hoop teleurstelt, steun op steun ontvalt en steeds nieuwe scheidingen het hart verscheuren, daar moet blijken dat het aangevochten hart nochtans rust en roemt in dit heerlijk woord: niets zal mij scheiden van de liefde van God, die is in Jezus Christus, mijn Heer! Waar het hart zich soms nog zo vreemd kan houden, omdat zware, vele herhaalde slagen een zondig hoofd treffen, waar men zich nog zo vaak gedrongen voelt een "waarom" op te werpen, terwijl in de heilzame beproeving van het geloof een voldoende "daarom" gegeven is, waar nog soms hartstochtelijke droefheid, een niet geheel eerbiedig beklag of een strak en somber gelaat de wereldling de vraag op de lippen legt: waar is nu zijn God? Daar heeft de lijdzaamheid haar volmaakt werk zeker nog niet. Dit wordt slechts daar gezien waar de lijdende christen, ook onder zwaar en langdurig leed, tot een levend getuigenis wordt dat Gods Woord waarheid en het geloof een godskracht is. De christen is een mens, wedergeboren tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Hij verwacht een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen voor Hem wordt bewaard. Hij verwacht het heil dat bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd. Hij reist een hemel tegemoet waar God alle tranen van zijn ogen zal afwissen, waar de dood niet meer zijn zal, noch rouw, noch geschreeuw, noch moeite, maar al deze eerste dingen zullen zijn weggegaan. Deze hoop moet hem eerder doen leven in een eeuwige toekomst dan in het bijna voorbijge tegenwoordige. Deze hoop moet zijn hart op zijn schat richten en hem doen zoeken en bedenken de dingen die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan de rechterhand van God en niet die op de aarde zijn. Deze hoop moet zijn gemoed reinigen en het wegtrekken van de begeerlijkheid van het vlees, de begeerlijkheid van de ogen, de grootsheid van het leven en van alles wat niet uit God, maar uit de wereld is. Deze hoop is in staat hem onder het lijden van deze tegenwoordige tijd meer dan te vertroosten. En hoe dierbaar moeten de vele beproevingen van het leven deze hoop voor de christen maken! Hoe moeten zij hem doen staren op die

heerlijkheid, waartegen het lijden van het nu niet opweegt, doen verlangen naar dat hemelse geluk, dat door geen enkele smet, door geen enkele smart zal worden beneveld. Hoe moeten zij de kracht van deze hoop om de ziel los te maken van het stof en het zondige hart van zijn laatste verkeerdheden te reinigen, verdubbelen en verhogen! En waar dit bij de door lijden beproefde christen het geval niet of niet voldoende is, waar men hem echt soms ziet huilen als hen die geen hoop hebben; waar de hoop die hij heeft voor hem niet genoeg schijnt te zijn en hij, hoewel tevergeefs, zijn troost ook elders zoekt, waar hij, ook al is hij geduldig in de verdrukking, zich te midden van zijn verdrukking nooit echt in zijn hoop verblijden kan; waar zijn heerlijke hoop, met de kastijdingen van God in heilig verband, geen dubbele kracht heeft om hem in de strijd tegen zonde en wereld te sterken daar is hij nog niet werkelijk een christelijk lijder; daar kan van zijn lijdzaamheid niet gezegd worden een volmaakt werk te hebben. Want dit heeft zij slechts daar, waar zij hem ook in het vasthouden aan zijn hoop oefent en volmaakt, in het belijden van zijn hoop geheel oprecht en in geen vrucht van de hoop gebrekkig wezen doet. Dit heeft zij slechts daar, waar zij hem, te midden van vele en zware beproevingen door zielsverheffing groot, door blijmoedigheid beminnelijk, door hemelsgezindheid gelukkig maakt.

4. Maar de volharding, waarin gij reeds een begin hebt gemaakt, moet volkomen doorwerken. Zij moet steeds meer bevestigd worden en door de beproevingen, hoe hoog die ook mogen stijgen en hoezeer die ook mogen vermeerderen, moogt gij u nooit tot iets laten brengen waardoor gij uw geloof in Gods woord en uw belijdenis van Christus zoudt verloochenen. Gij moet zo'n volhardend geduld oefenen, opdat gij volmaakt zult zijn en geheel oprecht in wat gij als discipel van Christus moet zijn (hoofdst. 2: 7), in geen ding gebrekkig, niet te kort komend in de christelijke volmaaktheid die gij moet bereiken (MATTHEUS. 5: 48).

De lijdzaamheid waarover de apostel spreekt, is het tegendeel van het schuwen van het lijden, dat de smart tracht te ontwijken, van de koude onderwerping, die er zich over heen tracht te zetten, van het zwakke buigen en zich krommen onder de smart, van moedeloosheid en ongeduld, van kleingeloof en troosteloosheid en hopeloosheid. Zij voelt de smart, maar zij kent ook de gedachten van de goddelijke liefde in de smart en daarom is zij bereid en gewillig om de beproeving van het lijden te dragen zonder met God te strijden, die moedig te dragen, zonder de bedoeling van de liefde van God te miskennen en vol hoop op het doel te wachten en alles af te wijzen wat deze bedoeling mocht weerstreven. Haar kracht is het geloof dat door de druk van het lijden tot ontwikkeling van de daarin liggende krachten gedwongen wordt, terwijl de hele mens tot energiek verheffen van zichzelf en tot werkelijk terugkeren van zijn hele zijn tot God wordt gedwongen. Zij treedt te voorschijn als de aarde, die in de storm opnieuw vruchtbaar is gemaakt, als de moederlijke bodem, waaruit de vruchten voor de eeuwige oogst opspruiten. Evenals echter de strijd niet omwille van haarzelf wordt gestreden, maar in de hoop op overwinning, zo is ook de lijdzaamheid niet het uiteindelijke doel van God bij de beproeving die hij zendt en niet de laatste oorzaak van vreugde dat men deze vinden zal, maar slechts trap en ladder om datgene te bereiken wat de goddelijke liefde met de beproeving op het oog heeft; dit laatste en hoogste is de zedelijke volmaking, waarvoor de kroon van het eeuwige leven zeker is (vs. 12).

5. En indien het iemand van u aan wijsheid ontbreekt om zo te leven dat hij voor verzoeken van eigen schuld bewaard blijft en door die die de Heere hem toezendt, bevestigd wordt, laat hij die van God vragen, die een ieder, zonder onderscheid, als hij biddend tot Hem komt, eenvoudigweg (Rom. 12: 8; 2 Kor. 9: 13 geeft zonder verwijt (Sir. 20: 15; 41: 28) en a) zij zal hem gegeven worden, zoals het voorbeeld van Salomo toont (1 Kon. 3: 9vv. Spr. 2: 3vv. MATTHEUS. 7: 7, 11).

a) Jer. 29: 12 MATTHEUS. 21: 22 Mark. 11: 24 Joh. 16: 24; 1 Joh. 3: 22; 5: 14

De wijsheid die een gelovige tekort kan komen, is wat men gewoonlijk "levenswijsheid" noemt. Deze heeft hij nodig om zich in moeilijke uiterlijke omstandigheden zo te gedragen dat hij in geen andere verzoeking komt dan die hem buiten eigen schuld treft en om in die die hem treft, niets te doen wat die onnodig verzwaart (volgens Bruckner: om de verzoeking in het juiste licht te zien en die op de juiste wijze te weerstaan, zodat zij niet tot innerlijke verzoeking (vs. 13) wordt, in plaats van de weg tot volmaaktheid (vs. 4) te zijn). Zo'n wijsheid is een gave, waarvan het bezit niet is af te meten naar de mate van het geloof, maar die bij een gelijke staat van geloof de één minder kan hebben dan de ander. De apostel behandelt daarom het missen van deze niet als iets dat tot een verwijt wordt, maar vermaant alleen om in plaats dat men er bezorgd over wordt, die aan God te vragen in gebed, die allen zonder onderscheid geeft wat zij nodig hebben en bidden. God geeft aan allen zonder onderscheid, bevoorrecht dus niet de één boven de ander, zodat men zou kunnen twijfelen of men het gevraagde zal verkrijgen. Hij geeft verder "middellijk, " dat wil volgens de grondtekst zeggen dat Hij anders geeft dan mensen, die met een bijbedoeling geven, hetgeen hun eigenlijke doel is, dat Hij alleen geeft om te geven. Tenslotte geeft Hij zonder verwijt, d. i. zonder er een verwijt van te maken dat Hij moet geven. Als men er bezorgd over moet zijn dat hij die geeft met een zelfzuchtige bedoeling geeft, hetzij om daardoor zichzelf te verheffen, of om hem die het ontvangt tot iets te verplichten waarop hij geen recht geeft, zonder hem die het ontvangt uit zijn behoefte, die tot geven noodzaakt, een verwijt te maken, dan is het vragen niet gemakkelijk. Tot God kan men echter zonder vrees met zijn gebeden naderen; daarom moet hij, wie het aan wijsheid ontbreekt, bidden tot Hem en zij zal hem worden gegeven.

Bij hetgeen de apostel van God als Gever zei, dacht hij zeker ook wel aan andere gevers, aan die liefdeloze rijken (vs. 10; 2: 15vv. ; 5: 1vv., die als zij geven hun tegenzin verraden door verwijten en hardheid en daardoor zelf hun weldaad weer vernietigen; met een geheel andere Gever, zegt hij tot zijn lezers, hadden zij hier te doen.

God zal hem die om wijsheid bidt, deze ook geven; niet zo, dat Hij de wijsheid geheel gereed in het hart zou uitstorten; zo geeft God in de regel nooit. Maar terwijl de biddende zich in het gebed tot God verheft, met Hem verkeert, voor Hem zijn gedachten openlegt, zal zijn hart hoe langer hoe meer doordrongen worden van de gedachten van God en alle verkeerde opvattingen en dwaze gedachten vanwege de nabijheid van God ontwijken. De indrukken van de goddelijke liefde helpen die verdringen en zo krijgt het goddelijke steeds meer ruimte en kracht in het hart van de ware bidder.

Gebed is nodig. Gebed om de nodige wijsheid die de beproeving haar vrucht, de lijdzaamheid een volmaakt werk geeft, die de christen het van God toegezonden leed doet lijden als een christen, volhardend in het geloof, blijmoedig in de hoop en door de liefde zachtmoedig, gehoorzaam en dankbaar. Gebed, waardoor deze wijsheid van God begeerd wordt, in het ootmoedig gevoel dat zij de mens, hoe wijs ook anders, de christen, hoe gevorderd ook op de christelijke weg, altijd ontbreekt, tenzij God haar geeft en telkens vernieuwt. Gelovig gebed dat van de vaste overtuiging uitgaat dat de hemelse Vader Zijn biddend kind die goede gave niet weigeren, maar eenvoudig geven en hem zijn gebrek niet verwijten zal. Ja, zo'n gebed is niet alleen nodig, wordt niet slechts aangewezen, maar daaraan is de verhoring toegezegd. De afgebeden wijsheid zal gegeven worden. Gegeven, naar de mate van het geloof. Leg dit woord in uw hart, christen, nog jong en tot hiertoe weinig beproefd, ja veeleer langs zachte paden geleid en die toch ook weet dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het

koninkrijk van God; om die reden heeft uw ootmoedige ziel voor haar eigen zwakheid! Leg dit woord in uw hart tegen de dag, zal ik zeggen, van het kwaad? Nee, tegen de dag van dat bittere goede, als de Heere ook u vragen zal of ook gij iets kunt drinken van die beker die Hij gedronken heeft en enigszins kunt worden gedoopt met de doop waarmee Hij gedoopt is; als ook van u moeilijke offers zullen worden gevergd of een zware ramp of een serie rampen ook uw krachten zal schijnen te overtreffen. Leg dat woord in uw hart. Die van God begeerde wijsheid zal gegeven worden. En gij, voor wie de tijd van de beproevingen reeds gekomen is: vergeet het niet. Volhard in gebed. Bid vooral niet minder vurig om de goddelijke gave van deze wijsheid dan om de afwending of verzachting van uw leed. Wees niet tevreden indien gij in staat zijt uw leed te dragen; begeer ook vrucht te dragen voor uw God. En indien gij, ondanks uw gebeden, uw geloof nog telkens op zwakheid, uw hoop op wankelmoedigheid, uw liefde op verkoeling betrapt, schrijf het niet toe aan een afwijzing van God, maar daaraan dat uw bidden niet achtervolgd wordt door die nauwgezette trouw, die reeds van een begin van gebedsverhoring dankbaar gebruik weet te maken.

6. Maar hij moet dat bidden in geloof, erop vertrouwend dat zijn bede zeker zal worden verhoord (hoofdstuk 5: 15), niet twijfelend aan de verhoring (MATTHEUS. 21: 21v. Rom. 4: 19 Sir. 7: 10 ; want wie twijfelt, is als een golf op zee, die door de wind gedreven en op en neer (Wijsh. 5: 15 Aanm.) geworpen wordt en dat is een toestand van het hart waarbij het beeld van God zich nooit helder in hem afspiegelen kan of goddelijke wijsheid in hem kan neerdalen.

7. Want zo'n mens moet niet menen dat hij met een gebed van dien aard iets ontvangen zal van de Heere, wat hij ook van Hem moge bidden.

8. Een dubbelhartig man, iemand wiens binnenste verdeeld is, alsof er twee verschillende zielen in hem waren, is onstandvastig in al zijn wegen; nu wordt hij door het ene, dan door het andere gevoel, nu door dit, dan door dat inval in zijn denken en handelen bestuurd (Sir. 2: 14 en "Mr 6: 20).

De apostel schreef aan een gemeente, die de uiterlijke vorm van de godsdienstzaken te veel alleen op het oog had. Nu moest ervoor gewaakt worden dat dit niet zou gebeuren met hetgeen juist het meest innige is, dat uit de diepste diepten van de geest opwelt, het gebed. Men moest niet menen door het gebed in woorden, zonder dat een gevoel van behoefte tot God trok, zonder het bewustzijn dat God dit alleen bevredigen kan en het bevredigen wil, genoeg te hebben gedaan. Om daarvoor te behoeden, dienen de woorden "in geloof, niet twijfelend. "

In de korte brief van Jakobus wordt betrekkelijk veel over bidden gesproken (vgl. hoofdstuk 4: 2, 8; 5: 13vv. toont de apostel een waar dienstknecht te zijn van Hem die Zijn discipelen niet slechts geleerd heeft in de oefenschool van het gebed, maar ook daarin hun als een zuiver, volkomen voorbeeld is voorgegaan (Luk. 11: 1vv.). Uit de aard en de wijze waarop Jakobus van het gebed spreekt, blijkt duidelijk dat hij een direct verband erkent tussen het gebed en zijn verhoring, niet slechts in de zin van het modern ongeloof, alsof het gebed slechts op psychologisch vlak een weldadige invloed op het hart van de bidder zou kunnen voortbrengen, maar zo dat het gebed het door God gegeven middel is tot verkrijging van hetgeen wij nodig hebben en dat wij dan ook zonder dit gebed zeker niet zouden verkrijgen.

Het "niet twijfelend" voegt bij het positieve "bidden in geloof" het negatieve. Terwijl het geloof "ja" en het ongeloof "nee" is, is het twijfelen de combinatie van "ja" en "nee" en wel

zo, dat het "nee" het overwicht heeft. Het is het innerlijke wankelen dat niet tot geloof, maar tot ongeloof leidt.

Het is een traagheid van het hart als iemand er niet toe komt om beslist te geloven (Luk. 24: 25). Zo iemand, zegt Jakobus, "is gelijk aan een golf op zee, die door de wind gedreven en op en neer geworpen wordt. " De twijfelaar moet echter van de twijfelaar die zich van zijn twijfel als van een verzoeking in het geloof bewust is en wiens verlangen het is om vast te worden in geloof goed onderscheiden worden.

Een dubbelhartig mens is iemand die alles van God schijnt te verwachten, omdat hij bidt en die toch niets van Hem verwacht, omdat hij twijfelt, een mens die wankelt tussen het vertrouwen op God, het vertrouwen op schepselen, het vertrouwen op zichzelf en die eigenlijk op God vertrouwt omdat hij anders geen raad weet, hoewel hij het wel zou willen.

De gave van de wijsheid kan niet met de hand in ontvangst worden genomen en niet in zakken gedaan, die kan alleen in het uiterlijke leven, in het hart worden opgenomen, daartoe behoort een kalm hart en kalm is alleen het hart dat in kinderlijk geloof voor God geopend is. De twijfels werken op het hart als de stormen op de golven van de zee; zij slingeren het heen en weer; de twijfelaar vestigt zijn hoop half op God, half op de wereld. Hij heeft als het ware twee harten, of liever een verdeeld hart (1 Kon. 18: 21); een verdeeld hart is onstandvastig in al zijn wegen, dus ook op de wegen van het gebed; het kan nooit tot een voortdurend en krachtig instromen van het goddelijk licht daarin komen, omdat het nu eens naar God, dan naar de wereld gekeerd is. Daarom kan zo'n mens niets van God ontvangen: niet alsof God hem niets wilde geven; Hij heeft ook met zulke armen hartelijk medelijden, maar Hij kan hun niets geven, omdat het hart zich nu eens opent, dan weer sluit en zo onbekwaam is om de gave aan te nemen. Tegenover de eenvoudige gever (vs. 5) staat de eenvoudige bidder en het zal en moet zo worden dat men God in stilte op zijn persoon werken laat, zoals de bloem zich voor de zonnestralen ontplooit.

9. Maar de broeder die nederig is, die zich in behoeftige, geringe en gedrukte omstandigheden bevindt, moet zich door die nederigheid zijn vreugde, zijn gelovig gebed niet laten ontroven, noch er zich toe verleiden om aan twijfels plaats te geven (vs. 6vv.); laat hij integendeel roemen in zijn hoogheid, waarop God hem verheven heeft door hem deel te geven aan de zaligheid in Christus (vs. 18; 2: 5)

In vs. 2 wekte Jakobus ons op de vele beproevingen die wij ondervinden, voor enkel vreugde te houden. Nu vermaant hij ons de geringheid voor hoogheid te achten en daarin te roemen. Wij leerden van hem dat voor de eerste erkenning wijsheid van boven nodig is, die in geloof moet worden afgebeden (vs. 5vv.) en wie het tweede wil begrijpen, zal dat ook niet kunnen door de wijsheid van deze wereld.

In plaats van dat de geest zou moeten worden neergedrukt door het bewustzijn van zijn armoede, zijn nederigheid naar de omstandigheden van deze wereld, moet hij zich integendeel verheven voelen door het bewustzijn van een hoogheid, die alle wereldse hoogheid ver te boven gaat, van een goddelijke heerlijkheid die in het goddelijk leven, in de waarde van de kinderen van God gegrond is. Hij noemt dit een roemen, zonder dat hij het gevaar van zelfverheffing hoeft te vrezen; want er is hier geen sprake van een roem die de mens aan eigen kracht en inspanning dankt, maar van een waarde die hem zonder zijn verdienste door God verleend is en die hem alleen door God kan worden verleend. Deze roem, dit zichzelf

beroemen (vgl. Rom. 5: 3; 2 Kor. 11: 30 Gal. 6: 14), vormt dus juist de tegenstelling tot alle hoogmoed en alle zelfverheffing, is onafscheidelijk van het wezen van de ootmoed.

Het christendom stelt rijken en armen in het godsdienstige gelijk, hoewel het geen verandering maakt in de omstandigheden van betrekkingen in het burgerlijk leven. De armste christen is een erfgenaam van de Allerhoogste en zal uiteindelijk een kroon en een koninkrijk beërven (Rom. 8: 17; 1 Kor. 1: 26, 28 Fil. 3: 14 hoofdstuk 1: 12; 2: 5 1 Petrus 2: 9 Openbaring 1: 6). De Joden waren zeer ingenomen door gierigheid en achtten de tijdelijke voorspoed als een bewijs van de goddelijke gunst; ook verwachtten zij een groot vorst als hun Messias, die de grootheid van hun volk zou herstellen en de monarchie van de wereld van Rome naar Jeruzalem zou overbrengen. En de Joodse christenen waren overal met dezelfde zucht van de natie bevangen. En daardoor was er grote reden hen te ontdoen van zulke verkeerde verwachtingen en hen te leren hun harten niet te zetten op de rijkdommen van deze wereld, maar zelfs in het midden van de armoede zich te verheugen op een geestelijke wijze, hun christelijke voorrechten te beschouwen als de deugd en godvruchtigheid die deze bevorderen en als de grootste rijkdommen en allerhoogste waardigheid, vooral omdat zij daardoor verklaard werden kinderen van God te zijn en erfgenamen van de eeuwige heerlijkheid. En als hun armoede veroorzaakt mocht zijn door vervolging die zij geleden hadden omwille van de gerechtigheid, dan zou hun eer des te meer rijzen en hun vergelding des te groter zijn.

10. En de rijke in aardse goederen, die de geestelijke zegen in hemelse goederen mist, waarmee God ons door Christus heeft gezegend (Luk. 1: 53), laat die niet roemen in zijn onrecht (hoofdstuk 2: 6v. Sir. 13: 4, maar in zijn vernedering; want hij zal als een bloem in het gras vergaan (Ps. 37: 1v. ; 92: 8).

11. Want de zon komt daarbuiten op in de ons omgevende natuur met haar hitte (Mark. 4: 6) en wat gebeurt er dan? (Jer. 40: 7). Haar hitte maakt het gras dor en zijn bloem valt af en de schoonheid van haar uiterlijk vergaat, zodat het voortaan een treurige aanblik geeft (Ps. 103: 16; 1 Petrus 1: 24

ook de rijke in zijn wegen, te midden

van zijn aan de rijkdom verbonden schitterend levensgenot verwelken (hoofdstuk 5: 1vv. Job 27: 19vv. Luk. 6: 24vv. ; 12: 20v.). a)

a) 1 Kor. 7: 31 Jak. 4: 14; 1 Joh. 2: 17

Uit deze slotzin "zo zal ook de rijke (niet: de rijkdom) in zijn wegen verwelken" blijkt zo duidelijk mogelijk dat in vs. 10 het "de rijke" niet doelt op de "broeder, " de christen, zoals de meeste uitleggers willen, maar integendeel doelt op de rijken van het nog onchristelijke Joodse volk, door wie de arme christenen verdrukt en benadeeld werden. Het "de rijke roeme in zijn vernedering" komt dan vreemd voor, maar juist daarin heeft de uitspraak van de apostel haar eigenaardige scherpte, dat de vernedering die de rijke heeft getroffen, wordt voorgesteld als het enige waarop door hem te roemen is. Aan deze ironie, als men het zo wil noemen, kan men zich des te minder ergeren, daar deze tegenover het hoogmoedig zelfvertrouwen van de rijke, die tegenover de nederige christen staat, voor het diep zedelijk gevoel van Jakobus zo natuurlijk is.

Hoe spoedig het gedaan kan zijn met al de heerlijkheid van de rijke, stelt de apostel in vs. 11 voor, door een voorval te schetsen dat voortdurend wordt gezien (vgl. vs. 24). Wat hij zo

heeft voorgesteld, past hij op de rijken toe om op die wijze de vergelijking te verduidelijken en te bevestigen.

Onder de nederigen die in hun hoogheid roemen, kon hij zeker alleen christenen verstaan, met de rijken bedoelt hij zeker de rijke Joden die zich door hun gezindheid, die geheel op het aardse gericht was, lieten terughouden om christen te worden (Luk. 16: 14). Zij moesten het nietige van de aardse goederen, die zij tot hiertoe voor hun hoogste goed hadden gehouden, erkennen, zich verootmoedigen en in deze verootmoediging hun werkelijke roem vinden, terwijl zij met de nietigheid van het aardse, het waarachtig hoogste goed, de ware grootheid die de Messias verleent, erkenden. Daarin lag de eis aan hen gericht om christen te worden.

12. a) Zalig is de man die op de wijze in vs. 3v. genoemd verzoeking (hoofdstuk 5: 7v.) verdraagt, zodat zijn toekomst een geheel andere is dan van zo'n rijke, die te midden van zijn rijkdom verwelkt; want als hij, namelijk hij die verdraagt, beproefd zal geweest zijn, als hij uit het vuur van de beproeving als edel metaal zonder onreinheid te voorschijn zal zijn getreden (1 Petrus 1: 7), zal hij de kroon van het leven, de kroon die bestaat uit het bezit van eeuwig leven (Wijsh. 5: 16v. Openbaring 2: 10; 1 Petrus 5: 4, ontvangen, die de Heere b) beloofd heeft aan degenen die Hem liefhebben (hoofdstuk 2: 5; 2 Tim. 4: 8 Rom. 8: 28).

a) Job 5: 17 b) MATTHEUS. 10: 22; 19: 28-29

Tegenover het einde van de rijke stelt Jakobus nu wat hem die de verzoeking verdraagt, te wachten staat. Het is de kroon van het leven, die God beloofd heeft aan degenen die Hem liefhebben. Hij zal die ontvangen, nadat hij tenslotte uit de verzoeking te voorschijn is getreden als iemand die datgene waarvoor hij wil gehouden worden werkelijk is.

In de verzoeken komt de christen naar voren in zijn diepste vernedering; hij is als het ware prijs gegeven aan alle machten van het verderf, alles kan tegen hem aanstoten en op hem treden. Maar in deze nederigheid wordt de levenskracht geoefend en bevestigd, die hij ontvangen heeft. Hij beoefent en betoont de wijsheid die Gods wil en wegen erkent en zich daaraan ootmoedig onderwerpt, het geloof dat ook moeilijke gaven van God als goed aanneemt, omdat ze van God komen, het geduld dat als kind van het geloof de tegenstribbelende bewegingen terneer slaat van het hart dat het lijden schuwt; de lankmoedigheid die ook de gebreken en vijandschap van de naasten draagt, de hoop die de beloofde heerlijkheid als onverliesbaar zeker erkent. Hij beoefent en bevestigt de levensgemeenschap in Christus met God, zodat, net zoals in lijden en ziekte moeder- en kinderhart ten nauwste verbonden worden, zo ook de band van de liefde tussen het lijdend kind van God en de Vader, die het terzijde staat, steeds vaster wordt geknoopt en bevestigd. Zo ontwikkelt zich in uiterlijke nederigheid een verborgen heerlijkheid van het innerlijke leven, waaraan tenslotte ook de kroon niet zal ontbreken.

Liefde van God is de meest grondige wortel tot alle geduldig lijden; liefde weet hoe het door God is bedoeld en kan dus Zijn raad aanvaarden. Liefde wordt niet bevreesd, werpt het vertrouwen niet weg en bij de liefde van God moet ons alles een zegen worden.

14. Maar een ieder bij wie het tot aanvechting komt, wordt verzocht als hij door zijn eigen begeerten getrokken en verlost wordt om zich met haar, die slechte vrouw, in te laten.

15. Daarna, ten gevolge van zo'n inlaten met haar (Gen. 4: 5vv.), als die begeerte bevrucht is, baart zij zonde en als de zonde, die van haar kant weer niet onvruchtbaar blijft, volgroeid is,

tot volkomen ontwikkeling gekomen is, zodat zij nu kan voortbrengen wat zij vanaf het begin als haar vrucht in zich droeg, baart de dood.

De begeerte is voor de schrijver de moedergrond voor het onkruid van de innerlijke verzoeking of om bij zijn beeld te blijven, zij is de slechte vrouw, door wie de verzoeking op die wijze wordt gewerkt dat zij lokt en aantrekt, terwijl de wil van de mensen als het mannelijke principe zich laat bekoren en lokken, in plaats van de opkomende begeerte uit te doven en het vlees met de lusten en begeerten in de kracht van de geest te kruisigen.

Met de woorden "als hij door zijn eigen begeerte getrokken en verlost wordt", wordt uitgedrukt dat de begeerte de onze is en toch in zekere zin voor het eigenlijke ik iets vreemds; het ik, het innerlijke persoonlijke leven wordt door de begeerte, iets bijkomends, dat zich echter in het hart heeft binnengedrongen, getrokken en gelokt. Onder de begeerte moeten worden verstaan de onwillekeurige, uit de natuur van het vleselijk geworden mensenhart voortkomende neigingen en begeerten, die het karakter van haar oorsprong hebben. Deze begeerte wordt echter pas tot zonde in letterlijke zin, als zij bevrucht is en de zonde baart, als de wil van de mens zich met haar heeft verenigd, als het onwillekeurig opstijgende verlangen vastgehouden wordt en de begeerte nu tot de daad van de mens wordt. Er is echter nog een onderscheid of de wil zich tijdelijk met de begeerte verenigd of zich voortdurend door haar laat beheersen. In het laatste geval, wanneer de zonde zich onbeteugeld ontwikkelt, als de gewilde zonde de neiging tot zonde versterkt, de sterker geworden neiging de zwakker geworden en nauwelijks meer tegenstrevende wil boeit, neemt de zonde hand over hand het hele innerlijke leven van de mens in en dit leven komt tot gehele ondergang: "als de zonde volgroeid is, baart zij de dood". De zonde draagt de dood in zich, is zelfs de macht van de dood; waar zij wordt vastgehouden, doodt zij en wel van binnen naar buiten, geestelijk en lichamelijk, tijdelijk en eeuwig.

Zeer misbruikt wordt deze tekst wanneer men daaruit wil bewijzen dat de kwade begeerten geen zonde zijn, zolang de mens er maar niet aan toegeeft. Want Jakobus spreekt niet over de vraag wanneer de zonde begint, wanneer zij voor God zonde is en als zonde wordt toegerekend, maar wanneer zij zich als zodanig vertoont. Zo gaat hij steeds verder om aan te tonen dat het volbrengen van de zonde de oorzaak is van de eeuwige dood, maar dat de zonde wortelt in de eigen lust, waaruit dus volgt dat de mensen in het eeuwig verderf de vruchten oogsten van hetgeen zij zelf gezaaid hebben. Onder het volgroeien van de zonde versta ik niet het volbrengen van een bepaalde zondige daad, maar van de voltooiing van de gang van de zonde in het algemeen. Want is ook de dood het loon van iedere zonde op zichzelf, toch heet hij terecht het loon van een goddeloos en verdorven leven.

In de verzoeking die hun overkwam, bezwijkend en tot zonde vervallend, konden zij gemakkelijk bij zichzelf zeggen: "wij worden door God verzocht, " de oorzaak van hun afwijking niet in zichzelf maar in God zoeken, zichzelf verontschuldigen en hoewel niet rechtstreeks en openlijk, dan toch zijdelings en heimelijk God de schuld ervan geven. Ook wij lopen dat gevaar. Ons geweten klaagt ons aan en beschuldigt ons ervan dat wij tot zonde zijn vervallen; maar wij zijn van nature geneigd die stem van het geweten te onderdrukken en te smoren. Wij verlagen en veroordelen onszelf niet graag. Onze eigenliefde, onze hoogmoed, onze ingenomenheid met onszelf komen hiertegen in opstand. Wij proberen onszelf op allerlei wijze te verontschuldigen en vrij te spreken. Ons arglistig hart weet allerlei uitvluchten en verontschuldigen uit te denken. Ja, wij schrikken er vaak zelfs niet voor terug God heimelijk aan te klagen als de oorzaak van onze verkeerdheden. Zo was het vanaf het begin. "De vrouw, die Gij mij gegeven hebt, heeft mij van die boom gegeven en ik heb gegeten, " zei

onze eerste stamvader. Zo is het geweest door alle eeuwen heen en zo is het nog. Hoevelen schrijven de oorzaak van hun overtredingen toe aan hun natuurlijke aanleg, aan hun lichamelijke gesteldheid, hun bloedmenging, hun temperament, hun karakter, of aan de toestand waarin men zich bevindt, aan de omstandigheden waarin men gebracht is, aan de personen met wie men in aanraking gekomen, aan de relaties waarin men geplaatst is! "Ik kan het niet helpen, " zegt menig zondaar, "dat is een noodzakelijk gevolg van mijn relatie, van mijn toestand. " Zo spreekt helaas vaak de gierigaard, de verkwister, de leugenaar, de lasteraar, de dronkaard, de wellustige, ja elke zondaar! Zo probeert hij zichzelf vrij te pleiten en werpt hij, althans zijdelings, de schuld van zijn wanbedrijven op zijn Formeerder en de Bestuurder van zijn lot. Rampzalige zelfverblindings! IJdele zelfmisleiding! Jakobus waarschuwt ertegen met de grootste ernst. Niet bij God ligt de schuld van de zonden die wij bedrijven. Of is Hij niet de heilige, die een afkeer heeft van het kwaad en een welgevallen in het goede? Maar hoe zou Hij dan de zonde kunnen willen? Hoe ons verzoeken, opdat wij bezwijken en vallen? Als Hij ons verzoekt en beproeft, als Hij ons brengt in omstandigheden waardoor wij verzocht en beproefd worden, is het om ons te oefenen in de kennis van Hem en van onszelf, om ons vaster te maken in ons geloof en in onze goede keus, om ons ware, geestelijke, Hem gewijde leven te ontwikkelen, om ons nauwer aan Hem en Zijn dienst te verbinden, om ons de gelegenheid te geven te tonen dat wij oprecht zijn voor Hem en in waarheid tot de Zijnen behoren, om ons te stellen tot lichtende voorbeelden voor anderen en Zijn naam in ons te verheerlijken. Heeft de verzoeking zonde bij ons tot gevolg, dan is zij het doel van God bij Zijn verzoeking niet. Ongerijmd, God ontterend, zondig en strafwaardig is het Hem er de schuld van te geven. Hij kan niet verzocht worden door de zonde en verzoekt niemand tot zonde. Nee, niet bij God, maar bij ons ligt de schuld van onze overtredingen. Jakobus verklaart dit op de stelligste wijze. Wat mooi en menskundig beschrijft hij het ontstaan van de zonde en wat krachtig tekent hij haar rampzalige gevolgen! Door onze eigen begeerte worden wij meegesleept en verlokt. Die begeerte vergelijkt hij met een overspelige vrouw, die bevrucht is en de vrucht van haar overspel ter wereld brengt. Zij woont in ons, die neiging tot het boze en als wij haar niet bestrijden en onderdrukken, als wij aan haar toegeven, dan draagt zij vrucht, dan vermeerdert haar kracht en baart zij zonde. Zonde is dan de vrucht die zij ter wereld brengt. Dat is het ware, juiste denkbeeld van de geboorte van de zonde, dat ons beeld, zo vaak als wij zondigen. En wat baart de zonde? De dood. Treffende tegenstelling van het voorgaande in vs. 12 Terwijl hij die verzoeking verdraagt en beproefd wordt bevonden, de kroon van het leven ontvangt, ontvangt hij die bezwijkt en zondigt, de dood. De dood! Kan de rampzalige vrucht van de zonde korter en krachtiger worden getekend dan met dit ene woord? Is de dood niet onze grootste vijand? Hebben wij niet een onuitwisbare drang tot leven? Huiveren wij niet bij de gedachte aan de dood? Wordt hij niet geschuwd door al wat leeft? Moet de angst van de ziel niet ten toppunt zijn geklommen, als iemand de handen slaat aan zijn leven? En die dood is het loon van de zonde! Wij moeten hier echter, evenals elders, niet alleen aan de dood in de eigenlijke zin van het woord denken. Jakobus heeft ongetwijfeld aan al de rampzalige gevolgen van de zonde gedacht en stelt ze voor onder de benaming van de dood om het ontzettende, het vreselijke ervan aan te duiden en levendig te doen voelen. Wanneer de zonde volgroeid is, baart zij de dood. Zij maakt scheiding tussen ons en God, is in strijd met onze aanleg en onze bestemming, maakt ons strafwaardig voor God, verwoest lichaam en ziel, ontrooft ons de vrede van het gemoed, verlaagt en vernedert ons, maakt ons verachtelijk in de ogen van onszelf en van anderen, ontnemt ons het leven, het ware, geestelijke leven in God en herschept de beelddrager van God in een kind van de duivel. Laten wij dan toch tegen de zonde waken!

(EPISTEL OP DE 4e ZONDAG NA PASEN: CANTATE)

Wij naderen steeds meer het Pinksterfeest; de Paasgedachten treden reeds enigszins op de achtergrond; die aan het heerlijke Pinksteren dringen zich op de voorgrond. De tijd jaagt voort, onophoudelijk voert de geest van de kerk de heiligen van God de volmaking tegemoet. Dat blijkt zowel uit het evangelie als ook uit de epistel van deze dag.

Hij dringt ons tot het ware, tot het God welgevallige horen van het Woord van God: want de Geest stort zich, al blaast Hij ook waarheen Hij wil, toch niet over allen zonder onderscheid uit. Hij stort zich slechts uit over hen die het Woord met blijdschap, met zachtmoedigheid hebben aangenomen als het woord dat hun zielen kan zalig maken.

Waarheen de christen zijn blikken richt: 1) naar boven tot die God, van wie alle goede gaven afdalen en die hem heeft doen wedergeboren worden door het Woord van de waarheid; 2) naar binnen in het eigen hart, dat begerig moet worden om van de toorn, van alle onreinheid en boosheid bevrijd te worden en daarentegen het Woord van de waarheid aan te nemen en daarmee vervuld te worden. Wanneer dwalen wij niet, maar bevinden wij ons op de rechte weg tot de waarheid? 1) Als wij alle goede gaven bij onze Hemelse Vader zoeken. 2) Als wij steeds het Woord van de waarheid in ons opnemen; 3) Als wij een onophoudelijke strijd voeren tegen de zonde.

Drie kentekenen die ons tonen of wij op de rechte weg zijn of niet: 1) een oog, dat altijd naar boven ziet; 2) een oor, dat graag het Woord van de waarheid hoort; 3) een wandel, die alle onreinheid en boosheid probeert te vermijden.

Waarom breekt bij zo weinigen de wedergeboorte door? 1) Omdat zij de grond van de wedergeboorte vergeten; 2) omdat zij het middel van de wedergeboorte of niet gebruiken of niet op de juiste wijze gebruiken; 3) omdat zij de reiniging van de zonden, die de wedergeboorte in de weg staan, verzuimen.

Wat heeft de christen aan het Woord van God? 1) Een licht bij de moeilijke vraagstukken; 2) een middel tot wedergeboorte; 3) drang en kracht tot het goede.

De dubbele dwaling, waarin velen zich bevinden: 1) a het kwaad leiden zij af van God; 2) al het goede schrijven zij toe aan zichzelf.

Het geloof dat alleen wat goed is van God komt: 1) de goede grond van dit geloof; 2) de betekenis ervan; 3) de weg om ertoe te komen.

16. Dwaalt niet, mijne geliefde broeders! (1 Kor. 6: 9 Gal. 6: 7; 1 Joh. 3: 7 Geeft niet toe aan een gedachte, zoals ik die zojuist (vs. 13) uitdrukte ten opzichte van hen die in verzoeking zijn, door als hun woorden te noemen: "ik word door God verzocht".

17. Het zit integendeel wat God aangaat zo: a) alle goede gaven en alle volmaakte geschenken dalen van boven uit de hemel der hemelen neer (Hand. 14: 17 Joh. 6: 32 MATTHEUS. 7: 9vv.), van de Vader van de lichten, van de Vader die de bron is van het licht (1 Joh. 1: 5 Gen. 1: 3), de Schepper van de lichtende hemellichamen (Gen. 1: 14vv. Ps. 136: 7 Job 38: 28), b) waar, daar waar Hij boven de zichtbare hemel Zijn troon heeft, geen verandering is. Bij de sterren aan de hemel is het zo dat nu de ene dan de andere licht geeft; bij Hem is geen verwisselen of schaduw van omkering, zoals op aarde bij het dagelijks ondergaan van de zon: het licht, waarin Hij boven alles woont (1 Tim. 6: 16), is onveranderlijk.

a) Spr. 2: 6; 1 Kor. 4: 7 b) Jes. 14: 27; 46: 10

Waar de uitdrukking "dwaalt niet" wordt gebruikt, gaat die altijd vooraf aan een gedachte die voor het christelijk bewustzijn zeker is, waardoor een voorgaande uitspraak tegenover een valse mening haar bevestiging krijgt. Dat heeft ook hier plaats. De gedachte van vers 17, ingeleid door dit woord, dient om de mening in vs. 13 uitgesproken, geheel te verwerpen. "Door God verzocht", nee! Van God komt niets dan goeds, dus kan het verzocht worden niet van God komen. Ook de bijgevoegde aanspraak "geliefde broeders" wijst aan hoe belangrijk de beschouwing van hetgeen nu volgt volgens de apostel is.

Hij geeft met deze aanspraak aan zijn vermaning en lering de toon van bezorgde liefde, die tot het hart dringt. Zouden zij zich er ongerust over maken dat Hij hen aan de verzoeken zou overgeven, die hen tot verloochening van hun christelijke staat dringen, dan zouden zij zich overgeven aan een stemming, waarin zij geheel ongeschikt waren om de verzoeking te doorstaan; zij moeten integendeel geen andere gedachte hebben dan dat van boven enkel goede gaven komen. De apostel neemt echter geen genoegen met "alle goede gaven", maar voegt erbij "en elke volmaakte gift" (de zin vormt in het Grieks een hexameter). Gave noemt hij wat van boven komt met het doel dat wij het ontvangen en "gift" of geschenk noemt hij dat wat tot doel heeft dat God daardoor Zijn goedheid jegens ons toont. Wat ons zo ten deel valt, is goed, dus geschikt om ons goed te doen; en wat Gods goedheid ons geeft, is volmaakt, dus zonder enig gebrek dat het ongeschikt zou maken om ons datgene aan te brengen waarvoor wij het nodig hebben.

God is de Vader van de lichten, d. i. van de lichtgevende hemellichamen, waarvan het licht een afschijnsel is van Zijn licht; Zijn wezen staat echter oneindig hoger dan dat van Zijn lichtgevende schepselen; want het licht van de sterren is een afwisselend licht, maar Gods licht is zonder verandering.

Hij brengt onophoudelijk licht voort, d. i. Hij schept alleen wat goed is en duisternis van dwaling en van zonden komt niet van Hem.

Bij ons is afwisseling van licht en duisternis, maar waarom? Als het bij ons in het natuurlijke leven nacht is, schijnt de zon toch, maar het deel van de aarde dat wij bewonen, keert zich omdraaiend steeds van de zon af en daarom ontbeert het en ontberen wij haar licht en haar warmte. En als het in ons geestelijk leven nacht is, dan schijnt toch de eeuwige zon. Zo is God licht en geeft Hij altijd alleen licht, maar als ons hart van Hem is afgekeerd, is het gesloten voor Zijn licht: bij Hem, de centrale zon van de geestenwereld, is geen afwisselend beschijnen en beschaduwen.

Bij Hem is geen verandering of schaduw van omkering. Men heeft opgemerkt dat het eerste woord, door verandering vertaald, bij de sterrenkundigen gebruikt wordt van de zon, wanneer zij van het Noorden naar het Zuiden trekt. Het andere, door schaduw vertaald, van de schaduw die de aarde veroorzaakt, wanneer de zon is ondergegaan; en het derde, door omkering vertaald, van de zonnestilstand. Zoveel is zeker, dat de zon vaak verhinderd wordt haar weldadige invloed op de aarde te verspreiden. Maar iets dergelijks heeft bij de Vader van de lichten geen plaats. Hij is altijd goed en houdt nooit op goed te doen.

De overtuiging van Gods onveranderlijkheid is één met die van Zijn volmaaktheid. Als God volmakter kon worden, zou Hij niet onveranderlijk zijn. De overtuiging van Gods onveranderlijkheid loutert de menselijke voorstelling, die wij van Zijn verschillende

volmaaktheden hebben en nodig hebben. Zij brengt ons, zo vaak als wij dreigen dat uit het oog te verliezen, krachtig terug tot het even noodzakelijk besef dat deze verschillende volmaaktheden in God niet naast elkaar en nog veel minder als het ware enigszins aan elkaar tegenovergesteld bestaan, maar in elkaar, maar elkaar doordringend. Een voorbeeld zal onze bedoeling ophelderen; God is goed, God is rechtvaardig, God is onveranderlijk, dus is God onveranderlijk goed, onveranderlijk rechtvaardig; dus mag Zijn goedertierenheid nooit als een beperking, matiging, bijvoorbeeld van Zijn rechtvaardigheid gedacht worden, maar moet men zich Hem als in Zijn rechtvaardigheid goedertieren voorstellen en om dezelfde reden als in Zijn goedheid rechtvaardig. Deze voorstelling is zeer heilzaam en vruchtbaar. Men verwaarloost haar te veel. Men stelt zich God wel voor als de Onveranderlijke, ook wel als de onveranderlijke Liefde: ook wel als de onveranderlijke Heiligheid, maar men doordringt zich niet genoeg van de gedachte dat Hij de onveranderlijke Liefde blijven moet ook in de betoning van Zijn heiligheid, de onveranderlijke heiligheid, ook te midden van de openbaring van Zijn liefde. Deze voorstelling heldert veel op, spreidt een treffend licht op het geopenbaarde, op de raad van het heil, op de weg waarop zondaren alleen kunnen zalig worden. Vele overleggingen van het hart worden teruggedrongen door de kracht van de waarheid van deze voorstelling, vele bezwaren die het verstand opwerpt, moeten zwichten voor dit verstandig inzicht. Het geloof wordt erdoor bevestigd, put er kracht uit en grijpt moed tegen de tegensprekers. Het blijkt dat bij een juiste omvatting van Gods onveranderlijkheid vele begrippen veranderen, buigen of barsten moeten, die een schijn hebben van wijsheid. De noodzakelijkheid dat de zondaar verandert, komt nooit sterker naar voren, dan waar wij Gods onveranderlijkheid in haar noodzakelijke gevolgtrekkingen beschouwen.

18. a) Naar Zijn wil, Zijn eeuwig goddelijk welbehagen (Efeziërs 1: 5, 11) heeft Hij ons, christenen, die Hem nog in bijzondere zin "onze Vader in de hemel" noemen (Joh. 1: 12v. MATTHEUS. 6: 9) gebaard door het Woord van de waarheid, het evangelie van Jezus Christus (Joh. 1: 17; 17: 17; 1 Petrus 1: 23vv. ; 2 Kor. 6: 7 1Pe 1. 23

om zo te zeggen, zouden zijn als

eerstelingen van Zijn schepselen, die Hij met de schepping van de hele nieuwe wereld pas tot aanzijn wil roepen.

a) 1 Kor. 4: 15 Gal. 4: 19

Hetgeen voorafging (vs. 17) was een algemene uitspraak, gegrond in het wezen van God; wat nu volgt, is herinnering aan een feit van eigen ervaring. Daar noemde de apostel God de Vader, als Hem die zeker alleen goede gaven geeft. Nu herinnert eraan hij hoe Hij onze Vader is geworden en omdat dit ertoe dienen moet dat men alle goeds en geen tot zonde opwekkende verzoeking van Hem verwacht, is bij dat wat Hij voor ons gedaan heeft het "naar Zijn wil" gevoegd en dit wel aan het begin van de zin geplaatst. Op grond van Zijn wil, waartegen Hij dus niet zelf zal handelen, heeft Hij ons vanuit Zichzelf in dat leven gebaard, waarin wij als christenen zijn. Staat er in het Grieks "geboren" en niet "verwekt, " dan ligt in die uitdrukking opgesloten dat Hij ons in Hemzelf het leven heeft laten aannemen, waaruit Hij ons vervolgens overplaatst in een zelfstandig leven (daarentegen baart volgens vs. 15 de zonde de dood, die zij in zich draagt), vgl. Rom. 6: 23). Maar de apostel noemt ook het middel waardoor Hij dat heeft gedaan en noemt dat "woord van de waarheid, " om het wezen ervan uit te drukken en hierdoor ons te doen voelen dat Hij die ons door dat woord tot het christelijk leven heeft doen geboren worden, niet in tegenspraak met zichzelf zal treden en aan ons zal doen wat ons dat zal doen verliezen. Is waarheid het wezen van het woord waardoor Hij ons in dit leven heeft gebracht, dan zal Hij ook aan Zijn woord trouw blijven en

het metterdaad in ons vervullen. Hij heeft dat toch gedaan met de bedoeling dat wij de eerstelingen van Zijn schepselen zouden zijn. De schepping van God in de onbegrensde zin, waarin die hier is voorgesteld als Zijn schepselen, zal pas aanwezig zijn als datgene zal geschieden wat Paulus in Rom. 8: 21 doet verwachten. De kinderen van God zijn echter dat wat de wereld dan zijn zal, reeds ten gevolge van het leven waartoe God hen uit Zich heeft gebaard en waarmee Hij de herschepping van de wereld begonnen is, al zij het ook in zoverre nog niet in de volste zin en is de heerlijkheid van hun kindschap nog slechts een innerlijke en staat de openbaring die de verheerlijking van de overige wereld aanbrengt, ons nog te wachten.

Hen, in wie de nieuwe schepping reeds volbracht is, noemt Jakobus "eerstelingen" daarvan, omdat vanuit hen deze schepping zich steeds verder verbreiden zal, tot zij in de verheerlijkte, van het goddelijk levensprincipe geheel doordrongen wereld haar volmaking heeft gevonden.

Zij waren gebaard. Dat was de zegen die zij hadden gekregen bij de overgang tot het christendom en die zegen is ook ons die geloven, God zij dank, geschonken. Wij zijn opnieuw geboren; wij hebben een nieuw leven, het ware leven van de mens, het leven van de geest, het leven van het geloof, van de liefde en hoop, het leven van de heiligmaking en van de ware, zedelijke vrijheid, het leven in gemeenschap met God ontvangen. Het moge de een meer in het oog lopend en op rijpere leeftijd, de ander meer onmerkbaar en in de vroegste jeugd ten deel zijn gevallen; het moge bij de een krachtiger en meer ontwikkeld zijn dan bij de ander; wij allen die geloven, bezitten het in meerdere of mindere mate en openbaren het in ons denken, willen, spreken en doen, in onze genietingen en onze daden, in onze principes en bedoelingen en onze hele wandel. Wel kan het in ons onderdrukt worden en schijnbaar uitgeblust zijn; want het vlees begeert ook in de christen nog tegen de geest en deze staan tegenover elkaar; maar als het zich in waarheid in ons heeft gevestigd, dan wordt het ook weer opgewekt, dan wakkert het weer aan en ontvangt door de strijd nieuwe kracht. Wat gelukkig, wat onuitsprekelijk gelukkig zijn wij door dit nieuwe leven! Het komt overeen met onze aanleg en doet ons beantwoorden aan onze bestemming. Het verzwakt en vernietigt in ons de kracht van de zonde. Het maakt ons aan God en de Heere gelijkvormig. Het geeft ons die vrede van de ziel, die alle verstand te boven gaat. Het maakt ons een zegen voor onze medemensen en schenkt ons vatbaarheid voor het genot van de zaligheid van de hemel. Ja, God zij dank! Want Hij heeft ons gebaard naar Zijn wil. Wij hebben dat nieuwe leven evenmin als Jakobus en de christenen aan wie zijn brief gericht was, aan onszelf, aan onze wijsheid en onze deugd of aan de wijsheid en deugd van onze vadersen te danken. Wij zijn het althans in de eerste plaats aan God en Zijn genade verschuldigd. Hij heeft het in ons gewekt, bewaard, versterkt. Zonder Zijn levendmakende Geest waren wij er niet toe gekomen. Onze eigen ervaring, de geschiedenis van ons hart en ons leven heeft het ons geleerd. Zij drukt het zegel van de waarheid op de verklaring van Jakobus. Maar hoezeer past het ons dan onze God ervoor te danken en met onze harten te zeggen: "niet ons, o Heere, Uw naam alleen zij de eer!" Die lof- en dankzegging past ons des te meer, als wij opmerken hoe Hij ons gebaard heeft. Niet rechtstreeks, maar door middel van Zijn Woord; niet in strijd met onze redelijke, zedelijke natuur, maar overeenkomstig onze natuur; niet door uitsluiting, maar door opwekking van onze eigen werkzaamheid. Hij heeft ons gebaard door het Woord van de waarheid. Dit is het grote, het voorname middel, waardoor Hij ons heeft doen wedergeboren worden. Dat Woord heeft Hij aan ons, zowel als aan de eerste christenen laten verkondigen. "Door dat Woord heeft Hij ons verlicht, met Zichzelf, met Zijn liefde en heiligheid, met onszelf, met onze verheven aanleg, onze belangrijke bestemming, ons diep bederf, onze dringende behoefte aan verlossing, aan verzoening met Hem, aan genade, vergeving en heiliging, met de enige Middelaar van God en van de mensen en de weg waarlangs wij deel

krijgen aan Hem en Zijn weldaden, bekend gemaakt. Door dat Woord heeft Hij ons verontrust, bedroefd, verlegen doen vragen: "wat moet ik doen om zalig te worden? " Maar het heeft ons ook opgebeurd, vertroost, tot de enige, door Hem uitgekozen Redder van zondaren geleid en gebracht tot die ware zielsrust, die alle verstand te boven gaat. Door dat Woord heeft Hij ons aanvankelijk vernieuwd, gereinigd, naar Zijn beeld herschapen en het heilige hemelleven reeds hier doen beginnen. Wij hoorden en lazen dat Woord. Wij namen het aan niet als een woord van mensen, maar zoals het werkelijk is, als Gods Woord, als het Woord van de waarheid en leerden het bij ervaring kennen als een kracht van God tot zaligheid voor een ieder die gelooft. Laten wij dan God danken voor het bezit van dat Woord!

19. Zo dan, mijn geliefde broeders, omdat God met het woord van de waarheid zulke grote dingen, als zo-even gezegd is, aan ons wil volbrengen, laat ons in ons gedrag de voor het algemene leven geldende wijze regel in het oog houden: a) ieder mens moet snel zijn om te horen, traag om te spreken (Sir. 5: 13, traag tot toorn (Pred. 7: 10).

a) Spr. 17: 27 Pred. 5: 1 Ge 25: 14

20. Want de toorn van een man werkt Gods gerechtigheid niet, niet wat recht is voor God, maar integendeel, wat niet weer goed te maken is.

Het heil van de mens is gelegen in Gods gave en eis, in het werken van God en het menselijk laten werken. Heeft nu Jakobus hiervoor het werk van Gods genade in eenvoudige maar krachtige trekken getekend en geleerd hoe het hoogste en beste van Hem uitging, het vruchtdragende Woord van de waarheid en hoe Hij aan deze beste gave het hoogste doel verbindt, het doel om Zijn kinderen voor te stellen als eerstelingen van de schepselen, die tot volmaking moeten worden geleid, nu leert hij hoe wij daarom, d. i. in overeenstemming daarmee ons moeten gedragen, opdat Gods verheven gedachten bij ons zullen worden bereikt.

Wat nu volgt, luidt bijna als een regel van menselijke voorzichtigheid, alsof de een de ander de goede les wil geven om veel te horen, weinig te spreken, zich niet toornig te maken, omdat veel horen wijs maakt, met veel zwijgen niemand zich verspreekt en met weinig vertoornd worden de ziel weinig uit het evenwicht komt en God en mensen het meest tevreden zijn. Maar een regel van menselijk verstand past toch niet in dit verband; de apostel spreekt over het woord van de waarheid, waardoor God heeft gebaard, opdat wij zouden zijn als eerstelingen van Zijn schepselen; daardoor trad de omkering in het leven en gaat zij ook voort. Daarom moeten wij het woord van de waarheid spoedig, ijverig, vlijtig horen, in Zijn school blijven, opdat wij ook tot het eeuwige leven worden geboren, als wij dat nog niet zijn en opdat wij des te meer bevestigd worden, als het goede werk in ons reeds is begonnen. Zoals gij echter snel moet zijn om te horen, zo moet gij langzaam zijn om te spreken. Het zijn toch niet de goede leerlingen, van wie men zegt: "wat zij heden hebben geleerd, dat willen zij morgen reeds onderwijzen. " Het woord is te groot, te rijk en een te diepe en uitgestrekte zee om met slechts een ogenblik te horen reeds een Meester te kunnen zijn en een leraar te worden. Niet zo, wees voor alles een stil, luisterend, ijverig leerling en laat het woord eerst wortel schieten, voordat gij uw mond opent en de vruchten van het woord van uw tong laat gaan! Past echter wel het "traag tot toorn" bij deze uitleg? Zeker, de voortgang van de gedachte is dan: Gods woord spoedig en ijverig horen, Gods woord langzaam spreken, zich niet door de indruk van een ogenblik, door hartstocht, door de ontvlammende toorn van de oude mens van het woord laten afwenden, omdat men daardoor die gerechtigheid niet werkt die God in de kinderen van de wedergeboorte wil teweegbrengen en niet doet wat recht is voor God. Het vers 21 gebiedt het tegendeel, namelijk de zachtmoedigheid en de stille

overgave aan de werkzaamheid van het woord. Werd hiervoor (vs. 20) aangewezen hoe de mens door toorn tegen het woord van de levende God, de gerechtigheid van het nieuw geboren leven verliest, zo wordt nu deze toorn als onreinheid en een overvloeiing van boosheid beschouwd. Wij zijn zeker niet gewend van een toorn tegen Gods woord te horen of te spreken; en toch is het een wonderlijke zaak dat wij daaraan niet gewend zijn. Die toorn openbaart zich toch zo dikwijls. Ieder prediker van de waarheid ervaart deze toorn van de mensen en van de duivel tegen Gods woord dagelijks; de wereld en haar vorst hebben het woord, dat van de hemel afkomstig is, nooit anders dan in toorn opgenomen en alle landen zijn niet alleen vol van de eer van God, maar ook van de toorn tegen Gods woord.

De zonde die in ons is, strijdt tegen het woord van de waarheid; want het valt haar heftig aan en vervolgt haar tot in de laatste schuilhoek om haar geheel te doden. Tegen dit scherp, tweesnijdend zwaard (Hebr. 4: 12) en tegen dit levende en krachtige woord van God komt de natuurlijke mens in de hoorder in opstand; hij wordt vol tegenzin en ergernis, vol ongeduld en toorn; het schokt hem en hij verheft zich, het laat hem geen rust en hoe minder het hem mogelijk is de prikkel af te stompen, des te groter wordt de haat en de boosheid tegen deze pijniger.

Daarom vermaant Jakobus vervolgens (vs. 21) het woord met zachtmoedigheid aan te nemen, er niet toornig tegen te worden en te morren als wij erdoor moeten lijden.

21. a) Daarom, opdat gij niet doet wat voor God onrecht is en u Zijn oordeel op de hals haalt, legt alle vuilheid af en overvloed van boosheid, die in een natuurlijk hart zo veelvuldig aanwezig is en u aanzet om integendeel traag te zijn om te horen, snel om te spreken en snel tot toorn, ontvangt met zachtmoedigheid het woord (Jes. 57: 15) dat in u als leden van de christelijke gemeente (1 Kor. 3: 6) geplant wordt. Laat dat woord zijn kracht aan u betonen, want het kan uw zielen zalig maken (Rom. 1: 16; 1 Petrus 1: 9 Ro 1. 16 1Pe).

a) Rom. 13: 12 Kol. 3: 8

Jakobus spreekt wel tot hen van wie men vertrouwen mag dat de grond tot zaligheid reeds bij hen gelegd is: maar hij stelt voorop dat zij pas dan zullen blijken werkelijk deel te hebben gekregen aan de zaligheid, als zij op de grondslag die gelegd is, voortbouwen en zich meer overgeven aan het woord dat zij eenmaal hebben aangenomen en de reinigende en verhogende kracht daarvan in zich ervaren.

Het woord van God kan in iemand geplant zijn, zonder dat hij het met zachtmoedigheid aanneemt en daardoor zalig wordt. Het woord wordt geplant door de hand van de prediker en leraar. Neemt de ziel het op, zoals de aardbodem de plant, in een zacht, week, vruchtbaar bed, dan groeit de plant en wordt het een boom van gerechtigheid en van leven. Laat men echter naast die hemelse plant toorn, onreinheid en boosheid als onkruid voortwoekeren, dan wordt de plant overmeesterd; na een poos verdwijnt zij ongemerkt en de ziel die had kunnen zalig worden, gaat verloren in de overvloed van haar boosheid. Alle leven blijft en groeit slechts als het zaad van God en Zijn planting, Zijn woord, in ons kan blijven en groeien.

(EPISTEL OP DE 5e ZONDAG NA PASEN: ROGATE OF VOCEM JUCUNDITATIS)

In het evangelie van deze zondag (Joh. 10: 23vv.) spreekt de Heere van een grote zegen op het gebed. Hij wil doen wat de Zijnen in Zijn naam bidden. Maar wie deel wil krijgen aan deze belofte en die zegen zich wil toe-eigenen, moet bovenal een kind van God zijn; want in

de naam van Jezus kan alleen hij bidden die in Hem leeft door het waarachtig geloof en door Hem een kind van God is geworden. Daarom moet een ieder zich hier onderzoeken. Velen menen dat het reeds voldoende zou zijn, als zij uiterlijk tot de kerk van God behoren; maar zij zijn nog niet van de Heere als zij "Heere, Heere" zeggen en zich uiterlijk aansluiten aan Gods woord en de gemeenschap van de kerk. Het is een treurige zelfmisleiding, als wij ons met zulke dode werken tevreden stellen; wij bedriegen daardoor onszelf ten opzichte van de genade en de ontferming van God; omtrent onze vrede, onze troost, ons leven, onze zaligheid. Daarom moet een christen zichzelf ernstig beproeven. In Gods woord is ons een heldere spiegel voorgehouden, waarin wij kunnen zien hoe het gesteld is met onze innerlijke mens.

Wanneer wordt het woord van God ons tot een zegen? 1) Als wij ons in de spiegel daarvan bekijken, 2) uit de kracht daarvan onophoudelijk putten, 3) volgens het voorschrift daarvan trouw wandelen.

Hoe wij ten opzichte van God ons moeten plaatsen is 1) op Gods woord als de grond van ons geloof, 2) voor Gods woord als de spiegel van de waarheid, 3) onder Gods woord als de regel van onze wandel.

Waarin is de hoorder van het woord verschillend van hem die ook een dader van het woord is? 1) De hoorder ontvangt vluchtige indrukken, de dader dringt in de diepte binnen; 2) de hoorder verbetert hier en daar, de dader wordt geheel en al vernieuwd; 3) de hoorder leeft in zelfbedrog, de dader heeft ware vrede.

Weest daders van het woord! Terwijl ik u dit toeroep, wijs ik

1) op de schade die gij lijdt, als gij geen daders zijt; 2) op de weg die gij moet gaan, als gij het wilt worden; 3) op de regel die gevolgd moet worden, als gij het wilt blijven; 4) op de zegen die u wacht, wanneer gij u daders betoont.

Over zelfmisleiding: deze wordt gevonden bij hen die 1) Gods woord wel horen, maar niet doen; 2) God door uiterlijke gebruiken dienen, maar hun tong niet in toom houden; 3) de weduwen en wezen in hun verdrukking bezoeken, maar zich niet onbesmet houden van de wereld. Over de ware godsdienst: wij dienen God op de juiste wijze, als wij 1) geen vluchtige hoorders van het woord zijn, maar daders; 2) geen ijdele praters zijn, maar vlijtige bidders.

De ware godsdienst, een heiliging van al onze zintuigen: 1) van het oor, dat Gods woord hoort; 2) van het oog, dat Gods heerlijkheid ziet; 3) van de mond, die van Gods wet spreekt; 4) van de hand, die Gods werk doet.

22. a) En weest, opdat het ook werkelijk uw zielen zalig zal maken (vs. 21), daders van het woord en niet alleen hoorders (Rom. 2: 13 Joh. 7: 19); anders zoudt gij uzelf met valse overleggingen misleiden, alsof het horen alleen reeds voldoende zou zijn om de zaligheid te verkrijgen (MATTHEUS. 7: 21).

a) Luk. 11: 28; 1 Joh. 3: 7

De eerste eis van het christelijk leven is dat wij voor het woord van de waarheid altijd toegankelijk zijn (vs. 21); de tweede dat wij onze wandel erdoor laten besturen.

Dat het bij de lezers van deze brief, ook als zij kwamen om het woord te horen, toch nog zeer aan het doen, aan het vervullen ervan ontbrak, zien wij veelvuldig in ieder hoofdstuk. Zij

waren wel hoorders, maar zeer oppervlakkige hoorders. Evenals de Joden meenden dat zij rechtvaardig waren, als zij de wet maar hoorden (Rom. 2: 13), zo meenden ook velen in de gemeente dat het horen van het evangelie hen reeds zalig maakte. Nu geeft de apostel hun te bedenken hoezeer zij zich daarin vergisten.

Nog altijd is het met de christenen zo gesteld dat velen het ervoor houden dat het horen alleen reeds een betoning is van ware vroomheid; zij beroemen er zich op dat zij de kerk bezoeken en ook thuis in de Bijbel lezen; zij verwarren eenvoudig middel en doel en verheffen het middel tot doel, waardoor het doel uit het oog wordt verloren. Dat is een bedrieglijk werk; men meent iets te hebben en heeft niets; als het uur komt waarin het erop aankomt de kracht van de waarheid in het hart te hebben, als zij komen, het uur van verzoeking, van strijd, van nood, dan baat het niets dat men dikwijls in de kerk geweest is en het woord gehoord heeft, als het niet in sap en bloed is overgegaan, als het gehoorde niet in leven is omgezet. En op de dag van de openbaring van onze levenstoestand, als het verborgene aan het licht wordt gebracht, opdat een ieder zal ontvangen wat zijn daden waard zijn, dan zullen niet de godsdienstoefeningen worden geteld, die men bezocht heeft en niet de bijbelhoofdstukken, die men gelezen heeft, maar dan zal de vrucht van het leven worden gewogen, die het gehoorde woord gedragen heeft.

23. a) Want als iemand een hoorder is van het woord en geen dader, dan is hij als een man die het gezicht waarmee hij geboren is en dat hij wil kennen, bekijkt in een spiegel, zonder dat hij daardoor iets meer verkrijgt dan een vluchtige, spoedig weer verdwijnende indruk.

a) Luk. 6: 47

24. Want hij heeft zichzelf bekeken en is weggegaan en heeft onmiddellijk vergeten hoe hij er uitzag. Hij is niet in staat de trekken van zijn gelaat zo voor de geest te houden als hij die in de spiegel heeft gezien. Wat hij houdt, is slechts een algemeen, vaag beeld, waarvan alles weer steeds meer en meer wordt uitgedoofd.

25. a) Maar wie niet slechts eens als in het voorbijgaan zoals die man in de spiegel kijkt, maar met al de ernst om er volkomen in binnen te dringen en ermee vervuld te worden zich verdiept in de volmaakte wet, die van de vrijheid, zoals die in het nieuwtestamentische woord van de waarheid (vs. 18 en 21) aan ons christenen gegeven is (hoofdstuk 2: 12) en daarbij blijft, zal gezegend worden. Indien hij wat hij gehoord en geleerd heeft ook bewaart in een goed hart en vrucht in lankmoedigheid draagt (Luk. 8: 15) en dus geen vergeetachtig hoorder is, maar een werkelijk dader, zal hij, zeg ik, gelukkig zijn in zijn doen (Joh. 13: 17 Luk. 6: 47vv.).

a) MATTHEUS. 5: 19

Het geheel is een samenhangende gelijkenis. Wie het woord van God alleen uiterlijk kent, zonder het daad en leven in zich te laten worden, hem vergaat het als iemand die zijn gelaat vluchtig in een spiegel bekijkt en weldra vergeten heeft hoe hij er uitziet. Een spiegel moet dienen om op te merken of er iets aan ons is dat ons misvormt of bevlekt, opdat wij het zonden kunnen verwijderen. Maar een ijdel mens bedient zich daarom niet van zijn spiegel, maar om vluchtig te zien hoe hij er mag uitzien. Zo eist ook de heldere spiegel van Gods woord een ootmoedig, leergierig, aanhoudend zien in het woord van God, opdat wij onze gebreken erkennen en voelen en daarna aan de eis van Gods woord voldoen.

Indien het evangelie de door Jakobus bedoelde wet van de vrijheid is, zo genoemd in tegenstelling tot het mozaïsme en omdat Christus ons daardoor vrijmaakt van de slavernij van de zonde en hij dat evangelie een volmaakte, zuivere en onbedriegelijke spiegel kon noemen, dan zien wij daarin bij nauwkeurige vergelijking onze natuurlijke gesteldheid, al de vlekken en smetten van ons hart en leven en dat wij in onszelf niet voor God kunnen bestaan. Is het nu zo dat iemand, zoals de Heilige schrijver ons verder doet opmerken, wel met aandacht hoort, maar in zijn nadenken en doen te vluchtig is, niet genoeg nadenkt over zijn wangestalte en zich spoedig aan allerlei verstrooiing overgeeft, dan handelt hij geheel vruchteloos voor zichzelf en zal tot de ware beoefening en het zaligmakend genot niet komen. Maar als iemand goed en nauwkeurig naar zichzelf kijkt (dit is het laatste wat wij hier vinden aangewezen), met ernst nadenkt, het ontdekte ter harte neemt en in de praktijk brengt, is hij geen vergeetachtig hoorder, maar een werkelijk dader en zal waarlijk gelukkig zijn. Duidelijk blijkt dus uit deze hele uiteenzetting dat het volstrekt noodzakelijk is onszelf als zondaren goed te leren kennen, dat wij daarom veel in de spiegel van het woord moeten kijken en ervan overtuigd te blijven dat dit het allerbeste middel is en bovenal overtuigd moeten zijn van de onmisbaarheid van de Heilige Geest, opdat wij verlichte ogen van het verstand bezitten mogen om goed te kunnen zien.

Tegenover hem die meent genoeg te hebben gedaan met een oppervlakkig bekijken van Gods woord, bij wie weten en handelen met elkaar in tegenspraak staan, tegenover zo iemand stelt Jakobus hem die in de diepte van Gods woord heeft gezien en in die beschouwing leeft. Hij onderscheidt hier aanstonds de wet van de letter van de wet, die door het christendom innerlijk is geworden, de wet van de geest, die in hart en leven is opgenomen. Hij noemt deze de volmaakte wet in tegenstelling tot de wet van Mozes, zoals die tegenover de mens staat als de wet van de letter die niet tot volmaaktheid kan leiden en alles bij het oude laat blijven. Hij noemt deze de wet van de vrijheid, omdat zij de mens die haar in zijn innerlijk leven heeft opgenomen, vrij maakt van de dienstbaarheid van de letter. Ten opzichte van deze wet kan niemand slechts hoorder zijn: wie deze werkelijk in zich heeft opgenomen als volmaakte wet, die tot de vrijheid leidt, die wordt innerlijk door haar gedrongen om haar in zijn wandel te openbaren.

Wie dieper indringt in het woord van de waarheid, het evangelie van Jezus Christus, die vindt wat de oppervlakkige blik reeds leerde, bevestigt en versterkt, de verkeerdheid van zijn eigen toestand en de noodzaak om daaruit tot een nieuwe gereinigde staat te komen; hij vindt echter nog meer. Terwijl de oppervlakkige beschouwing van dit beeld en het harde van die verzekering verbittering geeft of schrik en wanhoop voor de mogelijkheid van vernieuwing, treedt bij dieper onderzoek uit deze wonderbare spiegel een nieuw beeld voor ogen, zijn eigen beeld, maar gereinigd van alle vlekken, geestelijk geworden, verheerlijkt en onder dat beeld staat "zo moet en zult gij worden"; en vraagt de zoekende ziel: "hoe zal dat plaatshebben? " ziet, dan treedt een nog schoner, reiner, heerlijker beeld uit de wonderspiegel van het woord voor ogen, het beeld van een Mensenzoon, maar in hemelse verhevenheid en heerlijkheid en onder dat beeld staat: "Ik ben de weg, de waarheid en het leven; Ik wil ook uw weg zijn, u in alle waarheid leiden, u het leven geven. " En uit dit zien ontstaat het krachtige verlangen, het ernstige willen, verheft zich ook de kracht om met ernst zich toe te leggen op de verwezenlijking van hetgeen men zag: mijn gereinigd beeld trekt en lokt tot het bezitten en het beeld van de Heere wordt de waarborg van het bereiken; de wil van God drijft niet meer voort en dreigt van buiten, maar zijn genadige rijke inhoud trekt en drijft innerlijk. Ik moet nu worstelen naar het hoogste, maar niet door uiterlijke dwang, door vrijheid van eigen wil gedrongen.

Met de woorden "deze zal gelukzalig zijn in zijn doen, " is niet gezegd dat het weldoen van een mens de verdienende oorzaak van zijn zaligheid is, maar alleen dat God het geloof dat met daden gepaard gaat met geestelijk geluk beloont en dat Hij de mens in een toestand plaatst waarin hij zichzelf kent als bezitter en erfgenaam van de goddelijke belofte, waarin aan zijn gemoed een stemming verleend is waarin hij zich gelukkig voelt en reeds nu een voorsmaak heeft van de toekomstige zaligheid.

26. Ik wil u nog op een zaak opmerkzaam maken, waardoor zo velen bewijzen dat zij de volmaakte wet, die van de vrijheid, niet kennen, noch erin volharden. a) Indien iemand onder u denkt dat hij godsdienstig is, iemand die het ernstig opneemt met de beoefening van de godzaligheid en hij toch tegen het uitdrukkelijk bevel in (Ps. 34: 14) zijn tong niet in toom houdt, maar aan deze toelaat om zich in blinde ijver vol hartstochtelijkheid over anderen uit te laten, die misleidt zichzelf. Indien hij, in plaats van tegen zulke verkeerdheid te strijden, zichzelf wil opdringen, dat hij juist door zulk hartstochtelijk ijveren tegen anderen God een dienst doet en Zijn eer het meest bevordert en zo zijn hart verleidt, dan is zijn godsdienst ijdel, omdat zij niet in werkelijkheid, maar alleen in verbeelding aanwezig is (1 Kor. 15: 17 MATTHEUS. 15: 9).

a) Jak. 3: 6; 1 Petrus 3: 10

De apostel gaat weer van het algemene op het bijzondere over en past wat hij van de invloed van Gods woord op het leven gezegd heeft, toe op de bijzondere omstandigheden en gebreken van de gemeenten waaraan hij schrijft. Hun belangrijkste zonde was dat nog voort bestaande hartstochtelijk drijven, dat gebrek van het beheersen van de tong bij hen die zich toch op hun godzaligheid lieten voorstaan.

Het is een in het oog springend karakteristiek van Jakobus om met alle ernst aan te dringen op het juiste gebruik van de tong; net als in hoofdstuk 3: 3vv. gebruikt hij een beeld dat is ontleend aan de toom van de paarden; maar die uitdrukking is zo voortreffelijk dat men het juiste gebruik van de tong op geen andere wijze beter en levendiger zou kunnen voorstellen. Wie door Gods woord tot vrijheid komt, die moet meester worden over zijn tong, zoals een ruiter door gebit, toom en teugel de bek van het paard en daardoor de kop en het hele dier regeert. Men moet de tong en daarmee zichzelf, de hele mens, in toom houden. De tong is een onbedwingbaar kwaad; geen deel van het menselijk lichaam is zo spoedig in alle hartstochten werkzaam als zij. Is er geen bestuurder aanwezig, dan geeft zij klanken van allerlei opwellingen, van allerlei begeerten, van allerlei zondige beroeringen in het binnenste. Daarom moet men altijd de toom in handen hebben en dit onverstandige werktuig van onze ziel met alle oplettendheid en alle vlijt besturen. Wie dat kan en doet, is de grootste meester en laat een volmaaktheid zien die nauwelijks met een andere kan worden vergeleken. Wie daarentegen in dit opzicht niets tot stand brengt, die brengt verderf in zijn hele leven en bevlekt alles wat verder in hem loffelijk is. Jakobus zegt: "indien iemand onder u denkt dat hij godsdienstig is en hij zijn tong niet in toom houdt, maar zijn hart verleidt, zijn godsdienst is ijdel". Hoe zou het anders kunnen zijn? Hoe kan het misbruik van de tong samengaan met de dienst van God? Hoe zou men God behagen, als men ieder ogenblik met zonde van de tong besmet is? Terwijl toch duidelijk is dat niets de ziel ijdel, leger, ontevredener, onreiner, onaangenamer maakt dan zonde van de tong.

Zij bij wie de wedergeboorte niet tot volmaaktheid gekomen is, proberen hetgeen hun ontbreekt te verbergen, doordat zij in plaats van door werken van barmhartige liefde en door reiniging van hun eigen harten hun christen zijn te betonen, met scherpe woorden tegen

anderen de eer van hun vermeende Heer verdedigen. Het bijtend vergif, waarin hun woorden gedoopt zijn, bewijst hoe weinig zij bezitten van de Geest van Hem die zachtmoedig was en nederig van hart en wiens stem men niet hoorde op de straat. Wie nu meent God te dienen, terwijl hij met scherpe woorden, met bittere taal op anderen in wie hij een gebrek ziet, kritiek levert, die bedriegt daardoor zijn eigen hart. Het zwaartepunt in het christelijke leven ligt niet in de kennis, in de kastijding en terechtstelling van anderen, maar in de zelfkennis, in de zelfbeheersing en in de hervorming van het eigen leven. Wie met zijn tong over anderen heengaat, verliest zichzelf geheel uit het oog, maakt door zijn zelotische aard, terwijl hij denkt voor God en Zijn dienst te ijveren, dat hij ook het laatste overblijfsel van het christen zijn verliest.

27. De zuivere en onbevleete godsdienst voor God en de Vader, op wiens oordeel het toch alleen aankomt, terwijl het niets betekent wat mensen zeggen (1 Petrus 2: 4) is deze: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking om hen zoveel mogelijk te helpen en zichzelf onbesmet bewaren van de wereld, die in het boze ligt (hoofdstuk 4: 4; 1 Joh. 5: 19; 2: 15v.).

Indien iemand die verslaafd is aan de drank, zich beroemt op zijn zedelijke wandel en iemand hem antwoordt: "een zedelijk mens bedrinkt zich niet", dan zouden diens bedoelingen niet zijn daarmee het hele wezen van een christelijke wandel uit te drukken.

Op gelijke wijze spreekt de apostel hier niet van de, maar van een zuivere en onbevleete godsdienst (in de grondtekst staat het lidwoord "de" niet). Hij wil slechts in het algemeen zeggen wat vóór alles tot het wezen en de werkzaamheid van een praktische godsdienst behoort, zoals die zich naar buiten openbaart.

Dat wat de apostel noemt "omzien naar weduwen en wezen, " hen beschermen tegen de verdrukkingen door overmoedige rijken, wordt weer vooral genoemd met het oog op toestanden in de gemeente ("Jas 1: 2" en "Uit 12: 9. Volgens zijn gewoonte verbindt hij in het tweede deel van de zin, "zichzelf onbesmet bewaren van de wereld", dadelijk weer het algemene met het bijzondere, daar dit op het geheel van het christelijke leven slaat.

Met de woorden "de ware en onbevleete godsdienst voor God en de Vader" wil Jakobus de lezer een verheven gedachte en grote waardering van heilige werken, waarover hij daarna spreekt, geven. Of mensen het zeer waarderen als men weduwen en wezen bezoekt en zich onbesmet van de wereld houdt, kan volmaakt onverschillig zijn voor hem die weet dat dit werkelijk godsdienst is en wel voor God en de Vader, dus voor de hoogste Rechter, wiens oordeel in eeuwigheid stand houdt tegen alle vijanden.

Zoals het ene, zich onbesmet bewaren van de wereld, met de heiligheid van God overeenkomt (1 Petrus 1: 15vv.), zo komt het andere overeen met het vaderschap van God (Ps. 68: 6). Men volbrengt door weduwen en wezen te bezoeken in hun verdrukking het werk van God aan hen die voor Hem bevoorrechte personen zijn, in zoverre dat Hij hen in het bijzonder wil aannemen. En zoals aan de andere kant de uitdrukking "onbevleete godsdienst" in betrekking staan tot het "zichzelf onbesmet bewaren van de wereld", zo hangt het "zuivere godsdienst" samen met het eerste werk, "wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking", waar de onbaatzuchtige, zelfverloochenende liefde tot de mens het meest openbaar wordt, evenals in het onbesmet bewaren van de wereld de zuivere, onbevleete liefde tot God.

HOOFDSTUK 2

OVER HET AANZIEN DES PERSOONS EN OVER DOOD GELOOF

II. Vs. 1-26. Terechtwijzing van de lezers, hoe zij kunnen menen geloof te bezitten, terwijl zij aan de ene zijde waarde hechten aan uiterlijke kenmerken van mensen en aan de andere zijde zich geheel ontslaan van de werken van het geloof. Aan het einde van het vorige hoofdstuk had de apostel vermaand zich onbesmet te bewaren van de wereld, als datgene waarin de onbevleete godsdienst bestond. In aansluiting daarop spreekt hij nu hier over een besmetting van de godsdienst, die de gemeenten aan wie hij schrijft, in praktijk brengen. Zij behandelen toch hun Joodse volksgenoten, wanneer deze als gasten hun godsdienstige vergaderingen bezoeken, op zeer verschillende wijze al naar gelang de persoon, daar zij de rijken geen eer genoeg weten te bewijzen en daarentegen de armen zo minachtend en terugstotend mogelijk behandelen. Zij bedenken in het geheel niet dat zij door hun vleierijen de eersten niet voor het koninkrijk van God zullen winnen en de anderen, die er niet ver meer van zijn, wegdrijven. Door dat aanzien des persoons bezondigen zij zich tegen de wet van God, in plaats van, zoals hun plicht was, het koninklijk gebod van liefde jegens de naaste te volbrengen, zodat zij zich aan de ene zijde schuldig maken ten opzichte van de hele wet en aan de andere zijde het onbarmhartige oordeel van de wet over zich heen halen, dat bestemd is voor degenen die geen barmhartigheid hebben gedaan. Zo is de apostel weer gekomen op de barmhartigheid, waarvan hij zegt dat die tegen het oordeel roemt. Zo heeft hij een aansluiting gevonden bij dat gedeelte van zijn vermaning aan het slot van het vorige hoofdstuk, waarin hij als zuivere godsdienst heeft genoemd het bezoeken van weduwen en wezen in hun verdrukking. Ook in dit opzicht was het zeer kwalijk gesteld met de bedoelde gemeenten; onder de moeilijkste omstandigheden zond men de armen en noodduftigen heen met vrome woorden, in plaats van zich hulpvaardig over hen te ontfermen. Men vertrouwde op een dood geloof zonder er aan te denken dat een dood, werkeloos geloof niet tot zaligheid kon leiden. Men beroemde zich op het abstracte monotheïsme tegenover de heidenen, zelfs tegenover hen aan wie God bekering had gegeven ten leven en die zich nu vruchtbaar betoonden in goede werken. Daarom was het noodzakelijk dat Jakobus juist de stelling waaraan Luther zich zo zeer geërgerd heeft en waarom hij zijn brief een strooien brief heeft genoemd, met nadruk uitsprak: "de mens wordt door de werken, niet door het geloof alleen rechtvaardig" (vs. 14-26).

1. Mijn broeders, houdt het geloof in onze Heere Jezus Christus, de Heere van de heerlijkheid (1 Kor. 2: 8) vrij van aanzien des persoons, want geloven en aanzien des persoons hebben, gaat niet elkaar gepaard. a)

a) Lev. 19: 15 Deut. 16: 19 Spr. 24: 23 MATTHEUS. 22: 16

Wat in de vorige afdeling werd besproken had zijn aanleiding in hetgeen de christenen uiterlijk overkomt; nu volgt eerst een vermaning die het gedrag betreft jegens mensen die van buiten tot hen komen. Hoe de christen het eerste moet dragen was daar, hoe hij dit moet beschouwen, is hier de inhoud van de vermaning; onafgebroken geduld eist hij daar, onpartijdige liefde hier.

"Zichzelf onbesmet bewaren van de wereld, " was het einde van het vorige gedeelte; iets van wereldsgezindheid nu is het aanzien des persoons, d. i. de waardering van een persoon naar zijn aardse bezit, tijdelijke macht en daaruit voortvloeienden invloed. De wereld schat dat hoog en men begrijpt wel dat en waarom zij de rijke hoger schat dan de arme, de machtige hoger dan de machteloze; maar men begrijpt niet hoe zij, die de Heere Jezus Christus, die

door armoede en nederigheid tot heerlijkheid werd verheven, tot grond, inhoud en doel van hun leven hebben gemaakt, zich in dit opzicht aan de wereld gelijk kunnen stellen en toch gebeurt het en niemand onder ons kan zich van deze besmetting met wereldsgezindheid vrijpleiten. Vgl. Luk. 14: 12-14

2. Want, om u hier een geval voor te houden waarvan ik wel weet dat het bij voorkomende gelegenheden de regel van uw gedrag is, stel dat in uw godsdienstige vergadering, om die te bezoeken, een man binnenkwam met een gouden ring aan de vinger, in sierlijke, schitterende kleding en er kwam ook als gast om aan uw godsdiensttoefening deel te nemen en te horen wat er gepredikt wordt, een arm man binnen in schamele kleding, die van behoefte en gebrek getuigt (Luk. 14: 21 en 23).

3. En gij zoudt opzien tegen degene die de sierlijke kleding draagt, uw blikken vol belangstelling op hem richten en tot hem zeggen: "gij zijt ons een hoogst welkom persoon, ga hier op een goede plaats zitten, hier vooraan." En gij zoudt zeggen tot de arme, alsof hij voor u een onbelangrijk persoon was en gij hem zo verachtelijk mogelijk behandelen wilde om hem niet te laten terugkomen: "ga gij daar achterin staan" of "wilt gij werkelijk dichtbij ons zitten, neem dan hier plaats onder mijn voetbank, want een andere plaats hebben wij voor u niet."

4. Als gij zo handelt, hebt gij dan niet in tegenspraak met Gods Woord een onderscheid gemaakt onder elkaar, daar toch voor Hem allen gelijk zijn en zijt gij niet, in plaats van uzelf te laten oordelen door Gods Woord (vs. 12) rechters geworden die zich door kwade overwegingen laten leiden?

Het geval dat Jakobus in vs. 2v. beschrijft, is wat de zaak betreft niet een hypothese, maar een feit, niet een bijzonder feit dat slechts eens is voorgekomen, maar het gewone gedrag van hen aan wie hij schrijft. De hele voorstelling, zowel het "als in uw vergadering kwam" als ook van het aanwijzen van zit- en staanplaatsen getuigt ervan dat met vergadering hier de vergaderplaats bedoeld is waar de christelijke gemeente voor de godsdiensttoefening samenkwam. In de grondtekst gebruikte de apostel daarvoor het woord (synagoge), waarmee ook de godshuizen van de Joden werden aangeduid Lu 4: 15, omdat hij sprak over de joods-christelijke gemeenten in de verstrooiing, die hun godsdienstige instellingen vormden naar het voorbeeld van de joodse diaspora en zo op gelijke wijze het verband met hun volk vasthielden als de Jeruzalemse gemeente door het bezoeken van de tempel naast hun bijzondere vergaderingen in verschillende huizen Ac 2: 43. Zonder twijfel was het centrale punt van deze gemeenten in de verstrooiing de stad Antiochië in Syrië. Daar had zich spoedig na de vervolging die na de dood van Stefanus de gemeente te Jeruzalem trof, een christelijke gemeente gevormd en deze, hoewel daarnaast ook een gemeente uit de Grieken ontstond en tengevolge daar van de naam christen in gebruik kwam (Hand. 11: 19vv.), zag zich genoodzaakt een eigen synagoge op te richten, waartoe zij echter de Joden vrije toegang vergunde. In haar godsdienstige samenkomsten kwamen dan net als te Efeze enz. (1 Kor. 14: 23) nog volksgenoten die buiten de gemeente stonden, in het voor ons liggend geval dus nog onbekeerde Joden, deels om te spioneren en het een of ander op te vangen, om het christelijk geloof te smaden en te lasteren (ongelovigen zoals Paulus ze in de eerder aangehaalde tekst noemt), deels om dit geloof, waartoe zij reeds een zekere begeerte voelden, verder te leren kennen en zich tenslotte daarbij aan te sluiten. Uit vs. 5-7 blijkt dat het laatste vrij zeker als bedoeling bij de armen, het eerste daarentegen bij de rijken moest worden verondersteld. Maar "met echt Joods respect voor het geld" behandelde men juist de laatsten met bijzondere zorg, terwijl de eersten met minachting werden behandeld. Jakobus beschrijft een situatie

waarin de arme en de rijke op hetzelfde moment de vergadering zijn binnengekomen; maar alleen de laatste met zijn gouden ringen en zijn kleding die van welvaart getuigde, heeft de aandacht getrokken. Men heeft de rijke vooraan een geschikte zitplaats aangeboden, de arme daarentegen heeft de persoon die de rijke zo ontving, slechts de keuze gelaten of hij in een afgelegen hoek, waar ruimte is, staan wil of dat hij, indien hij er de voorkeur aan geeft in de nabijheid te blijven en te zitten, aan de voetbank van hem die hem ontvangt, op de grond wil gaan zitten. Dit is de geschetste situatie, die niet gebaseerd is op fantasie, maar ontleend is aan de werkelijkheid. In vs. 4 volgt dan zonder twijfel de nazin, waarbij echter de woorden van de grondtekst (terwijl er verschil van mening over bestaat of het "en" aan het begin van het vers mede in de tekst hoort of niet) aan de uitleggers nogal wat moeilijkheden geven. De apostel wil zijn lezers erover laten nadenken dat de Joden wel in hun synagogen zo'n onderscheid maken tussen rijken en armen, voornamen en geringen (MATTHEUS. 23: 6), maar dat voor de christenen allen even dierbaar moeten zijn, dat zij hen zo mogelijk voor de Heere moeten winnen. Wij oordelen volgens verkeerde gedachten als de bekering van een rijke ons belangrijker lijkt dan die van een arme. Wij redeneren dan op de wijze van de wereld en zullen tenslotte de hele zaak bederven. De rijke die wij vleien, zal met moeite het koninkrijk van de hemelen binnengaan (MATTHEUS. 19: 23vv.), maar voor de arme die wilde binnengaan, sluiten wij het door onze minachtende en terugstotende behandeling moedwillig toe (MATTHEUS. 23: 13).

5. a) Hoort, mijn geliefde broeders! Heeft God niet de armen van deze wereld uitverkoren om rijk te zijn (Luk. 12: 21; 2 Kor. 8: 9 in het geloof, in goederen die men in geloof bezit (1 Kor. 1: 5) Efeze. 1: 3vv.) en erfgenamen te zijn van de toekomstige heerlijkheid van het koninkrijk (Luk. 22: 29), dat Hij b) belooft aan degenen die Hem liefhebben? (hoofdstuk 1: 9, 12; 1 Kor. 1: 26v.

a) Joh. 7: 48 b) Ex. 20: 6: 1 Sam. 2: 30 Spr. 8: 17 MATTHEUS. 5: 3

6. Maar gij hebt door het gedrag dat ik zojuist heb beschreven, de armen smadelijk behandeld (1 Kor. 11: 22). Overweldigen u daarentegen niet de rijken, van wie ternauwernood een enkele het rijk van God binnengaat en trekken zij u niet, zoals de tegenwoordige omstandigheden u doen zien, voor de rechtbank, juist omdat gij belijders zijt van Jezus Christus? (hoofdstuk 5: 1vv. Ezechiël. 18: 16 Wijsh. 2: 10 MATTHEUS. 18: 28vv.).

7. Lasteren zij niet als ongelovigen en spotters, als vijanden en tegenstanders (Luk. 16: 14; 1 Kor. 12: 3; 1 Tim. 1: 13; 1 Petrus 4: 14 en 16; 2: 12; 3: 16), de goede naam (Fil. 2: 9v. Hand. 4: 12) die over u aangeroepen is, de naam van onze Heere Jezus Christus, de Heere van de heerlijkheid? (vs. 1 Hand. 11: 26).

Later (vs. 8vv.) zal de apostel de lezers doen bedenken dat zij zich bezondigen door hun gedrag, als zij armen, omdat zij arm zijn, met minachting behandelen en rijken, omdat zij rijk zijn, voortrekken ("gij hebt in uzelf onderscheid gemaakt en zijt rechters geworden met kwade overleggingen" vs. 4). In de eerste plaats geeft hij hen te bedenken wat hen van zo'n gedrag moest afhouden; hij berispt hen dus om het feit dat zij onbedachtzaam handelen en dat brengt hij hen onder het oog door hen even vriendelijk als ernstig toe te roepen: "hoort, mijn geliefde broeders! "

Deze gemeenten bestonden grotendeels uit armen, die door de rijke en aanzienlijke Joden (onder wie zij woonden en van wie zij in het maatschappelijk leven afhankelijk waren) onderdrukt werden. Toch kan hier niet gedacht worden aan eigenlijke

godsdienstvervolgingen, maar aan verdrukkingen en afpersingen van andere aard (in die overigens reeds moeilijke tijd). Aan de andere kant was de toestand van deze gemeenten van dien aard dat bij velen het christendom alleen in de erkenning van Jezus als Messias bestond en in de bijzondere zedenwetten, die zij als de volmaking van de wet beschouwden. Meegesleept door de indruk die de predikers en het hele werk van de verkondigers van het evangelie op hen maakten, aangetrokken ook door de hoop dat Jezus spoedig zou terugkomen en een rijk van heerlijkheid op aarde zou stichten, waarvan zij de gelukzaligheid op hun wijze schilderden, beleden velen het christendom zonder dat een wezenlijke verandering in hen had plaatsgehad.

8. Indien gij dan werkelijk in uw gedrag ten opzichte van hen die buiten zijn (Kol. 4: 5; 1 Thessalonicenzen. 4: 12 wet volbrengt, die alle geboden van de tweede tafel in zich bevat (Gal. 5: 14 Rom. 13: 8vv.), naar de schrift, naar het woord in Lev. 19: 18 : a) "Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf, " dan doet gij goed. Wanneer gij werkelijk zo handelde jegens allen, zoals men uit uw gedrag (vs. 2v.) zou kunnen opmaken; als men ziet hoe voorkomend gij sommige bezoekers van uw vergaderingen behandelt en troost, hoe gij tot hen zegt: "zit gij hier op een goede plaats, " dan hoeft gij ook de vijanden en tegenstanders daarvan niet uit te sluiten (MATTHEUS. 5: 44v.).

a) MATTHEUS. 22: 39 Mark. 12: 21 Efeziërs 5: 2

9. Maar indien gij met aanzien des persoons handelt, zoals dat is wanneer gij u zo ten opzichte van de rijken gedraagt en om hun rijkdom, die u in de ogen steekt, daarentegen jegens de armen des te onbeleefder zijt, dan doet gij zonde en wordt door de wet bestraft als overtreders. Gij wordt dan behandeld als overtreders, omdat de wet toch uitdrukkelijk het aanzien des persoons verbiedt (Lev. 19: 15 Deut. 1: 17 en 16: 19).

10. Ik druk mij niet te sterk uit als ik u voorstel als overtreders, zonder er op te letten dat hier slechts van overtreding van één enkel gebod sprake was. a) Want wie de hele wet houdt (gesteld dat dit inderdaad eens het geval was en niet slechts in een inbeelding, hoewel bij nauwkeuriger beschouwing nog wel menig ander gebrek zou worden gevonden) (Mark. 10: 20), maar in één van de vele geboden struikelt, die is schuldig geworden aan allen; ook tegen alle overige geboden heeft hij door overtreding van het ene misdään.

a) Deut. 27: 26 MATTHEUS. 5: 19 Gal. 3: 10

11. Want Hij die, volgens de opeenvolging van de geboden, zoals de Griekse vertaling van het Oude Testament die rangschikt (Mark. 10: 19 Rom. 13: 9), in de eerste plaats gezegd heeft: a) "gij zult geen overspel plegen, " die heeft ook onmiddellijk daarop gezegd: "gij zult niet doden. " Indien gij nu geen overspel pleegt en dus dat eerste gebod houdt, maar wel doodt en zo dat tweede gebod overtreedt, dan zijt gij een overtreder, niet slechts van een enkel gebod, maar van de hele wet geworden.

a) Ex. 20: 14 MATTHEUS. 5: 27

Zoals er slechts één Wetgever is, van wie elk bijzonder gebod is uitgegaan, de levende God, zo is in Hem ook de hele wet één. Wie een steen van het gebouw afbreekt, werkt mee aan het verval van het geheel. Wie dus zondigt tegen één gebod, overtreedt zowel dit als de wet zelf. Overal waar, ook in de christelijke kerk, een farizees denkwijze is aangenomen, daar ontstaat steeds de neiging om de eenheid en ondeelbaarheid van de goddelijke wet in de kleinste

geboden te miskennen. Door dode werkheiligheid, door een overspannen onderhouden van willekeurige menselijke instellingen meent men zich te kunnen ontslaan van zwaardere, gewichtigere geboden (Vgl. MATTHEUS. 23: 23). Daarom moeten wij van de apostel leren ook dergelijke gering schijnende overtredingen als de hier berispte te beschouwen als een kwetsing van het koninklijke hoofdgebod van de liefde. Zo wordt dan alle roem voor God te schande, die wij zo graag willen bouwen op het onderhouden van zo vele enkele plichten.

De wet is als het ware een kleet dat geheel gescheurd wordt, als gij er één stuk uitneemt; het is als de harmonie van de muziek, die geheel bedorven wordt als slechts één stem vals klinkt.

Wie één deel van de wet overtreedt, bezondigt zich tegen Hem die de hele wet gegeven heeft als uitdrukking van Zijn wil en hij wordt dus een misdadiger tegen de wet in het algemeen. Zo ernstig moeten de lezers de zonde beschouwen, die zij begaan doordat zij op onrechtvaardige wijze alleen om uiterlijke voorrechten de één boven de ander stellen en zij mogen het niet licht opnemen als een enkele zaak, die bij hen die verder aan de wet voldoen weinig te betekenen heeft.

12. Spreekt zo en doet zo niet alleen in dit hier aangehaalde bijzondere geval, maar in het algemeen in alle omstandigheden en toestanden van uw leven (Kol. 3: 17), namelijk als mensen die (1 Kor. 9: 26) door de wet van de vrijheid zullen geoordeeld worden (hoofdstuk 1: 25) en die daarom deze wet zo nauwkeurig mogelijk willen waarnemen.

13. a) Want en bedenkt dat wel, om in het vervolg nooit meer een dergelijk gedrag als gij jegens de arme had (vs. 6), te betonen, een onbarmhartig oordeel, een oordeel dat de barmhartigheid niet meer laat gelden, waardoor men toch alleen voor het verderf kan bewaard blijven, zal gaan over degene die geen barmhartigheid gedaan heeft (MATTHEUS. 9: 3; 12: 7; 18: 35; 25: 41vv.

) en dat, nogmaals, de barmhartigheid roemt tegen het oordeel. Waar men deze in het hart heeft en in het leven beoefent, hoeft men niet bang te zijn voor de veelbetekenende beslissing van de jongste dag, maar kan men die met goed vertrouwen tegemoet zien (MATTHEUS. 5: 7; 1 Kor. 4: 3v. Tob. 4: 12)

a) MATTHEUS. 6: 15 Mark. 11: 25 Luk. 16: 25

Een christen die de wet van de vrijheid, d. i. de wet in haar nieuwe, boven het "moeten" verheffende macht, door Zijn van God geschonken kracht kent, die het innerlijke van het hart omkeert, de liefde tot hartslag en levenspols heeft en die weet en bedenkt dat hij daarnaar eens zal worden geoordeeld, die weet ook tevens welke eis hieruit voor zijn hele gedrag voortvloeit. Zo iemand kan zich nu niet tevreden stellen met een gedeeltelijk vervullen van de wet, die zal zijn overtreden niet proberen te verontschuldigen, maar hij moet ernaar streven dat de wet van de vrijheid, die hem een vrij leven geeft door de wedergeboorte (hoofdstuk 1: 18), de ziel van zijn handelen wordt.

Hoe grotere vrijheid deze wet geeft, hoe strenger en nauwkeuriger die ter harte moet worden genomen.

Van een zoon die groot geworden is en vrijheid heeft verkregen, eist men meer dan van een jong kind; in spreken en handelen ziet men minder door de vingers. Zo is het ook als men tot de staat van de genade is gekomen, dat men zich door het gebod van de liefde, door de wet van Christus, die alle aanzien des persoons wegneemt, moet laten leiden. Een beker koud

water, aan een arme gegeven omdat hij Christus toebehoort, kan volgens de wet van de vrijheid rijke vergelding verkrijgen en een verzuim in het geringste kan bij hen die in Christus geloven treurige gevolgen hebben. De schuld van 10.000 ponden is het niet die een knecht zo'n oordeel berokkent, maar wel het verzuim dat hij niet de ontferming heeft betoond die hij had ondervonden, maar dat hij op zijn recht bleef staan. Het hoeven juist niet ten hemel schreiende onbarmhartigheden te zijn waarmee men zich een onbarmhartig oordeel op de hals haalt, maar ook zo'n staan op zijn recht, waarbij men zich niet de handelwijze van God tot richtsnoer stelt, zoals hij zich over ons heeft ontfermd, kan ons reeds in het oordeel van de onbarmhartigheid storten.

De liefde van het geloof verleent hem die ze in zich heeft en overal betoont, het bewustzijn dat Hij vanuit de dood in het leven is overgegaan (1 Joh. 3: 14).

Waar de kracht van de goddelijke genade en ontferming een mensenhart heeft aangegrepen en naar haar eigen wezen heeft gevormd, waar een mensenhart zich doordrongen voelt van het wezen van de eeuwige liefde, daar vervallen alle verschikkingen van het oordeel. De Vader ziet Zijn beeld in het kind, Zijn werk in de verlostes en Zijn beeld en Zijn werk kan en wil Hij niet verwerpen en al willen ook nog vele gebreken en verkeerdheden aanklagend tegen hem optreden, zij worden in de schaduw geplaatst door de grondtrek van het vernieuwde wezen.

14. Wat baat het, mijn broeders, indien iemand zegt, van zichzelf beweert of voorgeeft dat hij het geloof heeft in God (vs. 19) en Zijn woord voor waar en voor de enige weg van de zaligheid houdt (Rom. 2: 17vv.) en hij heeft toch de werken niet waardoor het zich als levend en krachtig moet betonen (MATTHEUS. 7: 26vv. Joh. 7: 17)? Kan dat geloof, als het zo blijft en onvruchtbaar blijkt te zijn, hem zalig maken, zodat hij zich veilig voelen mag voor het oordeel van God (vs. 13) en hem dus baten?

De apostel heeft in het vorige gedeelte gewaarschuwd tegen een voortrekken van de rijke en een minder achten van de arme, dat met het geloof in de heerlijkheid van Christus geenszins overeenstemt en daaraan maakten gelovigen zich in hun vergaderingen ten opzichte van niet-christenen die hun vergadering kwamen bijwonen, schuldig, zonder te bedenken dat zij zich daardoor bezondigden tegen de wet die in het gebod van de liefde lag opgesloten en hierdoor onder het oordeel van de wetgever vielen, voor wie alleen de barmhartige liefde veilig is. Als hij nu verder gaat: "wat baat het, mijn broeders" dan ziet men dadelijk na deze woorden dat hij over iets zal spreken dat in tegenstelling tot de barmhartige liefde niet beveiligd tegen het oordeel.

Jakobus heeft hiervoor het aanzien des persoons bestraft en de daaruit voortvloeiende liefdeloze achterplaatsing van de arme. Hij wijst er nu op dat de geloofsroem zonder de werken van het geloof, die in de liefde zijn opgesloten, een ijdele, nietige, vruchteloze roem is: "Wat baat het", zo begint hij hier, "indien iemand zegt dat hij het geloof heeft en hij heeft de werken niet? Kan dat geloof hem zalig maken? Het geloof dat iemand voorgeeft te bezitten, is natuurlijk het ware, echte geloof, want niemand zal zich op een vals, onecht geloof beroemen; als de apostel nu zegt dat het geloof geen redding brengt aan hem die zich op zijn geloof beroemt, dan spreekt vanzelf dat hij daarmee het echte geloof bedoelt, dat iemand voorgeeft te bezitten, maar toch niet in werkelijkheid bezit. Daarin ligt opgesloten dat het ware, echte geloof de zaligheid zeker teweegbrengt, maar dat dit zich in werken moet openbaren. Zo is tevens in de ontkenning in dit eerste vers van ons gedeelte, die schijnbaar met Gal. 2 en 3 Rom. 3 en 4 tegenspraak is, namelijk dat de belijdenis van het geloof niet voldoende is tot behoud, tevens indirect de Paulinische leer ingesloten, dat het werkelijk

bezitten van het geloof tot zaligheid voldoende is, maar dat voor het werkelijk aanwezig zijn ervan de werken als getuigenis vereist worden.

15. a) Indien nu, om u verder te doen zien hoe het geloof zonder werken ook voor anderen niet nuttig is, indien een broeder of zuster geen kleding zou hebben, onvoldoende bekleed (Luk. 3: 11) zou zijn en gebrek zou hebben aan dagelijks voedsel (MATTHEUS. 6: 11 Luk. 11: 3),

a) 1 Joh. 3: 17

16. en iemand van u tot hen zou zeggen, als zij hem om hulp in hun nood vragen, zoals dan ook werkelijk dergelijke voorbeelden van hulpbehoevende geloofsgenoten in deze zo moeilijke tijd Jas 1: 2 bij u worden gevonden: "gaat heen in vrede, ontvangt mijn beste wensen op uw verdere weg (Hand. 16: 36 Richt. 18: 6), wordt warm en wordt verzadigd, want God zal raad geven, zodat gij middelen en wegen daartoe vindt" en gij zoudt hun niet van het nodige voor het lichaam voorzien, wat baat dat? (1 Joh. 3: 17v. Rom. 12: 13).

17. Zo is het ook met het geloof, indien het de werken niet heeft, is op zichzelf dood; het is wat zijn innerlijk wezen aangaat slechts mondgeloof en niets dan schijngeloof, dat zichzelf logenstraft en de ere naam niet waardig is, die het zichzelf geeft.

Jakobus heeft hier een mens op het oog die uiterlijk met het woord van de waarheid instemt, die er daarom aanspraak op maakt gelovig te zijn en op grond daarvan zich de rechten van een gelovige aanmatigt, maar wiens leven geen spoor van innerlijke vernieuwing vertoont, die de werken uit de wet van de vrijheid nalaat-wij zouden zeggen een dode orthodoxe. Wat hij nu over zijn geloof denkt, wijst hij hun aan door een treffende parallel. Hij waardeert het evenveel als een liefde, die tegenover de nood geen feitelijke hulp, maar alleen vriendelijke woorden heeft. Een liefde, die alleen woorden heeft en geen daden, is zonder leven; van een geloof dat alleen woorden heeft en geen werken is hetzelfde waar, het is zonder leven. Waar geloof grijpt het leven van God aan, christelijk geloof de zaligheid en het leven van God in Christus. Waar dit leven woont, ontwikkelt het zich naar buiten; waar zich geen leven vertoont, daar is ook geen leven. Dit vermeende geloof is geen geloof, omdat het dood is.

Als de apostel zo het geloof, waaraan de werken ontbreken, dood noemt, dan kon het zeker zijn bedoeling niet zijn dat de werken die het openbaren, die de bewijzen ervan zijn, dat geloof pas levend zouden maken, dat in deze het leven van het geloof zou bestaan, maar hij moest veronderstellen dat het ware geloof het leven reeds vanzelf in zich bezit, het levensprincipe reeds in zich heeft, waaruit dan de werken moesten voortkomen en dat dit in de werken te zien is. Het ontbreken van de werken was voor hen zo een bewijs van gebrek aan leven in het geloof en daarom noemt hij dit een dood geloof.

18. Maar zoals het in zichzelf dood is, zo is ook het geloof als het geen werken heeft, voor anderen van zeer twijfelachtige aard. Zo zal misschien iemand zeggen tot u, die op het geloof roemt en op hen die gij niet als uw gelijken beschouwt met een zekere minachting neerziet: "gij hebt het geloof dat als een zaak van het hart in het binnenste verborgen is en ik, die gij voor een ongelovige houdt, heb de werken, duidelijk zichtbaar voor ieders oog. Toon mij nu, zodat ik het als werkelijk aanwezig zal erkennen en niet als voorgewend zal beschouwen, uw geloof uit uw werken, want alleen daardoor wordt het voor mij kenbaar en ik zal u uit mijn werken mijn geloof, waarvan gij het aanwezig zijn ontkent, tonen, zodat gij voortaan zult moeten erkennen dat ik geen ongelovige ben.

19. En evenals het bestaan van uw geloof zonder de werken voor anderen zeer twijfelachtig is, zo is uw geloof zonder werken voor uzelf tevens van zeer twijfelachtige waarde. Gij gelooft dat God een enig God is en zijt als jood tegenover de heidenen trots op zo'n geloof (Rom. 2: 17). Gij doet daar goed aan, want dat is de grond van alle ware godsdienst in onderscheid van het heidens bijgeloof (Deut. 6: 4; 1 Kor. 8: 4 ; de duivelen (1 Kor. 10: 20) geloven het echter ook en zij sidderen voor het oordeel van God, waaraan zij zijn overgegeven. Hun geloof maakte dus zo weinig zalig dat het integendeel voor hen die bron van ontzaglijke pijn is.

Geven deze beide verzen voor een juist verstaan geen geringe bezwaren, voor de uitleg worden de moeilijkheden nog groter door het onderscheid van lezing in de grondtekst, daar de tweede helft van vers 18 naar andere handschriften zou luiden: "toon mij uw geloof zonder de werken (hoe wilt gij dat doen)? dan zal ik u uit mijn werken het geloof tonen (dat gij in mij niet wilt erkennen)". Het lijkt ons dat onder "iemand" niet de eerste de beste moet worden verstaan, maar een zekere vertegenwoordiger van de christenen uit de heidenen, te midden van wie de lezers zich bevonden en die zij om hun vroeger heidendom minachtten en niet wilden erkennen als gelijk aan hen die vanaf hun jeugd monotheïsten waren. Toch werden bij de heidenen, nadat zij in God waren gaan geloven, goede werken gevonden (Tit. 3: 8). Zij ontfermden zich vooral in die tijd van nood, toen vele van de christenen uit de Joden de lijdende broeders met vrome woorden wegzonden (vs. 14vv.), over de behoeften van de heiligen (Hand. 11: 29v.) en Paulus en Barnabas konden ook in andere opzichten over hun godzalige wandel roemen (Hand. 15: 3, 12). Jakobus verwijst later bij zijn uiteenzettingen nog uitdrukkelijk naar de christenen uit de heidenen, als hij in vs. 25 nog het voorbeeld van de hoer Rachab aanhaalt; hij geeft dus tegenover hen reeds hier zijn mening, die wij hem enige jaren later op het apostolisch concilie zien uiteenzetten (Hand. 15: 13vv.). Ja, in vergelijking met de heidenen die tot Christus waren bekeerd, van wie God de harten door het geloof heeft gereinigd (Hand. 15: 9), hebben de nog ongelovige Joden volgens zijn woorden zo weinig reden om nog verder op hun monotheïsme te pochen dat zij integendeel reden zouden hebben om voor die God te sidderen, in wie zij zeggen te geloven. Dit geeft hij hen te bedenken in hetgeen hij in vs. 19 zegt; want hij noemt hier een zuiver joodse geloofstelling, zonder daaraan in het minst een christelijke kleur te geven. Bij hoofdstuk 5 zullen wij nader behandelen hoe hij ertoe kom, ook de nog ongelovige Joden meerdere malen in zijn brief aan te spreken. Daardoor wordt zijn brief tot een zendingsrede aan de Joden in een tijd, waarin met de stichting van een bijzondere christelijke kerk uit de heidenen te Antiochië en met de uitzending van Paulus en Barnabas tot het werk waartoe de Heere hen geroepen heeft, het rijk van God nu reeds zeer beslissende stappen deed om zich van de Joden tot de heidenen te wenden. Nemen wij aan, zoals de laatste tijd de meeste uitleggers doen, dat onze brief van Jakobus aan de christelijke gemeenten uit de Joden te Antiochië, Syrië en Cilicië en nog in de eerste jaren van de apostolische tijd Jas 1: 1 geschreven is, dan blijkt uit onze tekst in verband met hetgeen wij bij vs. 4 hebben uiteengezet, dat de christelijke gemeente te Antiochië, die uit Grieken bestond, wel dadelijk in het begin een zelfstandige plaats innam ten opzichte van die die uit de Joden was ontstaan. Dat is ook zeer natuurlijk als men van de heidenen, die zich tot Christus bekeerden, niet eens verlangde dat zij eerst proselieten van de poort, laat staan van de rechtvaardigheid Le 17: 9 werden. Het laatste nu eisten later de Judaïsten uit Jeruzalem, Jakobus bracht het echter op het apostolische concilie in het jaar 50 zover dat alleen iets overeenkomstig het eerste de bekeerde heidenen in die gemeenten werd opgelegd (Hand. 15: 1vv.). Evenals hij daar samen met de overige apostelen en oudsten van Jeruzalem "de broeders uit de heidenen die te Antiochië en Syrië en Cilicië zijn, heil wenst, zo doet hij het hier aan de twaalf stammen die in de verstrooiing zijn" (hoofdstuk 1: 1) in dezelfde woorden en met dezelfde uitdrukking in de grondtekst (cairein), waaruit wij kunnen opmaken dat de

christenen zich daar werkelijk in twee gemeenten splitsten, waarvan de ene bestond uit christenen uit de Joden, die op Joodse wijze leefden en de andere uit christenen uit de heidenen, die, zoals Paulus in Gal. 2: 4 zich uitdrukt, op heidense wijze leefden. Die anderen nu onderscheidten zich door hun werken, die zij in geloof volbrachten, daar zij niet alleen de collecte, in Hand. 11: 29v. vermeld, tot stand brachten, maar ook in moeilijke tijden het zendingswerk trouw verrichtten. De eersten daarentegen pochten op het joods monotheïsme en stelden zich tevreden met een dood geloof zonder werken, waarover Jakobus hen bestraft, niet zonder duidelijk te wijzen op het voorbeeld van de andere door hen gering geachte gemeente.

20. Maar wilt gij weten, o ijdel mens, die u op uw geloof beroemt zonder toch de daaruit voortkomende werken in uw leven te kunnen aanwijzen (vs. 18), dat het geloof zonder de werken dood is? Welaan, dan zal ik u van deze in vs. 17 uitgesproken waarheid uit de Schrift overtuigen.

21. Is Abraham, onze vader, (Rom. 4: 1) niet uit de werken gerechtvaardigd, is hij niet door de daad bewezen (Gen. 22: 16) een rechtvaardige te zijn, waarvoor God hem om zijn geloof had verklaard (Gen. 15: 6), toen hij Izaak, zijn zoon, geofferd heeft op het altaar? (Gen. 22: 9-12).

22. Ziet gij wel dat zijn geloof samenwerkte met zijn werken, daar dit hem ertoe dreef en ertoe bekwaam maakte en het geloof bij hem volmaakt is geworden door de werken, tot volmaking is gekomen, zodat nu van geloof in de volle betekenis van het woord sprake kan zijn? (1 Joh. 2: 5).

23. En het schriftwoord werd ook door de werken vervuld, zodat haar getuigenis als volkomen overeenkomstig de waarheid moet worden erkend, namelijk het schriftwoord dat daar zegt (Gen. 15: 6): "En Abraham geloofde God en dit geloof, waarvan is bewezen dat het als het erop aan kwam ook de zwaarste proef niet te zwaar zou achten, is hem tot rechtvaardigheid gerekend" (Rom. 4: 3 Gal. 3: 6) en hij werd, toen hij later de zwaarste geloofstest feitelijk had doorstaan, een vriend, een geliefde van God genoemd (2 Kron. 20: 7 Jes. 41: 8).

Met "o ijdel mens" spreekt de apostel in vs. 20 in verstoordheid hem aan die zegt dat hij geloof heeft, maar geen werken heeft en stelt hem daarmee voor als een mens, aan wie ontbreekt wat hij moest hebben als hij zijn mocht waarvoor hij wilde worden gehouden, want dit betekent het woord dat voor "ijdel" in de grondtekst is gebruikt, zowel waar het van personen als waar het van zaken gezegd wordt. Hij geeft er zich voor uit dat hij in zijn geloof heeft wat een mens moet hebben om voor God te bestaan en toch heeft hij het niet en daarvan moet hij nu, zoals de vraag "wilt gij weten?" zegt, als hij bewijs verlangt, overtuigd worden. Het moet hem worden bewezen dat het geloof zonder werken dood, zonder vruchten (2 Petrus 1: 8) is.

Deze stelling nu en geen andere moet in hetgeen volgt worden bewezen, zoals ook blijkt uit het feit dat deze stelling, na in vs. 21-25 door het voorbeeld van Abraham en Rachab bewezen te zijn, in vs. 26 terugkeert als nu bewezen en als afsluiting van de hele deductie nogmaals wordt genoemd. Wij zullen dus al dadelijk geen ander bewijs kunnen verwachten dan dit: dat Abraham, de vader van de gelovigen, bij wie toch het ware wezen van het geloof zichtbaar worden moest door zijn werken, niet maar een dood schijn geloof, maar een waarachtig, levend geloof betoond heeft. Geeft Abraham het bewijs dat alleen het geloof dat met werken

gepaard gaat het ware, levende geloof is, dan is daardoor omgekeerd ook bewezen dat het geloof zonder werken in zichzelf dood is. Juist ten opzichte van Abraham was er een woord van de Schrift of een godsspraak, dat de tegenstanders die op het geloof zonder werken steunden, voor zich zouden aanhalen, namelijk dat hem zijn geloof tot rechtvaardigheid was gerekend. Jakobus erkent dit in vs. 23 zelf: het beste bewijs dat hij in de leer van de rechtvaardiging alleen door het geloof (Rom. 3: 28) met Paulus overeenstemt. Hij moest echter de tegenstanders tonen dat dit geloof van Abraham, waardoor alleen de rechtvaardiging zijn deel was geworden en hij dus ook zalig geworden was, geen dood schijn geloof, niet slechts theoretische kennis en instemming, maar waar, levend geloof was. Dus moest het wezen van het geloof van Abraham nader worden aangewezen, hetgeen in vs. 21 en 22 geschiedt. Het moest worden voorgesteld als een geloof dat zich werkzaam betoonde, waaruit echter geenszins volgt dat het hem om deze werkzaamheid heeft gerechtvaardigd.

"Ziet gij wel dat zijn geloof samenwerkte met zijn werken. " Waaraan samenwerkte? Misschien aan de rechtvaardiging voor God, zodat Abraham pas na de werken volbracht te hebben een rechtvaardige voor God zou zijn geweest? Had Jakobus dat bedoeld, dan had hij moeten veronderstellen dat God de mens slechts zo kent als hij zich in het uiterlijke betoont. Hij had dan niet de alwetendheid van een God, die in het binnenste ziet, die de gezindheid kent, voordat deze zich openbaart, kunnen aannemen. Maar even zeker als hij dit deed, zo zeker moest hij er ook van overtuigd zijn dat voor het oog van God het geloof dat zich in zulke werken van zelfverloochening betoonde, reeds als het ware, rechtvaardigende voorkwam. Daar hij echter van het standpunt van het menselijk bewustzijn sprak, er slechts op lette hoe de zaak zich openbaart, drukte hij zich zo uit, namelijk met de woorden dat geloof en werken tot rechtvaardiging moesten samenwerken. Zo ook, als hij zegt, dat in de werken het geloof "volmaakt is geweest, " dan kon hij niet bedoelen dat de werken het geloof volmaakten, maar alleen dat het geloof zich als volkomen in de werken openbaarde.

Terwille van de duidelijkheid kan de zin "en de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt enz. " negatief zo worden omgekeerd: indien Abraham zijn geloof niet metterdaad had bevestigd, dan zou dat woord van de Schrift niet zijn vervuld, dat dan zoveel is als: zijn geloof zou hem niet tot rechtvaardigheid zijn gerekend, als het niet van zo'n aard was geweest, als het zich later heeft betoond.

Voor Abraham dus nog iets welbehagelijks voor God volbracht had, werd hem zijn geloof tot gerechtigheid gerekend, zoals Jakobus hier eenstemmig met Paulus leert. Maar zijn geloof was daarom niet dat dode voor waar houden, dat zich in strijd met ons hart als met geweld aan ons opdringt, het was veelmeer een geloof dat zich in kinderlijk vertrouwen en zelfverloochenende liefde jegens God werkzaam betoont. Hij gaf zijn zoon over nadat hij reeds aangaande hem de belofte ontvangen had. In dit en in andere werken werd zijn geloof bewezen en voltooid. Het geloof werkte daarin mee, d. i. het zette Abraham aan; het bezielde hem bij deze werken; in dit werk bleek dat het geloof alleen hem reeds tot gerechtigheid kan gerekend worden, omdat het namelijk de bron van alle goede daden is.

Het geloof waarmee Abraham de belofte van God aannam, wijst reeds op de latere gehoorzaamheid (vgl. Hebr. 12: 25 en 19) en de goddelijke toerekening van zijn geloof tot gerechtigheid wijst op de rechtvaardigverklaring, die hem later door God na het betonen van zijn gehoorzaamheid is gegeven (vs. 21 Gen. 22: 16).

24. Ziet gij dan nu dat, zoals in vs. 21 in de eerste plaats ten opzichte van Abraham werd gezegd, een mens uit de werken gerechtvaardigd wordt en niet, zoals velen onder u menen,

alleen uit het geloof, zodat het voldoende zou zijn dit te hebben en men de werken dan zou kunnen nalaten? (vs. 18).

25. En evenzo ook, om hier nog bij te voegen waarom ik het zo-even van Abraham gezegde tot de mensen in het algemeen uitbreid, Rachab, de hoer, die onder deze naam in onderscheid van Abraham onze vader (vs. 21) een roemvolle plaats in de heilige geschiedenis inneemt (Hebr. 11: 31), is zij niet uit de werken gerechtvaardigd en gered van het verderf, dat alle anderen trof (Joz. 6: 25), toen zij de boodschappers ontving en langs een andere weg liet weggaan als waarlangs zij in haar huis waren gekomen? (Joz. 2: 1vv.).

26. Want zoals het lichaam zonder geest, zonder adem, dat kenteken van het aanwezig zijn van leven (Gen. 6: 17 Openbaring 11: 11; 13: 15), dood is, zo is ook het geloof zonder de daarmee overeenkomende werken dood; alleen door de werken kan blijken dat het werkelijk aanwezig is (vs. 20).

De apostel heeft hiervoor bewezen wat hij wilde bewijzen aan hem die zei dat hij geloof had, zonder dat hij werken had; hij verlaat hem nu, zoals hij zich ook pas in de loop van zijn uiteenzetting tot hem heeft gericht en wendt zich in vs. 24 weer tot zijn lezers in het algemeen, voor wie hij in vs. 14 de uiteenzetting is begonnen; want zij moeten weten hoe het met zo'n geloof gesteld is, opdat zij niet zouden denken dat dat enige betekenis heeft.

In vs. 25 stelt hij naast het voorbeeld van Abraham dat van Rachab. Tegenover het verkeerde joodse standpunt dat de heidin alleen door een leeg geloof in de enige God liet rechtvaardig worden, stelt hij op de voorgrond dat dit geloof zich moest openbaren door werken die voortkwamen uit een gezindheid die omwille van Gods eer alle wereldse berekeningen verachtte.

Als hij in vs. 26 zijn uiteenzetting besluit met de woorden "zoals het lichaam zonder geest dood is, zo is ook het geloof zonder de werken dood," dan kan het woord dat in de grondtekst voor "geest" staat, eigenlijk niet "geest" betekenen, omdat het beeld onjuist zou zijn; want de geest is wat het lichaam levend maakt, maar de werken zijn niet wat geloof bevordert, maar omgekeerd, zij worden door het geloof levend gemaakt. Wel is het ademen het kenteken van het levend zijn van het lichaam, evenals de werken als het ware als de ademhaling van het geloof het kenteken zijn van het levend zijn van het geloof.

Onze tekst toont aan dat in de gemeenten, waaraan de apostel schrijft, een farizees pochen op het geloof in de zin van enkel rechtzinnigheid veelvuldig aanwezig was, evenals, overeenkomstig dat Joods vertrouwen op het kindschap van Abraham (Joh. 8: 33), een toepassing van de waarheid van de rechtvaardiging die de lezers uit Gen. 15: 6 en Habakuk. 2: 4 wel bekend was en zoals die met de farizeese gezindheid overeenkwam. Deze legde aan de ene kant de nadruk op werken, d. i. zekere uiterlijke vrome verrichtingen en aan de andere kant nog meer op de rechtzinnigheid, waarbij de waarlijk goede werken, de vervulling van Gods geboden, vooral van de hoogste wet van de liefde, achterbleef. Zoals Paulus nu aanleiding had om tegen die eerstgenoemde kant van het farizeïsme te strijden, zo streed Jakobus tegen die tweede. Uit niets blijkt dat het de paulinische leer van de rechtvaardiging of het misbruik ervan is, waartegen onze schrijver zich hier wendt. Het is bovendien ook moeilijk voor te stellen dat deze leer van de apostel uit de heidenen juist in christelijke gemeenten uit de Joden vroeg weerklank had gevonden. Alles wijst veel meer op de joods-christelijke toestanden, die in de vroegste tijd vóór het optreden van Paulus waren ontstaan als echt joodse gewassen in deze gemeenten.

Degenen die de schrijver als zijn tegenstanders zag, waren christenen uit de Joden, die, evenals zij enkele minder belangrijke geboden gering achtten en hun overtreding daarvan voor onverschillig hielden, zo ook tegenover de heidenen zich beroemden op hun geloof in één God en door dat voorrecht hun gemis aan werkdadige liefde wilden bedekken. Het één en het ander werd bij de Farizeeën aangetroffen, zoals in het bijzonder blijkt uit MATTHEUS. 5: 17 en Rom. 2: 17 Daarentegen heeft Jakobus geen leerlingen van Paulus op het oog, zelfs niet hen die hem verkeerd zouden begrepen hebben en ook niet hen aan wie Paulus de woorden in de mond legt: zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade toeneme? Zo gewoon voor Jakobus de leer was van Gods vrije genade (hoofdstuk 1: 18; 2: 5), zo vreemd was haar juiste gebruik en ook haar misbruik voor zijn farizeese tegenstanders en de tot hen overhellende christenen. Het geloof dus dat hij hier als niet zaligmakend beschrijft, is niet het vertrouwen op Christus' verdienste, op Gods genade in Hem; het is een ijdele, krachteloze verstandsovertuiging dat er één God is, een geloof waarop de ongelovige Joden van die tijd zich tegenover de heidenen zo beroemden. Het christendom had de aandacht van allen, ook van de Joden, op de vraag van het toekomstig oordeel gevestigd en op die van de rechtvaardiging voor God in het gericht. Hier nu ontkent Jakobus dat zo'n geloof als dat van de Farizeeën voor God rechtvaardigen kan. Voor God rechtvaardig en zalig maken kan slechts een geloof dat zich ontwikkelt en voltooit in werken van liefde en vertrouwen op God. Wat hij geloof noemt zonder werken is eigenlijk in het geheel geen geloof, evenmin als een liefde die zich niet in liefdesbetuigingen openbaart, liefde is. De kern van de leer van de apostel in dit gedeelte zou men dus als volgt kunnen samenvatten: is er waarachtig geloof in het hart van de mens, dan blijkt dit uit de werken van vertrouwen en liefde jegens God. Deze werken zijn voor het geloof noodzakelijk om zich daardoor als waarachtig geloof te betonen en zich te onderscheiden van schijn geloof. In deze werken komt het geloof pas geheel tot leven en voltooiing. Een geloof dus dat niet tot daad wordt, een geloof dat zonder naar die gehoorzaamheid te streven als louter verstandsinzicht waarde voor God wil hebben, is in zichzelf dood. Maar onjuist is het wanneer men de apostel de leer zou willen toedichten dat de goede werken uit een andere bron voortkomen dan het geloof, namelijk uit de liefde en dat door de werken het geloof, hoezeer dood in zichzelf, pas waarlijk levend zou worden. Veeleer is de verhouding tussen geloof en werken een omgekeerde, net zoals die tussen lust en zonde (hoofdstuk 1: 14, 15). De leerwijze van Jakobus is daarom wel verschillend van die van Paulus, maar zij is daarmee niet in strijd. Paulus leert dat het geloof alleen rechtvaardig maakt voor God, zonder de werken van de wet, die naast of boven het geloof de mens voor God verdienstelijk zouden kunnen maken. En datzelfde leert ook Jakobus wanneer hij aantoont dat het geloof uit de werken moet blijken en zich levend openbaren, omdat toch alleen het geloof deze werken doet. Wat daarom in de werken leeft en wat ze bezielt, is alleen het geloof. De werken zijn werken van het geloof. Zonder geloof zouden zij zelf dood zijn. Worden wij door de werken gerechtvaardigd (vs. 21, 25), dan geschiedt dit niet om de werken, waar omwille van het geloof dat ze voortbrengt. Zelfs die leer kan men dus niet aan Jakobus toeschrijven, dat het geloof niet rechtvaardig maakt, maar de uit het geloof volbrachte werken; want een geloof dat in zichzelf dood is, is in het geheel geen geloof. Maar Paulus bestrijdt een dode werkelijkheid, Jakobus de farizeese naam, die op enkel verstandsbegrippen steunt.

Maar is Jakobus hier niet in strijd met Paulus? Dat meende de grote kerkhervormer Luther en daarom verwierp hij deze brief. Dat menen ook anderen. En zij menen het niet zonder schijn van reden. Jakobus toch verklaart hier uitdrukkelijk dat het geloof zonder werken ons niet kan zalig maken, dat het op zichzelf zonder werken dood is, dat Abraham uit de werken gerechtvaardigd is, dat het geloof meewerkte met zijn werken, dat het uit de werken volmaakt werd, dat zijn voorbeeld duidelijk leert dat een mens uit de werken gerechtvaardigd wordt en dat wij hetzelfde bij Rachab zien, terwijl Paulus even stellig zegt dat uit de werken van de wet

geen vlees voor God zal gerechtvaardigd worden, dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt, zonder de werken van de wet, dat Abraham niet uit de werken, maar uit het geloof gerechtvaardigd is, dat hij, namelijk Paulus en zijn medegelovigen, in de wetenschap dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken van de wet, maar door het geloof van Jezus Christus, in Christus Jezus geloofd hadden, opdat zij zouden gerechtvaardigd worden door het geloof in Christus en niet uit de werken van de wet, omdat uit de werken van de wet geen vlees gerechtvaardigd zal worden, dat allen die uit de werken van de wet zijn, onder de vloek zijn. Is het niet alsof Jakobus de leer van Paulus, althans het misbruik dat sommigen van haar zullen gemaakt hebben, opzettelijk bestrijdt? Noch het een, noch het ander hoeven wij aan te nemen: het eerste niet omdat hij zeer goed wist dat Paulus, evengoed als hij op vruchten van het geloof, op heiligmaking en liefde aandrong en zijn geloof in zijn werken overvloedig openbaarde; en ook het laatste niet, omdat wij hiervoor niet voldoende grond in zijn onderwijs vinden en de verderfelijke dwaling die hij bestrijdt werkelijk niet uit misverstand of misbruik van Paulus' leer hoeft verklaard te worden, maar uit de aard van hen aan wie hij schreef, kan zijn voortgesproken. Doch het gaat hier slechts om een verschil in de vorm en de wijze van voorstelling, dat zich gemakkelijk laat verklaren, deels uit het karakter en de vorming van Jakobus en Paulus, deels en vooral uit de denkwijze van hen aan wie zij schreven en uit het doel van hun schrijven. Paulus had te doen met Joden en joodsgezinde christenen, die door de werken van de wet geheel of gedeeltelijk voor God gerechtvaardigd wilden worden, zodat er voor het geloof geen of slechts een kleine plaats overbleef en het evangelie al zijn waarde verloor; Jakobus daarentegen met christenen die met hun zogenaamd geloof tevreden waren en zich om de beoefening van het christendom in hun wandel niet bekommerden. Daarom stelt de eerste de noodzaak van het geloof en de laatste die van de werken in helder licht. Als Paulus beweert dat wij niet uit de werken van de wet, maar door het geloof gerechtvaardigd worden, dan bedoelt hij de werken die aan het geloof voorafgaan en het overtollig maken en het geloof dat leven in zich heeft, dat al de vermogens en krachten van de mens in werking brengt, zijn wil ten goede ombuigt, het leven dat het in zich heeft, naar buiten openbaart en door de liefde ijverig is in alle goede werk; en als Jakobus het tegendeel schijnt te beweren, dan spreekt hij van werken die op het geloof moeten volgen, eruit moeten voortvloeien en de echtheid van het geloof openbaren en dan bedoelt hij, overeenkomstig de dwaling van hen die hij bestrijdt, een geloof dat in zichzelf dood is en de naam van geloof niet verdient te dragen, dat slechts in het hoofd, niet in het hart woont en, daar het geen leven in zich heeft, ook geen leven naar buiten openbaart. Paulus ijvert tegen werken zonder geloof, Jakobus tegen geloof zonder werken; Paulus tegen werkheiligheid, Jakobus tegen werkeloosheid; Paulus tegen het streven van de mens om door werken de zaligheid te verdienen, Jakobus tegen het waanidee dat geloven zonder werken voldoende zou zijn om voor God gerechtvaardigd te worden. Hij kende net als Paulus een geloof dat leeft en het leven, dat het in zich heeft, naar buiten openbaart, zoals ook blijkt uit het feit dat hij tegen een dood geloof waarschuwt en als hij te doen had gehad met hen tegen wie Paulus schreef, dan zou hij, evenzeer als deze apostel, de ontoereikendheid van de werken voor de zaligheid aangewezen en op geloof in Jezus Christus aangedrongen hebben, terwijl Paulus, als hij het wanbegrip waartegen Jakobus waarschuwt, had moeten bestrijden, evenzeer als de broeder van de Heere, hoewel misschien in een andere vorm, het onvoldoende karakter van zo'n geloof in het licht gesteld en tot het voortbrengen van vruchten van het geloof ten krachtigste aangespoord hebben, zoals hij dit laatste ook doet in al zijn brieven. Er is dus geen strijd tussen de een en de ander. Beiden hebben zich door wijsheid laten besturen in de voorstelling van de waarheid, overeenkomstig de verschillende behoeften van hun lezers. Laten wij ons daarom houden aan het onderwijs van beiden en vaststaan in de overtuiging dat wij door onze werken de zaligheid niet kunnen verdienen; maar ook dat wij zonder werken voor het genot van de zaligheid geen vatbaarheid hebben; dat wij zalig worden

uit Gods genade door het geloof in Jezus Christus, maar ook dat hij die in Christus door een waarachtig geloof ingeplant is, noodzakelijk vruchten van dankbaarheid voortbrengt! En laat ons daarnaar handelen!

HOOFDSTUK 3

OVER GEBRUIK EN MISBRUIK VAN DE TONG

III. Vs. 1-hoofdstuk 4: 17. Bestraffing van de lezers wegens zonden, zowel bij de leraars als bij de hoorders, die verhinderden dat het zaad van Gods woord vruchten van gerechtigheid voortbracht. Wat de leraars aangaat, is het reeds een zonde dat velen van hen ondernamen te leren en er toch zo weinigen van hen waren die de tong wisten te beheersen; en op het goede gebruik daarvan kwam juist zoveel bij het leren aan, opdat men zich niet aan een des te zwaardere verantwoording blootstelde. Zij wisten echter in het geheel niet met de tong om te gaan, maar zij bezondigden zich reeds in het gewone leven op ergerlijke wijze (vs. 1-11). Niet ieder is echter geroepen om te leren en daarom moest liever elk ernaar streven om die vrucht te dragen waartoe hij geroepen is, in plaats van een vrucht te willen voortbrengen, waarvoor hij niet de geschikte plant is (vs. 12). En nu, wat is dat dan voor een wijsheid en verstandigheid, waarmee de leraars, die zich zozeer op de voorgrond stellen, zo ingenomen zijn dat zij die overal aan de man willen brengen? Er is een wijsheid van beneden, evenzeer als er een is die van boven komt. Terwijl de laatste, wanneer die in iemand is, in vele deugden en goede werken openbaar wordt en het werk van leren in vrede verricht, vindt men bij de eerste bittere nijd en twist in het hart en wordt door haar slechts wanorde en enkel kwaad bevorderd (vs. 13-18). Maar vreedzame leraars alleen zijn nog niet voldoende om een krachtig gemeentelven tot stand te brengen; hun die de vrede bewaren, wordt het tot een zegen, als een vrucht van de gerechtigheid in vrede wordt gezaaid. Maar helaas! Er heerst strijd en twist onder de hoorders en dat komt door de wellusten die zich in hun leden hebben genesteld. Het woord van de apostel wordt hier tot een zeer scherpe, strenge strafprediking, maar ook tot een zeer dringende, opwekkende vermaning die in de nood van de tijd de rechte weg van de hulp wijst. Het is alsof één van de oude profeten in Jakobus weer levend is geworden, door wiens mond de Heere Zijn volk toeroept (Jes. 45: 22): "wendt u tot Mij, alle einden van de aarde en wordt behouden; want Ik ben God en niemand meer. " Zijn woord richt zich niet alleen tot hen die reeds tot de christelijke gemeente behoren, hoewel zij zich nog weinig door die christelijke geest laten beheersen, maar ook tot hen die van de twaalf geslachten in de verstrooiing nog daarbuiten zijn gebleven (vgl. hoofdstuk 5: 1vv.), om hen voor het verderf te bewaren voordat het te laat is (hoofdstuk 4: 1-17).

1. Laat a) niet zo velen van u leraars zijn, mijn broeders, zoals dat bij u in het bijzonder, meer dan in de christelijke gemeenten uit de heidenen (Hand. 13: 1) de gewoonte geworden is om als leraars of sprekers in de godsdienstige vergaderingen op te treden (1Kor. 14: 26) om zo aan een natuurlijke neiging te voldoen (Rom. 2: 19v.). Begin daar niet aan, tenzij gij er door God toe geroepen wordt; gij weet immers b) dat wij die het ambt van leraar bedienen, er des te strenger om geoordeeld zullen worden en een veel zwaardere verantwoording zullen dragen (Hebr. 13: 17). Gij hebt dus meer reden om u over mindere verantwoordelijkheid te verheugen en liever leerling dan leraar te zijn.

a) MATTHEUS. 23: 8 b) MATTHEUS. 7: 1 Luk. 6: 37

2. Want wij struikelen allen bij het volvoeren van ons ambt in vele opzichten en zullen toch vooral van hetgeen wij hebben gesproken rekenschap moeten afleggen (MATTHEUS. 12: 36v.). a) Indien iemand in zijn spreken niet struikelt en hij zich in het gebruik van de tong geheel weet te beheersen, dan is hij een volmaakt man, machtig om als iemand die het meesterstuk van zelfbeheersing heeft geleerd, ook het hele lichaam in toom te houden, zodat

dit de wil van de geest moet volgen (1 Kor. 9: 27), zoals dat door twee gelijkenissen duidelijk kan worden gemaakt Jas 1: 26.

a) Ps. 34: 14

Met dit nieuwe hoofdstuk gaat Jakobus over tot de behandeling van een nieuw thema, waartoe de aanleiding eveneens gelegen was in het gedrag van de christenen aan wie de brief gericht is. Hoe onvruchtbaarder bij hen het geloof was in de daarmee overeenkomende werken, namelijk in de werken van barmhartige liefde, hoe meer het welbespraakte leren en meester zijn van anderen de overhand had gekregen. Het woord was in de plaats van het werk gekomen; de berisping doelt dus op dezelfde ondeugd als die Paulus in Rom. 2: 17vv. bij de Joden berispt, met dit onderscheid alleen dat bij hen die nu christen zijn geworden, in de plaats van de wet het geloof was gekomen, maar dat voor hen echter ook slechts tot iets uiterlijks was geworden.

In die tijd kon in de godsdienstige vergaderingen van de gemeente nog ieder aan het woord komen. Nu waarschuwt de apostel zichzelf niet op te dringen, omdat zij die leraar zijn een zwaarder oordeel zullen ontvangen dan wanneer zij met leren niets te doen hadden. Hier blijft buiten aanmerking dat er ook vergeving van de zonde is voor hen, van wie de Heere Jezus de namen voor God, Zijn Vader belijdt. Evenals hij van de leraar in het algemeen, zichzelf inbegrepen, zegt: "wij zullen des te zwaarder geoordeeld worden", spreekt hij ook het andere uitdrukkelijk over hen allen zonder uitzondering uit: "wij struikelen allen in velerlei opzicht"; en is het een wonder, zo gaat hij verder, dat alle leraars zonder uitzondering dikwijls en veel dwalen? Hun werkzaamheid bestaat toch uit het verkondigen van het woord en wie dit kan zonder te struikelen, die is een volmaakt man, iemand die ook zijn hele lichaam in toom kan houden.

De ware boden van God ondervinden bij de opdracht om Gods woord te verkondigen aan de ene kant hartelijke vreugde en dankbaarheid dat zij getuigen van de waarheid mogen zijn; maar aan de andere kant ook grote vrees en zorg over de zware verantwoording van het beroep. Het is een algemene ervaring van trouwe predikers dat hun roeping van jaar tot jaar zwaarder wordt en waarom dit? Omdat zij zich steeds meer bewust worden van hun verantwoordelijkheid, aangezien zij weten dat zij des te zwaarder geoordeeld zullen worden. Wij denken daarbij aan Hem die de opdracht heeft gegeven: dat is Hij, die tussen de kandelaars wandelt en de sterren in Zijn hand heeft (Openbaring 2: 1). Voor Zijn oog is elke ontrouw, elke tevredenheid over zichzelf, alle vleierij en alle mensenvrees openbaar en voor Zijn aangezicht handelen wij. Wij denken bij het woord dat wij op onze lippen nemen: het is het woord van de eeuwige waarheid, waaromtrent gezegd is (Openbaring 22: 18v.): "Indien iemand iets aan deze dingen toevoegt, God zal over hem de plagen die in dit boek beschreven zijn, doen komen. En indien iemand iets afdoet van de woorden van het boek van deze profetie, God zal zijn deel wegnemen uit het boek van het leven en uit de heilige stad en uit hetgeen in dit boek geschreven is. " Bij wie zou dan niet het hart bezwaard worden? Wij denken aan de zielen tot wie wij moeten spreken. Zij zitten daar en onze plicht is het de slapenden te wekken, de kouden te verwarmen, de gerusten op te schrikken, de twijfelenden op te richten; en als wij mistasten in het woord, als wij slaan waar wij moeten oprichten, als wij vertroosten waar wij moesten slaan, dan wordt verwoest in plaats van gebouwd. O, ik begrijp het wel als iemand zegt (Ex. 4: 13): "Och Heere, zend toch iemand anders. " Maar ik begrijp niet de lichtvaardigheid, het altijd gereed zijn tot spreken, zoals zo velen het woord voeren alsof het kleinigheden waren, alsof het menselijke kunststukken waren en niet het voeren van een tweesnijdend zwaard. Of heeft iemand bij het houden van zulke

redevoeringen de waarborg dat hij altijd het woord spreekt en altijd het juiste woord spreekt? Jakobus heeft deze zekerheid niet. Hij zegt: "wij struikelen allen in vele opzichten. Indien iemand in woorden niet struikelt, dan is hij een volmaakt man. " Er is hier geen sprake van bewuste zonden in woorden of in leer, niet van leugenprofeten die Gods woord vervalsen, niet van huichelaars die om uiterlijk voordeel zonder geloof het woord verkondigen en de godzaligheid als winst zien, maar van het struikelen van eerlijke getuigen. Hoe gemakkelijk overkomt ook hen dat zij in woorden mistasten, dat zij in het vuur van de rede overdrijven in het bestraffen en aandringen, dat zij verkeerd worden begrepen en verkeerde gedachten opwekken enz. Hoe dikwijls moeten zij ondervinden dat zelfbeheersing nergens moeilijker is dan in het spreken! Daarom kan een waarachtig getuige van God nooit met een luchtig hart tot de verkondiging overgaan, nooit zonder het gebed om heiligmaking van hart en lippen. Nooit kan hij zijn getuigenis beëindigen zonder het gebed dat God hetgeen verkeerd gesproken is, zal mogen recht zetten door Zijn Geest. Beiden zijn nodig, onderwijzen en leren, maar het onderwezen worden is gemakkelijker, meer vrij van verantwoording. Daarom, als God ons niet roept om te onderwijzen, laat wij onszelf dan daartoe niet opdringen!

Wij struikelen allen in vele opzichten. De apostel zegt het met ernst tot de broeders, belijdt het voor de broeders in diepe ootmoed. Hij heeft het leren voelen, leren belijden voor God. Wie van ons heeft niet genoeg en lang genoeg gestruikeld, dat zijn hart er eenmaal ernstig onder mag worden, ja, dat hij er bij mag bepaald worden en blijven met alle ernst? Ach, wij moeten het allen wel weten: wij hebben allen in vele opzichten, ja, in alle opzichten gestruikeld. En is het slechts bij struikelen gebleven? Wij herinneren ons wel menige en diepe val. Zoudt gij denken dat God die vergeten heeft? God weet hoe velen van ons nog in openlijke of heimelijke zonde neerliggen, zonder verlangen om eruit op te staan. God kent al de harten en doorziet hen die nog in de dienst van de zonde en van de ijdelheid leven. Zondaar! Zou het geen tijd worden dat gij u niet langer voor God, niet langer voor uzelf verborg, maar uw schuld openbaarde en belijdenis deed van uw struikelingen, van uw overtredingen, van uw weerspannigheid? Dat gij de toon van uw stem en het gevoel van uw hart veranderde, waarmee gij tot nu toe gezegd hebt: wij struikelen allen in vele opzichten? Dat gij uw hoogmoed voor God en mensen vallen liet en zei: ik zal belijdenis doen van mijn overtredingen voor de Heere? Of is het nog de tijd niet? Moet gij nog vaker struikelen, nog langer verhard blijven? Nee! Het is genoeg. Wij struikelen allen in vele opzichten. Christen, die hebt leren beseffen dat gij schuldig zijt aan het struikelen, u, voor wie het struikelen in vele opzichten te veel is geworden, zodat gij hebt leren zeggen: ik heb gezondigd, o God en gedaan wat kwaad was in uw ogen; ik ben de grootste van de zondaars, nog struikelt gij in vele opzichten. Voelt gij dat nog dagelijks? Met minder vrees dan toen gij voor het eerst uw schuld voor God voelde, maar met meer schaamte, met diepere ootmoed? En doet gij er dagelijks belijdenis van voor God? Verdooft het gevoel van afschuw voor de zonden niet, nu gij door Gods genade in Christus van de angsten van een ontroerd geweten verlost zijt? Zijt gij niet tevreden met de algemene belijdenis van overblijvende zwakheid: maar, waar gij haar treurige vrucht ziet in zo menige struikeling, zijt gij gewillig die te belijden en te voelen dat gij al het bloed van Christus en al de genade van God nodig hebt, zowel voor elke struikeling als voor uw hele zware zondesschuld? Gij struikelt dagelijks in vele opzichten. Voelt gij wat dat betekent voor een kind van God, in een gekochte door het bloed van Christus, in een erfgenaam van de eeuwige zaligheid, in een lid van die gemeente, die het huis van God vormt en een tempel van de Heilige Geest? En leidt het niet slechts tot een dagelijks zuchten tegen de broeders, niet maar tot een bevindelijke bevestiging in de leer van de onmacht; maar ook tot een dagelijks op de borst slaan en een dagelijkse tollenaarsbede voor God? Dat moet het voortbrengen.

3. Ziet, wij leggen de paarden een toom in de bek (Ps. 32: 9), opdat zij ons zouden gehoorzamen en wij bereiken daarmee ook werkelijk ons doel, want wij besturen daarmee hun hele lichaam en hebben zo die sterke dieren in onze macht.

4. Zie, ook de schepen, hoewel zij zo groot zijn en door sterke winden voortgedreven worden, waardoor het besturen nog veel moeilijker wordt, worden gestuurd door een zeer klein roer, waarheen de stuurman ook wil en zo lukt het hem te bereiken wat hij wil ondanks de tegenstand van de winden.

5. a) Zo is ook de tong een klein lid van het menselijk lichaam, net als het roer van een schip, en voort toch een hoge toon; het kan zich erop beroemen dat het grote dingen doet, daar het hele lichaam, zoals bij de gelijkenis in vs. 3 gezegd is, er zich naar moet richten. Maar juist daarom kan het ook een hoogst verderfelijke invloed uitoefenen. Zie, om ook daarvoor een gelijkenis te gebruiken, hoe weinig vuur een grote hoop hout in brand steekt, als het daarin wordt geworpen.

a) Spr. 12: 18; 15: 12

Onder de volmaaktheid waarvan Jakobus in vs. 2 sprak, verstond hij de macht over zichzelf, zoals deze het teken is van een karakter dat de mannelijke rijpheid bezit (vgl. hoofdstuk 1: 4). Als het voornaamste stuk van deze volmaaktheid, waarop het bij de roeping als leraar vooral aankomt, noemde hij het beheersen van de tong. Wie tot dat zwaarste in staat is, kan ook verder in alles zichzelf besturen. Zo leerde hij en nu zet hij verder uiteen hoe de tong tegenover de overige leden van het lichaam de plaats heeft die de toom voor het paard en het kleine roer tegenover het schip heeft. De tong is zo'n gewichtig en machtig iets; maar daarom ook, zo wordt dan verder geleerd, is het een bijzonder gevaarlijk iets, te vergelijken met een vuur dat, hoe klein ook, een groot bos in brand steekt.

Er wordt verondersteld dat de geest het lichaam kan beheersen. Het orgaan van zijn heerschappij, het werktuig dat moet bestuurd worden om het lichaam te leiden, is de tong, het woord is de bestuurder van de handelingen. Eerst komt de apostel terug op het beeld van de paarden, omdat hij reeds in vs. 2 het beeld van "in toom houden" gebruikte. De tomen van de paarden worden nu als de letterlijke tomen tegenover de figuurlijke gesteld, beide soorten horen in de mond, de paardentoom bij de paarden, de mensentoom in de mensenmond. In dit eerste beeld was dus het orgaan van de besturing de hoofdgedachte, in verband wellicht met de natuurlijke wildheid van het te besturen paard, zo is het in het volgende beeld de tegenstelling tussen het kleine van het orgaan en het grote van de macht van de storm bij het te besturen schip. Het kleine roer, waarop de menselijke wil een invloed uitoefent, beheerst het gehele grote schip bij tegenwerking van wind en golven; het herhaalde "zie" in vs. 5 duidt dus een opklimming aan. Zonder twijfel hebben de stormachtige winden, waaraan de menselijke schipper met zijn roer het hoofd biedt, een symbolische betekenis, zo niet, zoals Beda meent, de van binnen uit opkomende begeerten, dan toch de verzoeken van de wereld, die van binnen komen; duidelijk is het kleine roer het tegenbeeld van de tong.

Wordt nu van het kleine lid gezegd dat het "grote dingen roemt" of teweegbrengt, dan is deze uitdrukking, die in het Grieks een overmoedig, vermetel gedrag aanwijst, zo gekozen dat die de gelijkheid uitdrukt ten opzichte van de grootte van de werking die van de tong uitgaat en in een ander opzicht het onderscheid in de wijze van werking, die ook verderfelijk kan zijn voor het lichaam.

Hoeveel kan in de mond van een ieder van ons, ook in de minst welsprekende, een woord van liefde doen, een woord van ernst, een woord van waarheid en van gezond verstand: een zachtmoedig antwoord dat de toorn afkeert; een woord uit de schat van de woorden van Hem, wiens woorden geest en leven zijn, uitgesproken met de nadruk van een menselijk, van een christelijk bewogen gemoed! Hoeveel draagt het bij aan het geluk, het genoegen, de vertroosting, het nut van onze medemensen; tot het terugroepen van de dwalende broeder; tot de redding van de verlorene! God zij eeuwig gedankt voor het uitnemende voorrecht van de spraak! Ja, dit is het wat ons boven de dieren verheft, wat ons waarlijk mens maakt; dit de heerlijkheid van de mensen; dit de band tussen mens en mens, waardoor de mensheid één is. Door dit onschatbaar spraakvermogen, waarin de ziel van de mensen zich uitstort, waardoor zij zich kan uitdrukken, komt de ziel van de mensen niet slechts tot het beseft, maar ook tot de uitoefening van al haar vermogens. Daarom is ook de schade zo vreselijk, die dit machtig vermogen door en in de zondige mens aanricht. Hoe talloos zijn de zonden van de tong, van de moedwillige en boze, van de onbedachtzame en voorbarige! Hoeveel ijdele, hoeveel lichtzinnige, hoeveel hoogmoedige woorden brengt zij voort. Hoeveel vuile woorden, hoeveel zot geklap en grappen die niet betamen. Hoeveel leugens en valse getuigenissen. Het is één en al laster, achterklap en smaad. Hoe scherp kan zij steken, hoe grievend wonden, hoe listig verraden, hoe koelbloedig doden, hoe zielverdervend vleien en verleiden! Met reden noemt de heilige schrijver haar een wereld van ongerechtigheid. Tast zij niet zelfs de hemel aan? Alwetend God, Gij hoort de ontelbare spottereien, lasteringen, klachten, verwijten, die dit kleine lid uit duizend monden dagelijks opheft tegen U! Zie, hoe een klein vuur een grote hoop hout in brand steekt. De tong is een vuur, een wereld van ongerechtigheid. En deze kleine wereld van ongerechtigheid, wat een onafzienbare wereld van ellende sticht zij! Wie zal ze optellen al de beroeringen, die dit kleine lid in de staat, al de scheuringen, die dit kleine lid in de kerk heeft teweeggebracht; wie de twistvuren, die het ontsteekt in zoveel huisgezinnen? Ach, hoeveel harten, bestemd en geschikt om elkaar lief te hebben, heeft de boze tong voor altijd van elkaar verwijderd. Hoeveel levens heeft de valse tong verbitterd, hoeveel zielen door verleiding naar het graf gesleept. Welke zonden, welke misdaden, welke gruwelen worden dagelijks op allerlei wijze door haar uitgelokt, aangemoedigd, goed gepraat, verdedigd, aangegrepen en vermenigvuldigd. Wat een wereld van valsheid en bedrog, van haat en wraak, van ontucht en slechte zeden, van onheilige spotterie en godlasterend ongeloof wordt overal door het boze werk, door het rusteloos rad van de tong in beweging gehouden. Ach, het bederf van de zeden, de verleiding van de zielen, het werk van de verwoesting, gaat altijd voort en het is het werk van de tong. Wijzelf, mijn lezers! Wie weet hoeveel onheil ook wij gesticht, hoeveel vuren ook wij ontstoken hebben; en hoe groot ons bijzonder aandeel is aan de algemene schade, aangericht door het kleine lid dat zulke grote dingen roemt, zulke boze dingen doet. Moge God ons vergeven, Hij die het kent, het misbruik van Zijn mooiste gave! Moge Hij herstellen wat nog hersteld kan worden, het hart vervullen met een diep schuldbesef over het ook op deze wijze bedreven kwaad, ons dikwijls met grote ernst bij al de afschuwelijkheid en de onberekenbare kracht van dat kwaad stil laten staan!

6. De tong is ook een vuur, een wereld van ongerechtigheid, omdat zich in haar een ontzaglijke menigte van ongerechtigheden concentreert. Zo, zoals ik eerder al (vs. 3v.) zei, neemt de tong onder onze leden haar plaats in, als iets dat het hele lichaam besmet (MATTHEUS. 15: 11, 18v.), daar zij een wereld van ongerechtigheid is. Zij is als een vuur van duivelse aard (vs. 15) en zet het rad van onze geboorte, het steeds voortrollende leven (Pred. 5: 5), in vlam en wordt zelf in vlam gezet door de hel, zoals dit, helaas, zo dikwijls bij mensen het geval is.

Inderdaad, de tong is een vuur en een wereld van ongerechtigheid. De tong, het meest directe orgaan van de geest en van de gezindheid, verbergt en verenigt in zich al het kwaad dat in het hart is; het heeft daarom ook de kracht de mensen in alle mogelijke ellende te storten; zij besmet het hele lichaam en verspreidt haar eigen onreinheid over de overige leden, die door haar in de dienst de zonde werden gesleept, ja, over het hele leven van de mens.

De leden hebben allen, elk in zijn soort, deel aan de zondige aard die in hen werkzaam is en hen in zijn dienst neemt; de tong plaatst zich onder de leden, komt onder hen te staan, als alles samenvattend, als de wereld van de ongerechtigheid. De zonde misbruikt de overige leden maar in één opzicht, de maag tot overdaad, de geslachtsdelen tot hoererij, de hand tot geweld, maar in het spreken openbaart zij zich in alle opzichten. Zo wordt gezegd van de tong dat zij het hele lichaam bezoedelt, namelijk met het onreine van haar spreken, waarin zij al de zonden bedrijft die de overige leden elk op zijn wijze dienen en dat zij dus de hele mens verontreinigt. Het spreken is toch hét middel van de zelfopenbaring, waarin de zondigheid, die zich overigens uit in een grote verscheidenheid van daden, in haar hele omvang aan het licht komt. De apostel zegt verder dat de tong het rad van de geboorte in brand steekt. Hij gebruikt dat woord omdat het leven een voortgaande beweging is, net als een voortrollend rad. Vanuit de as verspreidt het vuur zich over het rad, zodat het als een vuurrad voortrolt en met iedere draaiing heviger ontvlamt. Het gaat echter om het vuur dat komt van de plaats waarheen het oordeel de duivel en de zijnen zal bannen, het vuur van de goddeloze haat, totdat die in het vuur van het oordeel van God wordt omgekeerd. Door dit vuur van de hel in brand gestoken, is het leven een leven dat door de hartstocht van de haat wordt beheerst.

De tong kan ook worden aangestoken door de Geest van God, zoals die van de apostelen op het Pinksterfeest; dan verenigen zich alle krachten van het leven in het Woord en ontsteken het vuur van een heilige liefde; maar deze kant van de beschouwing gaat Jakobus hier voorbij, daar hij alleen met de andere te doen heeft.

Plutarchus schrijft dat de Egyptische koning Amasis aan Bias een offer zond en verlangde dat hij hem daarvoor het beste en het slechtste zou terugzenden. Bias zond hem de tong.

Zo antwoordde ook eens Anacharsis, (een Scythich prins, die terwille van de wetenschap in 594 v. Chr. te Athene kwam), toen hem gevraagd werd wat tegelijk goed en slecht in de mens was: "de tong".

7. Want alle soorten dieren, hoe verschillend ook van aard, de wilde dieren op aarde (Hand. 10: 12) en de vogels in de lucht, de kruipende dieren (Rom. 1: 23) en de zeedieren, zoals slangen en dolfijnen, worden getemd en zijn vanouds getemd door de natuur van de mens, aan wiens heerschappij God ze heeft overgegeven (Gen. 1: 29; 9: 2).

8. Maar de tong kan geen mens temmen; zij is een onbedwingbaar kwaad; nu wordt zij door die en dan weer door deze hartstocht in beweging gebracht en dan brengt zij bittere woorden voort, vaak voor de naaste vol van dodelijk venijn (Ps. 140: 4).

9. Met haar loven wij, als wij in onze godsdienstige vergaderingen bij elkaar zijn, God en de Vader (hoofdstuk 1: 27) en met haar vervloeken wij in het dagelijks leven de mensen, a) die toch naar de gelijkenis van God geschapen zijn, zodat dit vloeken in de grond van de zaak tegen God de Schepper zelf gericht is (Gen. 9: 6).

a) Gen. 1: 27

10. Uit dezelfde mond komt zegening en vervloeking voort. Dit moet, mijn broeders, niet zo zijn. Dat betaamt ons niet, wij die toch niet slechts mensen zijn, die naar de wijze van de mensen (vs. 8) handelen, maar christenen, die God naar Zijn wil door het Woord van de waarheid heeft gebaard (hoofdstuk 1: 18) en die dus anders behoren te zijn (2 Kor. 5: 17).

Het misbruik van het heerlijk spraakvermogen, die wondervolle godsgave aan de eersteling van Zijn schepselen, dat is de stof van een klaaglied waaraan nog altijd nieuwe zangen kunnen toegevoegd worden, zonder dat het ooit op aarde voleindigd zal zijn. Waar valt het niet te ontdekken, dat misbruik van "het kleine lid", dat van zo'n hoge toon kan voeren? Van de wereld voor en buiten Christus spreken wij niet eens, maar ook wanneer wij ons oog alleen op de kerk van de Heere, op de gemeenten van de gelovigen, op het huiselijk en gezellig verkeer van iedere dag laten rusten, overstelpt ons de rijkdom van de stof. Hoeveel goeds is-om enkele voorbeelden te noemen-in naam van Christus door Rome's pausen niet gevloekt en ook, hoeveel gruwelijks in diezelfde naam door diezelfde lippen gezegend! Hoeveel onheilig twistvuur is ook onder het erfdeel van de Heere niet aangeblazen door de adem van een onbedachtzame tong en van hoeveel kwaadsprekendheid onder een overvloedig gebruik van zalvende woorden zijn vaak onze vrome kringen getuigen? Uit hoeveel huisgezinnen bant de onbedachtzame mond de engel van de vrede en hoeveel maaltijden met vrienden genoten, worden ten koste van zowel waarheid als liefde gekruid met onheilige en kwaadwillige scherts! Terecht mocht een heidens wijsgeer op de eis van een koning om hem het beste en een dag later om hem het slechtste van de mens te doen zien, beide malen antwoorden met hem eenvoudig naar de menselijke tong te verwijzen. Hoe is het toch te verklaren, een verschijnsel dat bij alle verandering van tijden en zeden voortdurend in dezelfde vormen terugkeert? Zou het alleen de onbedachtzaamheid zijn, die zo velen op het verkeerde moment, zoals men het noemt, het hart op de tong doet dragen, zonder dat zij ooit schijnen te bedenken hoeveel kwaad door hun gedachteloze taal wordt gesticht? Of is het de rampzalige zucht om ten koste van anderen aardig te zijn, die ons zo kan doen spelen met wat hun onnoemelijk heilig en dierbaar is? Maar wie telt al de bronnen van de wateren van bitterheid op, die vaak in zo brede stromen aan menselijke lippen ontvloeien; wie noemt al de vonken waaruit dat "kleine vuur" wordt geboren, dat zo'n grote hoop hout in brand kan steken! Hier de bemoeizucht en daar de wraakgierigheid; nu de hoogmoed, die zichzelf wil verheffen ten koste van anderen en dan de valse komedie, die de taal gebruikt om haar gedachten te verbergen, het zijn alle, alle de wortels, waaruit maar al te overvloedig die wereld van ongerechtigheid opgroeit, die het rampzalig werk is van de tong. Maar wat het ook zij, dat bij ons en anderen de verborgen bron is van het kwaad; wie heeft genoeg woorden om het misbruik van de tong, ook door zo velen die zich christenen noemen, ten volle te betreuren? Ach, wat maakt deze zonde ook hen van wie iets beters te verwachten was, zo jammerlijk ongelijk aan zichzelf! Jakobus merkt het op; met dezelfde tong, wellicht binnen hetzelfde uur, looft men de Vader en vloekt men de broeder. Zo brengt men niet zelden over anderen een vloed van jammer en onheil, die men evenmin overzien als beteugelen kan en is er de oorzaak van dat om onzentwil de naam van de Heere gelasterd wordt. Hoe zou men langs die weg het rechtvaardig oordeel kunnen ontvluchten van Hem die niet voor niets heeft gezegd dat van ieder ijdel woord rekenschap zal worden geëist op de grote dag van het gericht! O wie beseft niet dat ook afgezien van zijn gedachten, daden en verzuimen, reeds zijn woorden meer dan genoeg zijn om hem voor het aangezicht van een heilig God te veroordelen! Vloekwaardig misbruik van de tong, hoe kunnen we het tegengaan? Niets baat het, of erg weinig althans, of wij ons al voornemen voortaan minder liefdeloos of onbedachtzaam te zijn; het hart moet veranderd worden om de mond betamender te doen spreken; de fontein moet gereinigd worden om niet langer de zoute waterstraal te doen opschieten. "Heer, zet een wacht voor mijn mond, behoed de deur van mijn lippen! ", die bede van David moet onophoudelijk de

onze zijn. Voegt zich daarbij het ernstig streven naar die wijsheid van boven, die Jakobus ons aanprijst, dan zullen wij ook op deze baan voor vele misstappen bewaard blijven en met de overdenkingen van ons hart worden dan ook "de woorden van onze mond welbehaaglijk voor Uw aangezicht, o Heer, onze Rotssteen en onze Verlosser!" (Ps. 19: 15).

11. Doet soms een fontein uit dezelfde ader tegelijk het zoet en het bitter water opwellen, zodat men er evengoed drinkbaar en gezond water uit zou kunnen scheppen als het tegenovergestelde (Ex. 15: 23 Openbaring 1: 11)? Zou dit, indien het het geval was, niet onnatuurlijk zijn? En zoudt gij dan bij uw christelijke aard ook nog tegelijk uw boze menselijke aard kunnen behouden?

Van de voorstelling van het verderf dat de hele mens aantast en van de tong uitgaat, zodat de hele mens de richting volgt die de tong aangeeft, gaat de apostel in vs. 7 over met "want" tot het onbedwingbare of nauwkeuriger gezegd, tot het onvermogen van de mensen om de tong te bedwingen. Alle soorten dieren, zegt hij, worden nu en dan door de menselijke natuur getemd, maar de tong kan geen mens zo temmen dat hij meester over haar is. Hij die heer over haar was, zou geen woord spreken dat niet een bewijs zou zijn van zijn heerschappij over haar; hij zou, zoals in vs. 2 wordt gezegd, een volmaakt man zijn, zodat hij zichzelf geheel in de hand had. Zo overvalt echter ieder de hartstocht, die haar zetel in zijn tong heeft, zodat hij onverwachts spreekt wat geboren is uit de zonde van haat en tot werkelijke haat overgaat.

Zo kwalijk is het gesteld met de mens, die toch de beheersers van de natuur is. Zijn natuur, zijn wezen staat zo hoog boven alle andere schepselen. Hij heeft die aan zich onderworpen en diezelfde mens zal geen meester zijn over zijn tong! Jakobus weet zonder twijfel dat de Geest van Christus ook in dit opzicht de mens tot het doel kan leiden dat God voor hem als Zijn doel gesteld heeft; maar omdat ook de christen het op aarde niet volkomen bereikt, moet en kan hij toch in het algemeen zeggen: "de tong kan geen mens temmen." Vol verontwaardiging roept hij nu uit: "een onbedwingbaar kwaad, vol van dodelijk venijn." "Onbedwingbaar" omdat zij niet is vast te houden, zodat zij consequent de ene richting van de geest zou volgen; "vol dodelijk venijn" omdat zij niet alleen de mens zelf, maar ook hem die zijn boze woorden treffen, van het ware geestelijke leven, van vrede en gerechtigheid berooft. Zij heeft toch zelfs bij christenen een bijzonder en niet prijzenswaardig tweevoudig leven en werken. Dezelfde tong is het orgaan waarmee wij God de Vader loven, dus het gevoel van gehoorzaamheid en van kinderlijke dank uitdrukken en tegelijkertijd het orgaan waarmee wij diezelfde God in Zijn evenbeeld, de mens, ontrenten.

Het treurigst en gevaarlijkst openbaart zich de verderfelijke macht daar waar zij zich stelt in de dienst van de gevaarlijkste en ergste leugen, in de dienst van de huichelarij. De apostel verplaatst ons met het "wij," dat hij in vs. 9 gebruikt, in christelijk kringen. Nu zingt de tong liederen voor God en prijst Zijn grote daden en dan komen van dezelfde lippen spotwoorden in lastertaal, woorden tot vervloeking van de naaste (MATTHEUS. 5: 22). En toch ligt in de mens het beeld van God en wie deze vloekt, die lastert God. Zijn er dan twee naturen in het hart, een natuur van lof voor God en een natuur van vervloeking? Waar is het hart dan vol van, als de mond overvloedt van wat zichzelf tegensprekt? Het vloeken kan niet met het prijzen, het woord van de liefde niet met het woord van haat op één bodem groeien, evenals zoet en bitter water niet uit één bron opspringt. Dus is één van beide gesproken uit de natuur en het andere uit huichelarij; er kan geen twijfel over zijn welk!

12. Kan soms, mijn broeders, een vijgenboom olijven Ex 27: 21 voortbrengen of een wijnstok vijgen? Evenmin kan een fontein zout én zoet water voortbrengen en dus is het verkeerd als ieder zich voordoeft leraar te zijn (vs. 1).

Hoe gelijk ook de vorm van spreken in dit vers is aan die van vs. 11, toch wijst reeds de aanspraak "mijn broeders" dat hier wordt heen gewerkt naar een gedachte van andere aard. Ook de inhoud van de beide verzen en de daarin voorkomende gelijkenis is verschillend en niet zoals de uitleggers meestal aannemen, hetzelfde. Daar werd gewezen op een fontein die geen twee soorten water geeft om de zedelijke onmogelijkheid duidelijk te maken, dat loven en vloeken uit één mond komt. Hier wordt daarentegen eraan herinnerd dat een gewas alleen vrucht kan voortbrengen overeenkomstig zijn eigen natuur en geen vrucht die aan een ander gewas eigen is en dat net zo een zoute bron niet geschikt is zoet water te geven. Evenals men nu het zoute water niet geheel kan gelijkstellen aan het bittere water in vs. 11 en als tegenstelling van het zoete kan beschouwen, maar zich moet voorstellen dat zout water op zijn wijze even goed en nuttig is als zoet water, zo zijn olijven niet minder goed en eetbaar dan druiven. De vergelijkingen in vers 12 willen dus iets heel anders te kennen geven dan wat in vs. 11 gezegd is, namelijk dat, zoals v. Hofmann het uitdrukt, ieder alleen dat goede teweeg moet brengen waartoe hij de eigenschappen bezit. En zo keert de schrijver reeds hier en niet pas in vs. 13 terug naar datgene waarvan hij in vs. 1 uitging. Nadat hij de gevaren geschilderd heeft, waarin hij zich begeeft die een leraar voor anderen wil zijn en de opmerking hoe moeilijk zonden van de tong te vermijden zijn, heeft gemaakt om de lezers voor te houden hoezeer dat nog bij hen aan de orde is, wil hij hen nu doen bedenken dat het onderwijzen van anderen niet ieders zaak is, maar ieder datgene moet doen waartoe hij gaven heeft. Volgens hetgeen hij eerder heeft gezegd, dat zij hun tong nog zo weinig meester en de zonden van de tong nog zo talrijk bij hen aanwezig zijn, is reeds duidelijk dat niet velen van hen geschikt zijn om als leraars op te treden. Velen beelden zich echter in hun vermeende wijsheid in dat zij daartoe bijzonder geschikt zijn en nu moet hij, zoals in het volgende gedeelte gebeuren zal, die opgeblazenheid neerslaan en de vermeende wijsheid en dat ingebeeld verstand naar de ware aard voorstellen.

Ach, er zijn voor de tot God bekeerde, voor de door Gods Geest vernieuwde mens in het spreken en zwijgen vele nieuwe klippen te vermijden, nieuwe lessen te behartigen, nieuwe plichten te betrachten; maar boven dit alles moet in de volkomen eenstemmigheid van voelen, spreken en handelen naar de volkomen waarheid en schoonheid van het christelijk karakter en leven worden gestaan en gestreefd. "Heere, wie zal verkeren in uw tent? Wie zal wonen op de berg van uw heiligheid? Wie oprecht wandelt en gerechtigheid werkt; en wie met zijn hart de waarheid spreekt. Wie met zijn tong niet roddelt, zijn metgezel geen kwaad doet en geen smadelijke dingen zegt over zijn naaste; en achter wiens lippen de wereld van de ongerechtigheid meer en meer wijkt voor een wereld van heiligheid en liefde. Laten de woorden van mijn mond en de overdenkingen van mijn hart welbehaaglijk zijn voor uw aangezicht, o Heere, mijn Rotssteen en mijn Verlosser! "

13. Wie is wijs en verstandig (Deut. 1: 13; 4: 6

) onder u, dat hij

zichzelf beschouwen mag als bevoegd en gerechtigd om anderen de weg te wijzen? (Vgl. Ps. 34: 13; 15: 1vv.) a) Hij bewijze uit zijn goeden wandel zijn werken, zoals die behoren te zijn bij ieder die zichzelf zo beroemt, in zachtmoedige wijsheid; de ware wijsheid toch zal zich overal in zachtmoedigheid openbaren.

a) Efeziërs 5: 8

De vraag van de apostel: "wie is wijs en verstandig onder u? " klinkt als een uitdrukking van grote bezorgdheid en karakteriseert de treurige toestand van de gemeente: er waren zeker niet veel wijzen en verstandigen onder hen. De wijsheid waarvan hij daar spreekt, is het verstaan van de bedoelingen door de Geest geleerd; het verstand is het verstaan van de toestanden door ervaring of oefening verkregen.

Het verwijzen naar de wijsheid en het verstand van de lezers heeft volgens het verbod zijn grond in de veronderstelling die het zich voordoen als leraar (vs. 1) aan de hand geeft. Er moeten, als velen dat doen, toch zeker ook velen zijn die zichzelf voor wijs en verstandig houden. Op de vraag: "wie is wijs en verstandig onder u? " volgt dan nu de opwekking "hij bewijze in zijn goeden wandel zijn werken in zachtmoedige wijsheid. " Er wordt niet gezegd: "hij bewijze zijn werken, " Jakobus heeft dus duidelijk de verkeerde in vs. 1 gekarakteriseerde vertoning op het oog en verlangt hier dat hun vertoning van wijsheid een andere wordt. Welke nu de ware is, zegt hij met de woorden: "uit zijn goede wandel in zachtmoedige wijsheid. " Het is de eigen goede wandel in de zachtmoedigheid die aan de wijsheid betaamt en uit haar voortkomt (vs. 17v.). De "goede wandel" staat tegenover het aanmatigend leren van en meester zijn over anderen, de zachtmoedige wijsheid tegenover die verkeerdheden die volgens vs. 14 bij de lezers werden gevonden. Wat een behartigingswaardige woorden voor de dienaren van het goddelijke woord! Een goede wandel in zachtmoedige wijsheid is de hoofdvoorwaarde van alle gunstige invloed op anderen.

14. a) Maar indien gij, zoals dat bij u zeer dikwijls het geval is, bittere nijd en zelfzucht (Gal. 5: 20 Rom. 2: 8; 2 Kor. 12: 20 in uw hart hebt, beroemt u dan niet op zo'n verkeerde wijze op uw wijsheid en liegt niet tegen de christelijke waarheid, die van wijsheid een geheel ander begrip leert dan wat gij er voor uitgeeft.

a) Rom. 13: 13

15. a) Deze wijsheid, die gij meent te bezitten, is niet de wijsheid die van boven komt (hoofdstuk 1: 17), maar uw wijsheid, waarbij men bittere nijd en zelfzucht in het hart kan hebben, is aards, psychisch of ongeestelijk en demonisch of duivels Job 28: 12.

a) 1 Kor. 2: 6, 7

16. Niet te hard oordeel ik over haar, als ik haar zelfs duivels noem. a) Want waar nijd en zelfzucht is (vs. 14), daar is wanorde en allerlei kwade praktijk en dat te veroorzaken is juist de aard en het streven van de boze geesten, van de duivelen (MATTHEUS. 13: 39), terwijl daarentegen God geen God is van wanorde, maar van vrede (1 Kor. 14: 33).

a) 1 Kor. 3: 3 Gal. 5: 20

Indien gij bittere nijd en zelfzucht in uw harten hebt, dat was de werkelijke stand van zaken; daarom spreekt Jakobus dadelijk de lezers zelf aan. In de nazin "roemt en liegt dan niet tegen de waarheid" slaat het eerste woord op anderen, het tweede op het christelijk bewustzijn. De apostel karakteriseert nu de wijsheid, waarop de lezers zich beroemen en waarbij zij bittere nijd en zelfzucht in het hart hadden, op deze wijze: "zij is niet de wijsheid, die van boven komt als een goede en volmaakte gave van God, maar daarentegen een wijsheid die van beneden is. " Hoe dit bedoeld is, zeggen de drie volgende uitdrukkingen. Zij heet aards, omdat zij hier beneden haar oorsprong en haar vaderland heeft, waar geen andere wijsheid kan groeien dan die, die doeleinden buiten God met middelen buiten God najaagt; psychisch

wordt zij genoemd tegenover de wijsheid die Gods Geest in de mens werkt en duivels als een wijsheid die haar oorsprong heeft in de geesten die tegenover God staan, hun goddeloze aard deelt en hun goddeloze bedoelingen dient. Jakobus, die niet gearzeld heeft de wijsheid waarvan gesproken wordt als een duivelse voor te stellen, bewijst dit door het feit dat de bittere jaloersheid die haar eigen is en de zelfzucht die uit haar voortvloeit, geen orde, maar beroering en vernietiging teweegbrengt en daardoor aan al wat kwaad is de weg baant. Het is echter eigen aan de duivel de regelingen van God te verwoesten, in alle verwarringen en omwentelingen slaat hij zijn slag. Dus ook in die zin komt deze wijsheid van beneden, namelijk dat de duivel in haar werkt, haar inspireert en haar het verstand geeft dat zij tot het bereiken van haar bedoelingen nodig heeft.

17. Maar de wijsheid van boven (Spr. 2: 6 Wijsh. 7: 25v. is ten eerste, wat haar aard betreft, zuiver van alle vleeselijke gezindheid en zelfzucht (hoofdstuk 4: 8), daarna, wat haar verhouding naar buiten toe aangaat, vreedzaam (MATTHEUS. 5: 9), bescheiden, zij komt tegemoet waar zij onkunde of misverstand ontdekt (Tit. 3: 2), gezeggelijk waar zij een beter inzicht vindt of rechtmatige tegenspraak ontmoet, vol van barmhartigheid jegens hen die barmhartigheid nodig hebben en ook van goede vruchten, werken van weldadigheid (2 Kor. 9: 8), onpartijdig, geen onderscheid makend (volgens andere verklaring "niet dubbelzinnig, " zodat men altijd weet wat men er aan heeft) en ongeveinsd Job 28: 12.

18. Maar de vrucht van de rechtvaardigheid, waarbij men steeds doet wat recht is voor God (hoofdstuk 1: 20), wordt in vrede gezaaid ten voordele van degenen die vrede stichten, d. i. door vreedzame leraars bij vreedzame hoorders (Jes. 32: 17v.) en over de laatsten zal ik nu spreken.

De ware wijsheid is naar haar oorsprong beschouwd "van boven. " Zij is alleen mogelijk waar met het leven uit God ook licht uit God in het hart is opgegaan en het hart de gedachten van God leert overdenken, de wil van God leert volgen. Naar haar hoofdeigenschappen is zij in de eerste plaats zuiver, d. i. niet vermengd met aardse, zinnelijke beweegredenen. Zij leert het af haar zoeken te richten op hetgeen ijdel is; zij heeft het vergankelijke leren beschouwen als slijk en heeft al haar aandacht gevestigd op één zaak, namelijk om tot de hemelse volmaaktheid te komen. Vervolgens is zij vreedzaam. Onvrede ontstaat uit tegenstrijdige belangen. Wat in het aardse een ander bezit kan ik niet tegelijk bezitten, maar hemelse goederen worden juist rijker, naarmate meerderen die bezitten. Daar komt bij dat alle werk naar Gods vrede en eenheid streeft en alle twisten met de bedoelingen van God in strijd is. Daarom mijdt de hemelse wijsheid de strijd en probeert vrede te stichten. Bovendien is zij bescheiden; zij weet dat een vriendelijk woord en een werk van de liefde meer teweeg brengt dan een donderpreek en een bedreiging. Zij is gezeggelijk; zij luistert naar aanwijzingen en waar iets goed wordt gezegd, buigt zij zich; want de ware wijsheid is vrij van de inbeelding alles te weten en zij wil van anderen leren. Zij is vol van barmhartigheid. Haar is het oog van God gegeven, dat in de zonde van de mensen ook het ongeluk ziet en niet alleen schuld en omdat zij in die gezindheid met de mensen verkeert, draagt zij vruchten waar anderen de bomen wel kunnen omhakken en afhouden. Zij gaat rechte wegen en vermijdt, omdat zij zeker is van de rechte weg en van de hulp van God, de zijpaden van dubbelhartigheid en huichelarij.

Bij hetgeen Jakobus van de wijsheid die van boven is, zei, stond de tegenstelling tot de strijd lustigheid van de valse wijsheid op de voorgrond. Wat de uitwerking van de ware wijsheid betreft, legt hij vooral de nadruk op het feit dat alleen in vrede, in eendracht, de christelijke wijsheid kan gedijen.

Zij die haar dienen, zaaien in vrede en liefde het zaad, dat dan ook kostbare vrucht voortbrengt, gerechtigheid, een gemoed en een wandel die God behagen, zowel in het persoonlijk leven als in het samenleven met mensen.

In vrede moest gezaaid worden wat tot een vrucht van de gerechtigheid moest opgroeien en de vreedzamen zijn het voor wie het ten zegen is dat het wordt gezaaid, voor wie de vrucht bestemd is en die genieten van wat daaruit opgroeit.

HOOFDSTUK 4

WAARSCHUWING TEGEN ZONDEN

1. Vanwaar komen strijd en gevechten onder u? Komen zij niet beide, zowel die toestand van haat als het uitbarsten van de vijandelijkheden ervan, voort uit uw wellusten, a) die in uw leden strijd voeren, "te velde liggen, " hun leger hebben opgeslagen? (Rom. 7: 23).

a) 1 Petrus 2: 11

2. Gij begeert en hebt niet; gij benijdt (volgens de enig ware lezing in de grondtekst "gij doodt", hoofdstuk 5: 6) en ijvert naar dingen en kunt ze niet verkrijgen, noch met dat moorden (hoofdstuk 5: 1vv.), noch door andere middelen; gij vecht en gij strijdt en maakt daardoor de toestand van uw gemeente ellendig en onverdraaglijk; maar zoals ik reeds gezegd heb, gij hebt niet, omdat gij niet bidt (vgl. hoofdstuk 5: 16vv.).

De stelling aan het einde van het vorige hoofdstuk, dat het de vreedzamen zijn die het voordeel genieten van de vrucht van de gerechtigheid, die voortkomt uit een zaaien dat in vrede gebeurt, vormt de overgang naar hetgeen nu volgt. Er is daar geen sprake meer van hen die zich als leraars opwerpen, maar van twist en strijd, zoals die het leven van de gemeente in het algemeen tot een leven in onenigheid maakt. De apostel neemt echter niet zozeer stelling tegen het twisten en strijden, maar dringt door tot de innerlijke oorzaak van het gemis van de vrede in het leven van de gemeente. Het komt, zo verzekert hij de lezers, door hun wellusten die in hun leden te velde liggen; innerlijk is er strijd, daarom is die er ook tussen hen. Deze begeerten, die in de leden of in het zinnelijke van de mens "te velde liggen, " proberen toch zich meester te maken van datgene waarheen de begeerte zich uitstrekt. Maar bij dit innerlijk strijdvoeren kan het niet uitblijven: de mens die zich aan de begeerten overgeeft, moet hun de weg naar buiten vrij laten en het innerlijk strijden maken tot een strijd om hetgeen waarvan hij zich meester wil maken.

De toon van de brief wordt hier streng en scherp en toont de zedelijke verontwaardiging van de schrijver; wij moeten hier echter niet meer alleen denken aan die bittere twist en strijd van de ingebeelde wijsheid, waarvan in hoofdstuk 3: 13vv. sprake was, maar aan hetgeen aan het einde van het vorige hoofdstuk werd gezegd over de twisten van de gemeenteleden onder elkaar (vgl. 1 Kor. 6: 1vv.). Terwijl de apostel vraagt: "Vanwaar komen strijd en gevecht onder u? " antwoordt hij tegelijk met een tegenvraag, die een beroep doet op het geweten van de lezers: "komen zij niet voort uit uw wellusten, die in uw leden strijd voeren? " Het strijdvoeren van de wellusten in hun leden bestaat niet uit een gevecht tegen de geest of de ziel, zoals het in Rom. 7: 23 en 1 Petrus 2: 11 ook niet gaat om een strijd van de begeerten onder elkaar, maar de strijd ontstaat en bestaat omdat, zoals in vs. 2 wordt gezegd, het begeren een niet hebben en het benijden een niet kunnen verkrijgen tot tegenstander heeft, waartegen het strijdt.

De apostel wijst aan het slot van het vers op hetgeen zij nu moesten doen, namelijk zich met smeking en gebed tot God wenden, opdat Hij hen zou helpen, met de opmerking dat zij dit middel niet gebruiken, om vervolgens in het volgende vers uiteen te zetten waarom, als zij daarvan wel gebruik maakten, hun bidden en smeken tevergeefs was; allereerst spreekt hij over de aard en de wijze van hun streven om zich door eigen macht te helpen en dit is tweevoudig, aangezien de een macht heeft over anderen en de ander aan de rijken en machtigen onderworpen is. De geweldhebbers doden of brengen om; in hoeverre dat

geschiedt, tonen de verzen in Sirach 34: 22-24, waar gezegd wordt: "het brood van de behoeftigen is het leven van de armen; wie hem daarvan berooft, is een moordenaar. Hij doodt zijn naaste als hij hem zijn leeftocht afneemt en hij vergiet bloed als hij het loon van de dagloners rooft. " Dat de apostel werkelijk zulke toestanden in gedachten had, blijkt duidelijk uit hoofdstuk 5: 1-6 en zonder twijfel heeft hij hier dezelfde mensen op het oog als die hij daar rechtstreeks aanspreekt. Al werden zij ook niet tot de christelijke gemeente gerekend (vgl. hoofdstuk 2: 6), zij maakten zich toch ten zeerste schuldig tegenover haar en droegen eraan bij, ja gaven zeker de meeste aanleiding ertoe dat nijd en twist, wanorde en boosheid bij haar heersten. De anderen daarentegen, de armen en noodlijdenden, staan tegenover hen met een jaloers hart. Van hen die moeten worden gezien als leden van de christelijke gemeente (hoofdstuk 2: 5) wordt in de eerste plaats gezegd: "gij kunt ze niet verkrijgen (met uw benijden)". Dat ook de rijken met hun verdrukken en voor de rechterstoel slepen niets waren, al persten zij ook de armen zo erg af dat zij te gronde gingen, zet de apostel, wat betreft hun toekomst, aan het begin van hoofdstuk 5 nader uiteen en nu al bereikten zij geen andere stand van zaken dan die, waarop Jakobus reeds eerder wees: "vanwaar komen strijd en gevechten onder u? " en waarop hij nu weer terugkomt: "gij vecht en strijdt". Hier moet nu eigenlijk een punt worden geplaatst, terwijl met het "maar" een nieuwe zin begint.

3. Gij bidt God wel om verbetering van uw aardse toestand, maar gij ontvangt niet, alhoewel het woord van Christus in MATTHEUS. 7: 18 het u zou doen verwachten. Dat is a) omdat gij verkeerd bidt. Gij begeert alleen een vermeerdering van uw goed, om er in uw wellusten en een leven van uitspatting en bandeloosheid van te genieten.

a) MATTHEUS. 20: 22 Rom. 8: 26

Het "gij hebt niet" in de slotzin van vs. 2 is, volgens het voorgaande, gebrek aan aards goed; de bedoeling van de schrijver is echter daarom toch niet te zeggen dat al wat het dwaze hart wenst, zou worden verkregen als het maar wilde bidden, maar het wil zeggen: de toestand van het niet hebben met het daaruit voortkomend gevoel van gebrek en zijn gevolgen wordt alleen daar gevonden waar het gebed ontbreekt. Deze toestand houdt op als men bidt: het gebed zelf, als het op de juiste manier gebeurt, neemt van het begeren dat zelfzuchtige, eigenwillige weg en brengt het tot de juiste maat terug; en het oog van het geloof ziet de vervulling ook daar waar het ongeloof niets ziet. In deze reinigende macht van het gebed, dat voor alle begeerten het "zich aan God onderwerpen" (vs. 7) eist, ligt de verklaring van het feit dat het zelfzuchtige begeren zich niet in het gebed tot God waagt, voor zover de hele verslapping van het christelijk leven en het besliste vergeten van God, dat zonder God in de wereld wil zijn, er niet de grond van is. Durft echter zo'n begeren zich toch tot God te richten, dan kan slechts een "gij ontvangt niet" het gevolg zijn, want het is een "kwalijk bidden met een verkeerde bedoeling; " het vergeet het "zich aan God onderwerpen", maakt zich tot een middel in de dienst van de zelfzuchtige liefde tot de wereld en wil God zelf tot werktuig maken van goddeloze genotzucht.

4. Overspelers en overspeleressen! Gij, die dat in de geestelijke zin van het woord zijt, die met de wereld overspel pleegt en haar begeerten stelt boven de Heere (Matth. 12: 39), weet gij niet dat de vriendschap met de wereld een vijandschap tegen God is? a) Wie dus een vriend van de wereld wil zijn, wordt daarmee een vijand van God (MATTHEUS. 6: 24 Rom. 8: 7; 1 Joh. 2: 15vv).

a) Joh. 15: 19 Gal. 1: 10

Zij zijn overspeleressen (de oorspronkelijke lezing van de grondtekst aan het begin van vers 4 heeft slechts dit woord. Men meende voor de volledigheid "overspelers en" ervoor te moeten plaatsen; die uitdrukking is echter reeds volledig, daar hier geen sprake is van beide geslachten, mannen en vrouwen, maar het een geestelijke bedoeling heeft, waarvoor alleen de vrouwelijke vorm in aanmerking komt (Ps. 73: 27 Ex. 34: 16 en "Re 12: 6, omdat zij de relatie verbreken waarin zij van rechtswege tot God staan en wel door overspel te plegen met de wereld. Als dan de apostel vraagt of zij niet weten dat de vriendschap met de wereld vijandschap tegen God is, dan kan "vriendschap met de wereld" niets anders zijn dan de liefde tot de aardse dingen buiten God (of tot het schepsel volgens de aard die het door de afval van God heeft verkregen). Als hij vervolgens zegt dat als iemand de liefde tot de wereld boven de liefde jegens God stelt, hij als een vijand van God wordt beschouwd, dan wil hij daarmee zeggen dat men de liefde jegens God niet kan achterstellen bij de liefde tot de wereld en toch nog daarbij God kan liefhebben; de verhouding tot God wordt daarentegen tot iets vijandigs. Dit kan worden toegepast op hen die Jakobus bestraft, omdat zij zich door hun begeerten laten leiden en daaraan toegeven; zij wilden desondanks toch worden aangezien voor mensen die God liefhebben.

Wat de Heere van de eigenlijke echtbreuk zegt, namelijk dat hij die een vrouw aanziet om haar te begeren, reeds overspel met haar in zijn hart gepleegd heeft (MATTHEUS. 5: 28), dat is ook waar van het verbond van de trouw, dat wij met God hebben gesloten. Zoals het hart van de vrouw slechts één man kan toebehoren, zo kan en mag het hart van de christen slechts aan God toebehoren en als dit hart tegelijk aan de wereld hangt, dan is het een ontrouw, echtbreuk plegend hart.

De vriend van de wereld meent wel dat die vriendschap met de vriendschap tot God kan verenigd worden en probeert de ene met de andere te combineren, wanneer nog niet alle gevoel voor God en godsdienst uit zijn hart is verbannen. Maar dit is onmogelijk. Wij kunnen niet twee heren dienen, van wie de beginselen, bevelen en belangen in strijd zijn met elkaar. Wie het probeert, zal of de een haten en de ander liefhebben, of de een aanhangen en de ander verachten. Wij kunnen niet God dienen en de Mammon. De dienst van de een is in openlijke strijd met die van de ander. De wereld wil dat wij haar liefhebben; maar God eist dat wij van Hem houden met heel ons hart en met heel ons verstand. De wereld wil dat wij onszelf liefhebben, zodat wij streven naar onze eer en ons voordeel, maar God eist dat wij onze naaste liefhebben als onszelf en niet alleen op het onze zien, maar ook op hetgeen dat van de ander is. De wereld wil zelfverheffing, God zelfverloochening; de wereld hoogmoed en zelfbehagen, God nederigheid en ootmoed. De wereld neemt genoegen met uiterlijke deugdzaamheid, God eist reinheid van het hart. De wereld wil dat wij het aardse, zinnelijke, vergankelijke, God daarentegen dat wij het hemelse, geestelijke, onvergankelijke najagen. De vriendschap met de wereld is dus in openlijke strijd met de vriendschap tot God en wie dus een vriend van de wereld wil zijn, die wordt een vijand van God. Een vijand van God! Van God, het volmaakte, hoogste, beste Wezen! Van God, onze Schepper en Heer, aan wie wij ons bestaan te danken hebben en in wiens hand onze adem is! Van God, die ons dagelijks met Zijn weldaden overlaadt, ja, die ons zo lief heeft gehad dat Hij Zijn eniggeboren Zoon voor ons heeft overgegeven, opdat wij door het geloof in die Zoon het eeuwige leven zouden hebben! Nee, dat willen wij niet!

5. Of meent gij dat de Schrift, als men de inhoud van Gods woorden in Ex. 20: 5 en 6 kort samenvat, zonder reden zegt, zodat men aan haar woord geen bijzonder belang hoeft toe te kennen: a) "De geest die in ons woont, heeft die lust tot jaloersheid?" (beter "op naijverige wijze begeert de geest die in u woont, " daar hij u geheel en al tot zijn eigendom wil hebben).

a) Num. 11: 29

6. Ja, Hij geeft des te meer genade ter vergoeding van hetgeen gij om Zijnentwil moet opofferen. Daarom zegt de Schrift ook, om dezelfde gedachte van de woorden "Hij geeft des te meer genade" uit te drukken, in Spr. 3: 34 volgens de Griekse vertaling (vgl. 1 Petrus 5: 5): "God wederstaat de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade. "

De woorden, zoals die door Jakobus zijn neergeschreven, worden op geen enkele plaats in het Oude Testament letterlijk zo gevonden, maar wel zijn zij de samenvatting van hetgeen God in Ex. 20: 5 en 6 zegt, als Hij Zich een ijverig, d. i. jaloers God noemt en belooft aan hen die Hem liefhebben in bijzondere mate barmhartigheid te doen. Het is eenzelfde wijze van aanhaling van de woorden uit het Oude Testament als wij die in Efeziërs 5: 14 vonden 1Co 2: 9. Evenals daar "Christus" in het citaat wordt ingevoegd, die toch bij de profeet niet met name wordt genoemd, staat hier voor God "de Geest die in ons woont", want door Zijn Geest heeft God, zoals Hij in het Oude Testament heeft beloofd, nu werkelijk van de harten van de lezers bezit genomen en nu is het deze Geest die ons tot Zijn uitsluitend eigendom begeert en geen andere goden naast Hem duldt. Terwijl in hoofdstuk 2: 19 onze apostel de hoofdwaarheid van de oudtestamentische openbaring zonder christelijke kleur op de voorgrond stelde, omdat hij zich daar wendde tot ongelovige Joden, aan wie hij zich moest aanpassen, noemt hij daarentegen hier, waar hij de grondregel van die godsdienst in toepassing brengt (Rom. 8: 9; 1 Kor. 3: 16, des te duidelijker het christelijke standpunt. Hij doet dit, omdat hij spreekt tot Joden die tot Christus zijn bekeerd en aan wie het door de in hen uitgestorte Heilige Geest is gegeven God boven alles lief te hebben, als zij inderdaad en in waarheid kinderen zijn van het Nieuwe Verbond (Jer. 31: 31vv.). Des te meer verdienen zij nu ook de naam van "overspeleressen" (vs. 4), als zij de vriendschap van de wereld willen laten voortduren in hun hart. Zij zouden het schriftwoord waarin God Zich een ijverig God noemt, behandelen alsof het zonder betekenis was. Zij moeten het echter niet laten zijn alsof het niet was gezegd, maar integendeel in de nood waarin zij zich bevinden en bij de zware druk van de zijde van hun rijke, nog ongelovige volksgenoten, waaronder zij juist om hun christelijk geloof moesten staan, zich troosten met de belofte die bij dat woord van de Schrift is gegeven: "Hij geeft des te meer genade", dat nu eveneens slaat op de Geest van God, die in hen woont. In het bezit van deze Geest en van diens genadegiften zijn zij schadeloos gesteld voor hetgeen anderen in het wereldse op hen voor hebben. Terwijl zij hun harten weiden als op een dag van slachting (hoofdstuk 5: 5 erfgenamen van het rijk dat de Heere beloofd heeft aan hen die Hem liefhebben (hoofdstuk 2: 5). Dan moeten zij zich nu ook van de wereld en haar trots onbevlekt bewaren (hoofdstuk 1: 27) en niet jaloers zijn op hen door wie zij worden omgebracht (vs. 2). Te zijner tijd zal wel blijken (hoofdstuk 5: 1vv.) dat, zoals de Schrift elders zegt, God de hoogmoedigen wederstaat, maar de ootmoedigen genade geeft.

7. Onderwerp u dan voor God, volgens hetgeen de zo-even aangehaalde spreuk, in tegenstelling tot de u aanklevende grootsheid van de natuurlijke mens, van u eist. a) Weersta de duivel, als hij u met zijn verzoekingën nadert (Hoofdstuk 1: 13 vv.) en hij zal van u vluchten, als van degenen, bij wie hij met zijn zoeken op geen gevolg kan rekenen (MATTHEUS. 4: 10 v.).

a) Efeziërs 4: 27. 1 Petrus 5: 9

8. Nader in het gebed (Hebr. 7: 19) tot God en Hij zal met Zijn vertroosting en de bijstand van Zijn genade (Klaagt. 3: 57 Ps. 145: 18) tot u naderen (2 Kron. 15: 2 Zach. 1: 3). Reinig, opdat u werkelijk voor God naderen mag en niet hoeft te vrezen door Hem te worden teruggewezen

(Jes. 1: 15 vv. ; 57: 15), de handen, u zondaars, en zuiver de harten door onverdeelde liefde jegens de Heere (vs. 4; 3: 17. 2 Kor. 11: 2 v.), u dubbelhartigen Jas 1: 8.

9. Gedraag u, voel u als ellendigen en treur en ween (Richt. 2: 4 v. 1 Sam. 7: 6 1Sa MATTHEUS. 5: 3 v.); uw lachen in wereldse opgewondenheid (Spr. 14: 13 Pred. 2: 2; 3: 4 Luk. 6: 24) wordt veranderd in treuren (Pred. 4: 7 Luk. 6: 21) en uw blijdschap in bedroefdheid in neergeslagenheid (Luk. 18: 13. 2 Kor. 7: 10)

10. a) Verneder U voor de Heere en Hij zal u verhogen (1 Petrus 5: 6).

a) Job 22: 29 Spr. 29: 23 MATTHEUS. 23: 12 Luk. 14: 11; 18: 14

Hoe het met de wereldgezindheid is en wat die van God te wachten heeft, is in vs. 4-6 Jas gezegd. Het slot "God wederstaat de hovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade" leidt nu vanzelf tot de vermaning om in ootmoedige bekering het voor God vijandige libertinisme van aardsgezindheid, waarmee de duivel hen verzoekt, uit de verontreinigde, verdeelde harten uit te delgen en zich onverdeeld en zonder voorbehoud te onderwerpen aan God, die de ootmoedigen verhoogt. Met "onderwerp u dan voor God" in tegenstelling tot "de hovaardigen" in vs. 6 begint de schrijver; hij besluit met "verneder u", overeenkomend met het "de nederigen" aldaar; wat daartussen in wordt genoemd is explicatie, of nadere uiteenzetting.

Wederstaat God de hovaardigen en geeft Hij genade aan de ootmoedigen, laat het u dan eindelijk met de ootmoed volle ernst zijn: onderwerp u voor God; maakt Hem tot uw enige Heer, aan wie u uw gehele hart in hartelijke liefde, kinderlijk vertrouwen, ware vrees overgeeft. Onderwerp u aan Zijn leidingen, ook waar die duister, aan Zijn bepalingen, ook waar die moeilijk zijn; tracht alleen naar hetgeen Hij u voorhoudt en daarnaar met inspanning van alle krachten. Zeker zal één u daarbij willen weerstaan, dezelfde, die u tot hiertoe aan de wereld probeerde te binden; maar weet, hij heeft slechts zoveel macht als u hem toelaat. Wedersta hem en hij zal van u vluchten; want hij weet, dat hij geen recht heeft op en geen macht over hen, die zich aan de Heere hebben overgegeven. Uw hoofdgebrek tot hiertoe was, dat u, in plaats van hem te weerstaan, nog met hem heeft onderhandeld. Nader tot God, strek uw gebedsarm naar Hem uit, zo vaak de wereldsgezindheid zich verheft en Hij zal tot u naderen, Hij zal u in de strijd terzijde staan en u tot zekere overwinning geleiden. Maar ernst, volle ernst moet het zijn. De handen, die zich met het goed van deze wereld bevleekten, de harten, die nu hier, dan daarheen wandelden, heden in het bloed van Christus hun troost zochten, morgen de onreine gedachten van wereldsgezindheid voedden, moeten onder de tucht van de reiniging worden gesteld. Dat lukt alleen hem, die zijn vorige toestand werkelijk als ellendig heeft leren kennen, die over zijn ontrouw echt leed draagt en klaagt. De armen van geest behoort het rijk van God; die leed voelen worden getroost de gebroken en verslagen harten zijn het, die de wereld overwinnen; die hongeren naar gerechtigheid zullen verzadigd worden. Er is slechts één weg uit de smaad van de werelddienst, uit het onzalige van verdeelde harten, uit het oordeel, dat de verbondbrekers treft; het is deze: verneder u voor de Heere en Hij zal verhogen.

Al waren ook zij, aan wie deze brief is gericht, verre van de overmoed van het ongeloof, zo ontbrak toch bij hen de juiste grondtoon van de ootmoed, het steeds aanwezig bewustzijn van afhankelijkheid van God, het steeds aanwezig bewustzijn niets te zijn en niets te kunnen doen zonder God. Dit gebrek openbaarde zich in het te groot vertrouwen op aardse goederen en menselijke middelen. Wat nu Jakobus, omdat hij alles samenvat in de verootmoediging voor

God als voorwaarde van alle ware verhoging, die van God komt, van hen verlangt, is een inwendige daad van de geest, niet iets, dat uitwendig kan worden waargenomen, alhoewel deze inwendige daad zich moet openbaren in de inrichting van het gehele leven. De verootmoediging voor God is iets, dat alleen tussen God en de mens kan plaats hebben.

11. Broeders, spreek niet kwalijk van elkaar (1 Petrus 2: 1, 12; 3: 16. 2 Kor. 12: 20 1Pe 2. 1, 12 3. 16 2Co Ps. 15: 3). Die van de broeder kwalijk spreekt en zijn broeder oordeelt, die spreekt kwalijk van de wet en oordeelt de wet. Als u nu de wet oordeelt, dan bent u geen dader van de wet, dat u volgens Gods wil moest zijn (Hoofdstuk 1: 22 vv.), maar een rechter; en daartoe bent u niet door de Heere geroepen; het is u integendeel door de Heere uitdrukkelijk verboden (MATTHEUS. 7: 1 vv.).

De berisping van de apostel was zeer scherp geworden: dat hij nu een zachtere toon aanslaat, geeft reeds het woord "broeders! " te kennen, dat hier voor de eerste maal na Jak. 3: 12 Jas terugkeert. Zij moeten niet kwalijk van elkaar spreken, elkaar niet oordelen; want zo moet de vermaning worden uitgebreid, als Jakobus zegt: "die van de broeder kwalijk spreekt en zijn broeder oordeelt, die spreekt kwalijk van de wet en oordeelt de wet. " Het onderscheid tussen "kwalijk spreken" en "oordelen" is, dat het ene ten schade van de broeder, het andere met zelfverheffing boven hem geschiedt. Hiermee komt dan overeen, dat de ene keer "broeder" en de tweede keer "zijn broeder" wordt gezegd. Van iemand, die een broeder is, moest men niet tot zijn nadeel kwaad spreken; het is een schenden van de broederlijke betrekking in het algemeen en geen Christen moest hem, die zijn broeder is, oordelen, omdat die hem in dat opzicht gelijk staat, dat die zelfverheffing boven hem uitsluit. Van de eerste zegt de apostel, dat het een kwalijk spreken is van de wet, van het tweede, dat het een oordelen van de wet is; hij blijft echter bij de laatste aanwijzing staan, omdat tegenover de wet "kwalijk spreken" en "oordelen" een en hetzelfde is. In plaats van de wet te laten spreken, die toch zeker tegenover overtreders moet worden gehandhaafd, geeft die kwalijk spreekt aan zijn tegenzin tegen hem lucht, met wie hij toch onder dezelfde wet staat, terwijl hij kwalijk van hem spreekt, omdat hij juist kwalijk ten opzichte van hem gestemd is en geeft de rechter een oordeel over hem, waarmee hij hem veroordeelt, zonder er een ander recht toe te hebben, dan dat hij zichzelf over hem tot rechter stelt en de maatstaf van zijn oordeel aan zichzelf ontleent. Daarmee spreekt hij echter kwalijk van de wet, omdat het zo wordt, alsof aan hem niet plaats zou hebben wat recht is, als hij het bij de handhaving van de wet liet blijven en niet deed wat hij doet; en hij oordeelt de wet, omdat het wordt, alsof hij, over wie hij zich als rechter stelt, zijn recht niet zou ontvangen, als hij niet met zijn, naar eigen maatstaf uitgesproken oordeel in een leemte voorzag, die de wet openlaat. Van zo iemand is dan zeker waar, dat hij daardoor van een dader van de wet een rechter wordt: hij plaatst zich in een verhouding tot de goddelijke wet, als een rechter tot de burgerlijke, waarvan het ongenoegzame de rechterlijke verklaring nodig maakt, opdat de toepassing op bijzondere gevallen wordt gevonden.

12. Er is een enig Wetgever, die enig en alleen niet onder, maar boven de wet staat, die daarom ook enig en alleen behouden kan en verderven (MATTHEUS. 10: 28). Maar wie bent u, die u in Zijn plaats stelt en een ander oordeelt? Uw gedrag is niets anders dan een aanmatigend zelf verheffen, waarmee u zich vermeet in Gods ambt in te grijpen en waarvoor u de behoorlijke terechtwijzing van Hem zult ondervinden (Rom. 14: 4).

Slechts één heeft het oordeel in de hand; het is dezelfde, die de wet heeft gegeven. Slechts één kan zalig spreken en veroordelen, omdat alleen Hij de laatste gronden en bewegingen van het menselijk hart doorziet, omdat alleen Hij het waar zijn in Liefde in de hoogste mate beoefent en daarom van Hem geen onrechtvaardig oordeel kan uitgaan. Zie, met uw oordelen grijpt u

in het recht van uw God, uit wiens hand u zelf eerst uw lot moet ontvangen. "Wie bent u, die een ander oordeelt? Met deze vraag richt Jakobus ons oog daarheen, waarheen het behoort: in ons eigen hart. Tot oordelen behoren vooral twee zaken: een onbedrieglijk oog en een rein hart. Die een mens naar zijn schuld wil oordelen, moet de hele mens in al zijn neigingen, gedachten, beweegredenen kennen, moet ook in rekening brengen alle omstandigheden, waarin hij leeft, alle invloeden, die op hem worden uitgeoefend, ja meer dan dat! De mens is in vele opzichten het resultaat van de uitwendige levensomstandigheden en invloeden, die van zijn vroegste kindsheid op hem werkten. Die juist wil oordelen moet dat alles weten en kunnen beoordelen wie bent u kortzichtig, onwetend mens, die een ander oordeelt? En als u dit alles wist, zou u dan niet schrikken voor de gedachte, het oordelend woord uit te spreken bij de blik in het eigen hart? Bent u dan rein, vrij en onschuldig op dat punt, waarover u anderen wilt oordelen? Bemerkt u niet, dat het vonnis, dat u tegen anderen velst, met dubbele zwaarte op u neervalt, dat u over uzelf het oordeel uitspreekt? Wij denken aan het woord van Jezus: "Oordeel niet, opdat u niet geoordeeld word. " Wij verblijden ons, dat wij bij het oordeel op de barmhartigheid mogen appelleren, maar alleen barmhartigen zal barmhartigheid geschieden.

13. Welaan nu, opdat ik ook met u een woord spreek, u, die daar zegt: a) "Wij zullen heden of morgen naar zo een, naar deze of geen stad reizen en daar een jaar overbrengen en koopmanschap bedrijven (Jes. 47: 15 Hos. 7: 27) en winst doen. "

a) Luk. 12: 18

Het is zelfverheffing en niet slechts tegenover de naaste, maar ook tegenover de enige Wetgever en Rechter, als een Christen van de medechristen kwaad spreekt, of als een rechter over hem oordeelt; die zo doet, bij die ontbreekt de verootmoediging voor God, waartoe de apostel heeft aangemaand, eer hij voor deze zonde waarschuwde (vs. 10-12). Weer is het een zelfverheffing van andere aard, die hij berispt in hen, tot wie hij zich nu wendt met een "welaan", dat de vermaning sterker aandringt. Hij noemt ze met een "u, die daar zegt enz. ", dadelijk nadat hij heeft uitgedrukt, waarmee zij zich bezondigen en waarom hij ze bestraft. Het is de lichtvaardige taal, die zij laten horen, als zij spreken van hun voornemens, alsof het aan hen stond om het te doen. Terwijl hij ze zo sprekend invoert, spreekt vanzelf, dat hij zulke lichtvaardigheid slechts als een voorbeeld aanhaalt, als bijzonder geschikt om de geheel en geest te kenmerken. Met het "heden of morgen zullen wij naar zo'n stad reizen" stellen zij zich aan, alsof hun het morgen net zo zeker was als het heden; het "een jaar" bij het "aldaar overbrengen" dient om de tijd, daar door te brengen, zo bepaald af te bakenen, dat zij er reeds over denken wat zij zullen doen, maar ook dat zij voordeel zullen behalen "koopmanschap bedrijven en winst doen. "

Evenals nog heden de Joden door handelsgeest bezield en vervuld zijn, zo waren zij ook toen en de Christenen uit de Joden schudden die volksaard niet opeens af.

14. U spreekt zo, u, die toch zo nietig bent, dat u niet weet wat morgen geschieden zal. U weet niet of dan niet reeds de dood een einde aan uw leven gemaakt zal hebben (Spr. 27: 1 Luk. 20: 20). a) Want hoe is uw leven? Want het is (volgens andere lezing "u bent een damp, die voor een korte tijd gezien wordt en daarna, nadat die voor een korte tijd zichtbaar is geweest, weer verdwijnt (Job 8: 9 Ps. 102: 4, 12; 144: 4).

a) Jes. 40: 6. 1 Kor. 7: 31 Jak. 1: 10. 1 Petrus 1: 24. 1 Joh. 2: 17

15. In plaats dat u zou zeggen: a) "Als de Heere wil en wij leven, dan zullen wij dit of dat doen." (1 Kor. 4: 19 Hand. 8: 21).

a) Hebr. 6: 3

Het is duidelijk dat Jakobus, toen hij dit zei, er niet op aan wilde dringen, dat men zo'n beding altijd woordelijk zou uitspreken (vgl. Rom. 15: 28. 1 Kor. 16: 5 v.). Zulke spreekwijzen zouden ook tot een zuivere vorm kunnen worden en deze gemeenten waren, tengevolge van hun gehele richting wel geneigd alles tot een zuivere vorm te maken. Jakobus gebruikt even graag, zoals wij reeds vaker hebben opgemerkt, iets bijzonders in plaats van een algemene gedachte. Zo gebruikt hij ook hier, in plaats van de algemene gedachte over de onzekerheid en de onafhankelijkheid van het gehele aardse leven uit te drukken, zulke woorden, die geschikt waren deze algemene gedachte in de toepassing op het bijzondere geval aan te wijzen.

Menige zondige daad zou achterwege blijven, menige overijlde stap niet worden gedaan, als het woord "zo de Heere wil en wij leven" niet slechts op de lippen, maar diep in het hart gevonden werd.

Hoe makkelijk en hoe vaak worden onze plannen verijdeld, onze voornemens en verwachtingen teleurgesteld; hoeveel ziet men door de dood afgesneden en met het menselijk leven als een nevel verdwijnen; en zal dan de dwaze sterveling tijden en, jaren vooruit berekenen en bepalen, wat hij zal doen? Zal hij eigendunkelijk en eigenmachtig over zichzelf, over zijn leven en bedrijf beschikking maken? Het is waar, de Heere zelf heeft ons het vermogen gegeven om vooruit te denken en Hij wil dat wij dit vermogen gebruiken zullen; ook kunnen en mogen wij in onze aardse stand en in de geregelde afloop van onze zaken geenszins zonder plannen en berekeningen en het maken en onderscheiden van bepalingen zijn; maar in dit geval leert ons Jakobus met geestelijke wijsheid aan God te denken, tot Hem op te zien en geheel en al met onderwerping aan en afhankelijk gevoel van Hem ons vervuld te betonen en dit met woord en daad uit te drukken. Als de mens dit verwaarloost, dan maakt hij zich aan een hemeltergende hoogmoed schuldig, omdat hij zich in de plaats van God stelt, een eigendunkelijk en onafhankelijk bestuur over eigen leven en lot in handen neemt en geheel vrijmachtig over zichzelf en zijn zaken beschikking en beslissing maakt; spreekt hij daaruit, handelt hij op zo'n wijze en leeft hij in die geest voort, zoals zo menigeen doet, dan roemt hij, dan verheft hij zich op een hoogheid, die hij niet bezit; zijn roem is dwaas, is zondig en ijdel, in een ogenblik blaast de Heere in al zijn ontwerpen en toont Hem, hoe nietig de zondige sterveling is.

DE DAG VAN MORGEN

het Licht des daags is uitgeblust, De avond haalt zijn sluier neer, Maan en sterren tint'ten weer, het Matte lichaam neigt ter rust; Zwanendons en varen wacht, Moegewaakten! goeden nacht!

Morgen blinkt het zonlicht weer, Vriend'lijk ging het prachtig wonder, Lonkende aan de kimmén onder, Schoon en schitt'rend dook het neer. Morgen, sprak zijn laatste lach, Morgen komt een nieuwe dag.

Morgen! morgen! zorglijk woord, Weet hij, die het uit mag spreken, Hoe het licht hem aan zal breken, Als een nieuwe morgen gloort; Weet hij, die zich neerstrekt, Wat hem voor de morgen wekt?

Welig ruist u het golvend graan, Bouwman! langs de akker tegen; De oogsttijd komt met al zijn zegen; Morgen zal de sikkel slaan! Morgen plast de hagel neer, het Is voor u geen oogsttijd meer.

Gistren reed langs straat en gracht, Rijkaard, u de feestkoets henen; Rollend klonk het langs de stenen, Dat u aankwaamt met uw pracht. Morgen brengt de koets de maar, Dat u neêrligt op de baar.

Heden juicht uw feestgeschal, Belzazar door hof en zalen! Boelen wilt u en onthalen, Tot de morgen dagen zal. Dezen nacht nog schrijft een hand, U de doodstraf aan de wand.

Morgen, morgen! zorg'lijk woord! Damp, waarop wij zuilen bouwen, Hoe bedriegt ge het blind vertrouwen, Met wat dromen vliegt u voort! Wat verdwijnt er en verschijnt Als u aanbreekt of verdwijnt?

Wissel hoop en vrees om beurt, Hoop en vrees beschaamt ge beide; Morgen lacht wat gist'ren schreide, Heden juicht wat morgen treurt. Morgen komt de slaaf tot eer en de dwing'land suizelt neer.

Schrik en angsten staaplen op, Vreeslijk zwelt hun loden zwaarte, Dreigend zinkt het schrikgevaarte, Morgen plet in het wicht de kop, Morgen als het zonlicht daagt, Zijn de bergen weggevaagd.

Niet zo hooploos dan in, t leed, Lijders, in de rouw gezeten, Morgen zal het gistren heten; Wat vandaag nog heden heet; Morgen breekt een ochtend aan. Die nog niemand of zag gaan.

Zuchtend in de kerkermuur, Jozef, zwart en boos belogen, Staan u smaad en straf voor ogen, Wacht ge ze ieder morgenuur; Hoor! daar gaan de grendels af en u zwaait een koningsstaf!

Tast niet naar uw blindheid gis, Mensen! in het diepst verborgen, Rekent bij geen dag van morgen, Dag die nooit aanwezig is; Die zo ras hij heden heet. Ander lief brengt ander leed.

Niet zo trots het hoofd gebeurd, Blijden! wat uw deel moog' wezen; Weer een dag verschijnt na dezen; Droeven, niet zo diep getreurd, Wie van daag geniet of lijdt, Morgen is het een andre tijd.

16. Maar nu roemt u, wanneer u zo spreekt, zoals ik zo-even zei (vs. 13) in uw hoogmoed, met grote, holle woorden. Al zulke roem, waarbij een mens spreekt en doet, alsof hij zelf over leven en handelen te beschikken had, is boos, omdat men zich daarmee boven God stelt in plaats van zich voor Hem te verootmoedigen (Vs. 10 Jer. 10: 23).

Wat dit roemen "boos" maakt, wat dit rekenen en plannen maken niet laat zijn een kinderachtig en dwaas spel, maar een zonde, is de trek van hoogmoed, die zich daarin openbaart, van een hoogmoed, die de Heere en Zijn bestuur vergeet, zichzelf tot zijn God maakt, zelf de voorzienigheid wil spelen. Dezelfde hoogmoed, die achterwaarts ziende op hetgeen tot stand gekomen en bereikt is, vergetend de barmhartigheid van God en Zijn

krachtige hulp, in zelfbehagen spreekt: "dat alles heb ik gedaan", hij keert zich ook tot de toekomst en zegt: "en dat alles wil en zal ik nog doen. "

Ondernemingsgeest zonder godsdienst is niets dan hoogmoed.

17. Uw verontschuldiging, dat u dit wel wist, maar het alleen niet in toepassing heeft gebracht, baat u niet. Wie dan weet goed te doen en het niet doet, die is het zonde, die wordt dat niet doen als zonde toegerekend

Het is zonderling, hoe in 's mensen geweten en zijn dagelijkse ervaring alles zo sterk voor Gods voorzienigheid spreekt en hoe toch in de werkelijke beoefening ook het vertrouwen of zichzelf en de zucht om hen na te streven, bij wie de moedwil gelukkig schijnt te gedijen, even sterke invloed heeft. Vandaar is dagelijks herinneren zo nodig (Spr. 22: 19).

Ik zal sterven! nu adem ik nog in Gods uitspannel! dat zal een einde nemen. Wijze en tijd zijn mij onbekend. Mogelijk zal een haastig toeval mij wegnemen als in een ogenblik. Mogelijk zal een ongesteldheid de weg trager banen tot de sloping van mijn aardse tabernakel, totdat eindelijk de hevigheid van mijn ziekte de spot zal drijven met alles, wat de geneeskunde voor mij ten beste heeft. Hoe het zij, ik zal sterven en de plaats, die ik besla in mijn huis, geslacht en in al de maatschappijen, waarvan ik een lid ben, zal leeg gevonden worden. Dan stap ik voor altijd uit alles uit. Ik ben dan niet meer de vader van mijn kinderen, de man van mijn echtgenoot, de burger, de vriend van mijn vrienden. Aangelegen gebeurtenis! Wanneer dat zijn zal, weet ik niet. Ik weet de dag van mijn doods niet. Die tijd is in mijn Vaders raad bepaald. Zou het goed zijn, wanneer ik het wist? Nee. Oneindige goedheid en oneindige wijsheid verbergen dat voor mij. Makkelijk zou de wetenschap daarvan mij bij mijn inwonend bederf schadelijk zijn. Heb dank, mijn Vader! die in de verzwijging mijn heil bedoelt! O, Geest van Christus! doe mij horen, wat die onzekerheid mij al predikt! Weet ik de dag van mijn dood niet, dan moet ik waken. Waak, mijn ziel! U weet niet, in welk een uur uw Heer komen zal. Kom, de lendenen omgord, de lamp brandend. Hoor uw Meester roepen: tot allen zeg Ik, waak! Weet ik de dag van mijn dood niet, dan moet het gelovig schuilen bij mijn Middelaar, mijn begunstigde, mijn onafgebroken en in vergelijking mijn enige bezigheid zijn; geloof in de éne Naam, waardoor men zalig wordt, moet zou het leven van mijn hart zijn, dat zijn uitgangen een schakel leveren van aanbevelingen aan Jezus, of de grond van het eeuwig Evangelie, om dus, wanneer de dood ook komt, gevonden te worden in een bezig geloof en onder de omtrek van de schaduw van Jezus' vleugels. Weet ik de dag van mijn dood niet, dan moet ik mijn werk op aarde pogen af te doen en de uitvoering van plicht en arbeid, waartoe ik heden de gelegenheid heb, niet onnodig uitstellen tot een volgende tijd. Die gedachte moet mij gemeenzaam zijn; de wijze weet de tijd en mogelijk zal men, als ik oneindig uitstel neem, met bezorging van mijn begrafenis bezig zijn op diezelfde tijd, die ik bestemd had, om mijn zaken uit te voeren. Weet ik de dag van mijn dood niet, dan moet ik elke bezigheid, elke plicht zo waarnemen, alsof het de laatste reis van mijn leven was. Dat bijchrift staat bij al mijn verrichtingen: het is mogelijk voor het laatst. De gedachte bestiert mij, hoe zou ik dit werk, dat mij nu voor handen is, verrichten, als ik zeker wist, dat is nu voor het laatst. Hoe zouden mijn ontmoetingen met medemensen zijn, als ik reden had om te denken, dit mens, deze vriend, deze bloedverwant ontmoet ik onder de levenden voor het laatst, wij zien elkaar niet weer de na het verloop van enige eeuwen voor Christus' rechterstoel; en omdat ik het niet weet en het echter mogelijk is, hoe bescheiden, hoe zachtmoedig, hoe vredelievend en, naar gelang van de omstandigheden, hoe stichtelijk moesten mijn ontmoetingen zijn! Met hoeveel ijver en beleid moest ik de aangelegenheden aangrijpen om mijn Verlosser aan te prijzen! Billijk mag ik vrezen, dat mijn Verlosser velen van hun nog onbekend is. Die gedachte moet

mij gemeenzaam zijn; het zijn mensen, in wier midden ik verkeer; mensen, zonen, dochters van Adam, oorspronkelijk rampzalig, erfgenamen van vloek en toorn. Mensen, kostbare wezens, onsterfelijke wezens, aan wier behoud of verderf zo onberekenbaar veel gelegen is. Mensen, mijn natuurgenoten, gevormd uit hetzelfde leem. Mensen, redelijke wezens en als de zodanige vatbaar voor betoog, onderricht. Mensen, die, hoezeer zij ook, in andere opzichten, aanzien, kunnen doen, verschillen mogen, daarin overeenkomen, dat zij mensen zijn. Mensen, aan wie de boodschap van genade komt in tegenstelling tot de gevallen engelen, voor wie geen uitzicht is. Met die bedenkingen zal ik mijn hart vervullen, in dat licht zal ik elk, die mij ontmoet, beschouwen; ik zal tevens denken, makkelijk zie ik hem nooit weer. Wordt mij de gelegenheid geopend, ik zal hem in bedenking geven, of het niet goed is, dat zondaren zich hoe eer hoe liever tot God in Christus wenden; ik zal onbewimpeld spreken van het schromelijk gevaar, waarin Adams kroost verkeert: ik zal hem uitlokken door al de aanmoedigingen, die het Evangelie aan de hand geeft ik zal hem wel verslag doen, wie Christus zij, hoe graag Hij de zondaren aanneemt, ik zal hem zeggen, hoe ik het bij Christus gevonden heb. Zalige bezigheid, mijn Verlosser aan te prijzen! En de kleinste mate van uitzicht op de zegen, die ik bedoel, is een overruime vergoeding van de grootste mate en van arbeid en van lijdzaamheid hierin. Mogelijk gaat hij, wie ik dringend gevaar en aangeboden redding met liefde voordroeg, ras naar de eenzaamheid. Om met God te handelen over dezelfde dingen, die hem door een mens herinnerd werden; mogelijk wemelt hij reeds als een worm in het stof, mogelijk vraagt hij al daar de schuilplaats, terwijl ik bezig ben te wensen en te bidden, dat God de ontmoeting en mijn pogingen zegent. Eer zonder weerga! Een parel te mogen hechten aan mijn Verlossers kroon! Een zondaar te bekeren van de dwaling van zijn weg, een ziel te behouden van de dood. En, weet ik de dag van mijn dood niet, dan moet ik geen voegzame gelegenheid laten voorbijslippen, geen poging onbeproefd laten. Weet ik de dag van mijn dood niet, dan roert mij de kloekzinnigheid, om voor mijn laatste uren geen bestellingen over te laten, die ik nu kan afdoen en, schoon ik niet regeren wil na mijn dood, de zedenkunde van de Christenen roert mij evenwel, om bijtijds bestellingen te maken over alles, omdat ik stervend uit zal stappen en die bestellingen te maken op een voet, waarover niemand van de overblijvenden met reden zich zal kunnen beklagen, opdat ook in dat opzicht mijn gedachtenis in zegening is. In mijn laatste uur, wier eerste mogelijk zeer op handen is, begeer ik geen andere bezigheid, dan een groot getuigenis van mijn Verlossers trouw en liefde af te leggen; mijzelf Hem aan te bevelen en zuiverder, dan ooit te voren in het gezicht van de eeuwigheid het Evangelie te omhelzen, hen te zegenen, die mijn leger verzellen mochten en voorts op het sterfbed niets te doen te hebben dan te sterven. Weet ik de dag van mijn dood niet, dan word ik geroepen om al wat mij omringt en ontmoet in de wereld te bezien in het licht van de eeuwigheid en al mijn schattingen, ingenomenheden en aantrekkelijkheden daarnaar in te richten. Heb ik een tweeërlei bestemming: een om in mijn verblijf op aarde een eer voor Christus te zijn en nuttig in al de genootschappen, waartoe ik behoor, en een bestemming voor de eeuwigheid, laat ik dan alles bezien in opzicht tot mijn grote bestemming, dat is in het licht van de eeuwigheid; vloeien mij voordelen en bezittingen toe, laat mijn ingenomenheid gematigd worden, ook door die gedachten mogelijk ben ik maar een zeer korte tijd bezitter daarvan. Drukken mij de verdrietige dingen, laat ik denken, mogelijk is het einde van alle druk zeer nabij en eerlang stap ik uit alles uit. Kom dan, mijn ziel, wee; ja, maar als niet wenend! Ik weet de dag van mijn dood niet. Zo zal ik vrede bewaren, zoveel mogelijk is, met alle mensen en vrede maken, waar het nodig is; zijn er verschillen weg te nemen, dan moet ik graag de eerste en behoudens de waarheid en een goed zekere, de minste zijn; toegevend, zoveel het enigszins daarmee bestaanbaar is. Ik moet gereed zijn om schuld te belijden, omdat ik verkeerd handelde, schuld te vergeven, omdat ik beledigd werd. De vrede moet ik zoeken en najagen. Ik weet de dag van mijn dood niet! Morgen zal er mogelijk geen gelegenheid meer toe zijn! Ik weet de dag van mijn dood niet. Dat roept mij om mijn

zorgen te matigen. Makkelijk vliegen zij gezwind vooruit, makkelijk verhechten zij zich aan mogelijke gebeurtenissen met een aantrekkelijkheid, alsof de gevreesde zaken reeds aanwezig waren, makkelijk benemen zij mij het genot van tegenwoordige zegen en behouden mijn hart in bestendige beroering. Maar, hoe weinig weet ik, of het gevreesde kwaad immer komen zal over mijn vaderland, mijn Sion, mijn geslacht, mijn huisgezin. God leeft, die boven bidden, boven denken is. Hoe weinig weet ik of ik het beleven zal; makkelijk word ik weggenomen voor de dag van het kwaad. Makkelijk zal ik met Habakuk rusten ten dage van de benauwdheid. Ik weet de dag van mijn dood niet. O, mijn ziel, matig uw zorgen. Ik weet de dag van mijn dood niet. Zou ik niet pogen zo nuttig te zijn, als het mogelijk is, naar al de invloed, die mijn verblijf op aarde in elk van de kringen, waarin ik geplaatst ben, onder de zegen van de Heere hebben kan. De eindpaal van mijn leven te verzetten, is niet alleen buiten mijn bereik, maar ook, al kon ik dat doen, zelfs door een enkelen zucht, ik zou dat niet begeren; nee. Maar de kring van de nuttige invloed te verbreden naar al het vermogen van mijn hand dat staat mij vrij. Te verbreden door groter ijver en gereeder waarneming van gelegenheden. Heden is mogelijk voor mij de laatste dag! Ik weet de dag van mijn dood niet.

HOOFDSTUK 5

OVER DE NIETIGHEID VAN DE RIJKDOM, OVER GEDULDIG LIJDEN EN KRACHTIG GEBED

IV. Vs. 1-18. Voorspelling van hetgeen de reeds naderende toekomst aan de ene zijde aan de geweldplegende rijken, aan de andere zijde aan de verdragende vromen aanbrengen zal en vermaning aan de laatsten, om wat tegenwoordig is geduldig te dragen en de nood te doorworstelen met gebed en het gebruik van de middelen van de genade. Evenals de apostel in Hoofdstuk 1: 10 v. aan de rijken onder de Joden, die buiten de Christelijke gemeente stonden, een dreigend woord toeriep, als zag hij ze voor zich en hen het smartelijk einde voorhield, dat hen uit het midden van hun goed wegnemen zou, zo doet hij ook hier, nu de toekomst van de Heere en de openbaring van de rechter hem als onderwerp van zijn rede voor de geest komt, op nog veel scherpere wijze. De ernstige bestraffing, waarmee hij de vorige afdeling besloot, verheft zich nu tot een profetische toorn tegen de rijke verdrukken van de armen onder Gods volk. Zijn woord neemt in uitdrukking en inhoud geheel en al het koloriet aan van de Oud-Testamentische profetie. Het schildert in de eerste plaats het oordeel, dat die rijken wacht en vervolgens beschrijft hij hun gedrag, waardoor zij zo'n oordeel zich op de hals hebben gehaald (vs. 1-6). Vervolgens wendt hij zich tot zijn "broeders", de leden van de Christelijke gemeente; hij beveelt hun geduldig te zijn tot de toekomst van de Heere, zich te onthouden van alle zuchten tegenover hun verdrukken, waardoor zij in het werk van de Rechter zouden ingrijpen en zichzelf de verdoemenis waardig zouden maken. Daarentegen moeten zij op het voorbeeld van de verdraagzaamheid van de profeten en van de vrome Job zien en die navolgen, maar voor alle dingen, om zich niet vanwege nutteloze woorden aan een zware verantwoording tegen de oordeelsdag zuiver te stellen, de slechte Joodse gewoonte, om hun woorden met allerlei bezweringen te bevestigen, en welke gewoonte zij mee in het Christendom hebben overgebracht, afleggen (vs. 7-12). Hierop gaat hij over om aan te wijzen, hoe zij de moeilijke tijd te boven kunnen komen door het gemoed bestendig tot God op te heffen en door het gebruiken van de hun verleende genademiddelen. Daardoor zullen zij zelfs in staat zijn het gevaar van de dood in zware ziekte van zich af te wenden. Dat zal zelfs daartoe kunnen dienen, dat in de plaats daarvan weer een betere staat van zaken komt, omdat toch aan hen niet minder dan in zijn tijd aan Elia, de macht van het gebed is verleend en deze macht zich ook werkzaam zal betonen, als zij slechts vooraf in gemeenschap met elkaar boete doen en zich van hun zonde bekeren (vs. 13-18).

1. Welaan a) nu, om nu ik aan de dag van de Heere denk, mij in de eerste plaats tot u te wenden, u rijken! die Gods volk in deze tijd zo zwaar verdrukt, het bespot en belastert (vs. 4 vv. ; 2: 6 v. vv; 2: 6 vv. ; 3: 10; 5: 11 v.), ween en huil over uw ellendigheden, die in het gericht, dat voor de deurstaat (vs. 7 vv.), over u komen zullen (Jer. 4: 8 Jes. 13: 6 Luk. 6: 24).

a) Spr. 11: 28. 1 Tim. 6: 9

Het wenen ziet op het storten van tranen en het woord door huilen vertaald wordt gebruikt van het akelig geluid, dat honden, wolven of soortgelijke dieren soms maken en van daar overgebracht, om het jammergeklag te betekenen dat mensen maken, die zich in radeloze en hulpeloze omstandigheden bevinden en daardoor gedrongen worden, niet alleen tot wenen, maar ook tot het maken van jammerklachten. De apostel wil ermee zeggen, dat deze rijken redenen hadden of eerlang krijgen zouden, niet alleen tot wenen, maar ook tot wanhopige jammerklachten, in de dag van de benauwdheid, die over hen komen zou. Ween en huil, is het, over uw ellendigheden, die over u komen. Ellendigheden zijn hier rampsnele

gebeurtenissen, geschikt om het hart van de stoutste zondaren met angst en smart te vervullen. Zulke ellendigheden zouden over deze rijken komen. De apostel stelt ze voor als reeds tegenwoordig, om de zekerheid en nabijheid daarvan aan te wijzen. Hij heeft het oog op die ellendigheden, die vooral de rijke Joden, ook in vreemde landen, ook zouden overkomen bij gelegenheid van Jeruzalems verwoesting door de Romeinen. Op die tijd zouden er onuitsprekelijke ellenden over het Joodse volk komen (verg. Matth. 24: 21). Daarin zouden ook voornamelijk de rijke Joden delen, die in vreemde landen woonachtig waren; trouwens nergens is de woede van de vijanden groter, dan waar veel te plunderen en te roven valt. Deze verstrooide Joden woonden wel ver buiten Palestina, waar het eigenlijk toneel van de oorlog wezen zou, maar het is uit de geschiedenis bekend, dat bij de omkering van het Joodse Gemenebest, Gods wraak de Joden overal gevolgd en gevonden heeft en dat deze natie het voorwerp van de algemene haat van de volken geworden is, omdat hun miltzucht en oproerigheid tegen de Romeinen tot ondersteuning van hun broeders in Palestina en om, was het mogelijk een afwending tot hun voordeel te maken, de woede van de vijanden, ook in andere landen alom verwekte, waarin de rijken, die de voornaamste roervinken waren van de opstand, het vooral misgelden moesten.

2. Uw rijkdom is met alles wat tot deze wereld behoort (Jes. 34: 4) verrot, zodra de oordeelsdag daar en dus het einde van deze wereld gekomen is en uw kleren, waarin een deel van uw grootheid bestond Jud 14: 19, zijn door de motten opgegeten (Matth. 6: 19 Joh. 13: 28 Jes. 50: 9).

3. Uw goud en zilver is verroest (MATTHEUS. 6: 19 v.) en hun roest zal u zijn tot een getuigenis van hetgeen uw eigen lot zal zijn, namelijk het verderf (2 Thessalonicenzen. 1: 9) en zal uw vlees, dat u zozeer met allerlei overdaad heeft verzorgd, (vs. 5) als een vuur verteren (Ps. 21: 10 Ezechiël. 15: 7 Luk. 16: 23 v.); a) u heeft aardse schatten vergaderd in de laatste dagen, waarin aan de ene zijde u een eeuwig heil werd aangeboden (Hebr. 1: 2 vv.), dat u echter versmaad heeft en aan de andere zijde het einde aller dingen u zo voor ogen stond, waaraan u echter geen geloof heeft willen slaan (Luk. 11: 26 vv. 2 Petrus 3: 3 vv.)

a) MATTHEUS. 6: 19 Rom. 2: 5

Zoals in het Oude Testament de profeten vaak de vreemde heidense volken aanspreken zonder deze bedreiging of waarschuwing juist voor hen te bestemmen, terwijl die veel meer de Israëlieten gold, zo is ook dit bestraffend woord in de eerste plaats niet voor de ongelovige rijken, die hem hoorden, gesproken, maar voor de zich aan deze wereld gelijk stellende, aan deze gelijk wordende Christenen en tot troost van de gelovigen. Toch drong toen bij de nog niet zo scherpe scheiding tussen gelovige en ongelovige Joden, bij de hoge achting, die vooral Jakobus ook onder de ongelovigen genoot, toch drong toen menig woord van zodanige bedreiging ook tot de zich veilig wanende zondaren door. In profetische aanschouwing stelt de apostel het strafgericht als reeds voltrokken voor ogen. De onzekere rijkdom is als het ware reeds vergaan. De roest van het vergankelijk metaal verteert henzelf, die er hun hart aan hechtten en daarmee één werden 1Jo 2. 1. Zij lijken op dwazen, die onmiddellijk voor hun dood nog schatten ophopen. Toen Jakobus dit schreef, was Palestina reeds geheel vervuld van de voortekenen van de laatste verdelgingskrijg, het profetisch beeld van het wereldgericht.

In de vorige afdeling heeft de apostel hen bestraft, die het vergankelijke van het aardse leven vergeten. Nu keert hij zich tot hen, die alleen voor het tegenwoordige van deze wereld leven en niet aan het einde denken. Hij beveelt deze met luid geschrei te wenen over de velerlei ellende, die hen in de toekomst wacht, als de wereld met haar begeerlijkheden voorbijgaat en

die dan het tegendeel zal zijn van het heden. In de verleden tijd sprekend schildert hij, hoe het dan met hen zijn zal, als het einde van deze wereld gekomen zal zijn. Hij doet dat hun latere ellende stellend tegenover de tegenwoordige rijkdom en hun toestand voorstellend als een, waarin voor hen verloren is, wat vroeger hun gelukzaligheid had uitgemaakt. Hun rijkdom, zo wordt gezegd, is verrot; een uitdrukking, die gekozen is, omdat vervulling en verrotting de treurigste vorm van vergaan is; vervolgens wordt wat hier in het algemeen gezegd is, op die wijze in bijzonderheden uiteengezet, dat datgene, waarmee zij zich hebben opgepronkt, wordt voorgesteld als ten prooi geworden aan het verderf door mot en roest. Door de mot zijn de kleren verteerd, waarin zij hebben gepronkt; door de roest verteerd en zonder waarde geworden is hun goud en zilver. Of Jakobus heeft geweten, dat aan deze metalen de roest zich niet hecht, doet niets ter zake. Dit beeld kwam hem voor, omdat roest in het algemeen datgene is, wat metalen verderft, evenals de mot het is, die de wol vernietigt. De roest verteert ook niet het vlees en toch wordt gezegd: "hun roest zal u tot een getuigenis zijn, en zal uw vlees verteren." Daar gaat de rede in het futurum over, omdat moet worden gezegd, wat het verderf van de rijkdom voor zijn bezitters zelf ten gevolge heeft. De uitdrukking "zal u zijn tot een getuigenis" kan alleen betekenen, dat het verderf van hun schatten hun zal zeggen wat hiermee voor henzelf begint. Zij zien daarin hun eigen verderf. En wat hun schatten verwoest heeft, grijpt ook henzelf aan en doet hen omkomen. En wel in de laatste dagen, in het gezicht van het naderend einde van de dingen hebben zij schatten opeengestapeld zonder te bedenken, hoe snel het met hun rijkdom gedaan kan zijn en hoe snel die in verderf zal veranderen.

4. Zie, de loon van de werklieden, die uw landen gemaaid hebben, die van u verkort is, of die zelfs geheel is onthouden (Ex. 21: 10) en waardoor u een groot onrecht tegenover de wet heeft misdreven (Lev. 19: 13 Deut. 24: 4 v. Jer. 22: 13 Mal. 3: 5), roept ten hemel om wraak (Job 31: 38 vv.) en het geschrei van degenen, die geoogst hebben, het geschrei om hulp tegenover hun verdrukkers, is gekomen tot in de oren van de Heere Sebaoth "de Heere der legerschaar." Hij zal hun recht doen overkomen door rechtvaardige vergelding op de dag van het gericht aan u te oefenen (Ex. 2: 23 vv. Jes. 5: 8 v.).

5. a) U heeft gedurende uw leven (Luk. 16: 21) lekker geleefd op de aarde, in plaats van uw zaligheid te zoeken Lu 16: 19 en wellusten heeft u gevolgd. Alle denkbare overdaad in eten en drinken en kleding, in genietingen en verstrooiingen, heeft u nagejaagd. U heeft uw harten, die alleen lust hadden in aards zingenot (Luk. 12: 19, 34; 21: 34) gevoed als in een dag van de slachting (Jer. 12: 3. 2 Petrus 2: 12).

a) Job 21: 13

Zijn er ook niet onder hen, die de naam van Christenen dragen, van wie gezegd moet worden, dat zij enige gelijkenis hebben aan de rijken, die Jakobus met zulke zwarte kleuren tekent en zo scherp bestraft? Zijn er niet, die schatten op schatten stapelen, ook zonder zich veel te bekommeren om de geoorloofdheid van de middelen, waarvan zij zich daartoe bedienen? Zijn er niet, die misbruik maken van het goed, waarover God hun het rentmeesterschap heeft toevertrouwd? die het in weelde, in dartelheid en brooddronkenheid doorbrengen en onder dezen niet degenen, die de arme Lazarussen, de broeders en zusters in de Heere gebrek laten lijden? Zijn er niet, die het zuur verdiende loon van hun onderhorigen bekrampen, zware arbeid met naar eis vergelden, met het zweet van hun werklieden zich mesten, of hun schuldeisers ook dan, wanneer deze het dringend nodig hebben, naar hun geld laten wachten, om er de rente nog van te trekken, die hun niet toekomt? Hoe dwaas handelen dezen! Of breken de laatste dagen niet ook voor hen aan, al is het niet in de zin, waarin Jakobus ervan spreekt? Kan de dood hen niet snel, eer zij erom denken, overvallen? Wat hebben zij dan aan

het geld en goed, dat zij bijeen schraapten? Wat kunnen zij er van meenemen in het graf, waar zij heen gaan? En wat baat het een mens, al won hij ook de gehele wereld, als hij schade lijdt aan zijn ziel? Wat zal hij geven tot lossing van zijn ziel? En hoe rampzalig maken zij daardoor zichzelf! Van hoeveel rein genot beroven zij zich! Hoeveel minachting, verachting halen zij zich op de hals! Tot hoeveel zonden geven zij aanleiding! Hoeveel onrust heerst er vaak in hun binnenste! Hoe moet hun geweten hen folteren, vooral in hun jongste uren, als bij de herinnering van hun verlopen leven, dood en eeuwigheid zich vertonen aan hun brekende ogen! En hoe vreselijk moet hun ontwaken zijn aan gindse zijde van het graf! Verfoeien en schuwen wij dan hun bestaan en gedrag! Wel mogen en moeten wij, door geoorloofde middelen, zoveel in ons is, voor de oude dag en voor de onzen zorgen. Wel mogen en moeten wij, als wij dit kunnen, wat sparen en opleggen, om er wel van te doen aan behoeftigen. Maar zien wij toch toe, dat de geldgierigheid ons niet vermeestert! Welke wij niet om de spijs, die vergaat, maar om die, die blijft tot in het eeuwige leven. Vergaderen wij ons geen schatten op de aarde, omdat de mot en roest ze verderft en omdat de dieven doorgraven en stelen; maar vergaderen wij ons schatten in de hemel, omdat noch mot noch roest ze verderft en omdat de dieven niet doorgraven, noch stelen. En zijn wij meer dan velen, door Gods onverdiende goedheid, bedeed met tijdelijke goederen, maken wij er dan zo'n gebruik van, dat wij eenmaal rekenschap van ons rentmeesterschap kunnen geven, door goed te doen aan de armen, naakten te kleden, hongerigen te voeden, bedrukten te helpen en aan allerlei inrichtingen, die voor de maatschappij en de gemeente nuttig zijn, zoveel wij kunnen, deel te nemen! Och, dat het de oprechte taal van ons hart voor onze Heer zij: "U oprecht te vrezen moet mijn blijdschap wezen, zonde mijn verdriet. Werelds vergenoegen; o, dat is het genoegen van mijn ziel niet; mijn gemoed kan al het goed, waar hier dwazen ooit naar trachten, rijk in U, verachten. Heeft het goed van de aarde wezenlijke waarde, schept het vrede in het hart? Nee, wat zijn vermaken, waar wij hier naar haken? ijdelheid en smart. U verheugt met ware vreugd; U zult allen, die U eren, eeuwig weer eren. "

Het komt niet op de mate van de rijkdom aan, maar op de mate van bezondiging, daarop hoe het aardse goed, hetzij het veel of weinig is, verworven is en hoe het genoten wordt; in dan kan iemand, die wij volstrekt niet rijk kunnen noemen, even goddeloos en onrechtvaardig zijn, even overdadig en weelderig zijn, als die werkelijk rijk is. Zo wendt zich Jakobus tot alle aardsgezinde, tot alle wereldse mensen, die niet wandelen naar de regel, te bezitten als niet bezittend. (1 Kor. 7: 29 vv.).

Een Christen kan naar het voorbeeld van Abraham, David en anderen, stoffelijke goederen bezitten, want evenmin als de bedelstaf in de hemel brengt, evenmin zal ons een gouden keten of een fluwelen kleed in de hel brengen. Christus zegt niet: "u kunt niet God en de Mammon hebben. " maar "u kunt niet God en de Mammon dienen. " Rijkdommen, zegt Augustinus, zijn gaven van God, daarom goed op zichzelf. Opdat men ze niet kwaad noemt, worden zij ook de goeden verleend; opdat men ze niet als de hoogste goederen roemt, ook de kwaden, waarom de Schrift alleen het verhoovaardigen en vertrouwen op de onzeker in rijkdom verbiedt. Maar hoewel rijkdom en gerechtigheid elkaar kunnen verdragen, moet toch hij, die met wereldse goederen gezegend is, steeds een heilige argwaan voor deze dingen in zijn ziel hebben. De mens ontsteekt zelf het vuur van de hel, als hij het vuur van de begeerlijkheid in zich laat branden. De geneesheer Sauvergne verhaalt van een gierigaard, die op zijn sterfbed zich zijn goud liet brengen en wiens laatste zuchten de woorden waren: "meer goud! meer goud! "

6. U heeft door onrechtvaardige aanklacht voor het gericht (Hoofdstuk 2: 6) en door een partijdig oordeel van de zijde van de rechter (Amos 5: 12) te bewerken, veroordeeld, ja u heeft zelfs, in de zin Hoofdstuk 4: 2 aangeduid (Sir. 34: 25, gedood de rechtvaardige en hij,

die ten gevolge van uw overmacht moest laten plaats hebben, wat u hem wilde aandoen (Wijsh. 2: 11, weerstaat u niet (MATTHEUS. 5: 39 vv. Rom. 12: 19).

Nauwelijks bestraft het Oude en Nieuwe Testament iets zo hard, als wanneer men de armen onderdrukt en uitzuigt, of hun het rechtmatige loon onthoudt. Zij hebben een pleitbezorger en wreker in God. De zonden aan hen begaan schreien tot Hem om wraak, roepen om Zijn rechtvaardig gericht en niet zonder reden heet Hij hier de Heere Zebaoth, dus de Almachtige, die met Zijn hemels heirleger alle vijanden kan verslaan. Des te snoder is dat verdrukken van de armen door de rijken, omdat de laatsten daarbij aan niets anders denken dan om zichzelf te weiden, hun bevrediging zoeken in vleselijk en werelds genot en dat wel of die dag en die tijd, dat zij evenals slachtschapen de slachtbank, het oordeel tegengaan.

"U heeft uw harten gevoed als in een dag van de slachting" dat wil zeggen: evenals men het vee mest, dat ter slachting geleid moet worden, zo heeft u uzelf, aan de dienst van uw begeerlijkheden u overgevend, in alle gerustheid genietend, u rijp gemaakt voor het naderend oordeel.

Rijkdommen zijn gaven van God en daarom op zichzelf goed; opdat men ze niet kwaad noemt, worden zij ook aan de goeden verleend; opdat men ze niet als de hoogste goederen roemt ook aan de bozen, waarom de schrift alleen het trots zijn en het vertrouwen op de onzekeren rijkdom verbiedt (1 Tim. 6: 17). Hoewel echter rijkdom en gerechtigheid elkaar kunnen verdragen, moet toch hij, die met wereldse goederen is gezegeld, steeds een heilige argwaan in zijn ziel voor deze dingen voelen.

7. Wees dan onder de last, die bij hetgeen men u aandoet (vs. 4 en 6) zwaar op u drukt, lankmoedig en geduldig, broeders, tot de toekomst van de Heere, die u verlossing zal aanbreng (Luk. 21: 28). Zie, de landman verwacht, als hij zijn veld bezaaid heeft (2 Tim. 2: 6), de kostelijke vrucht van het land, dat deze hem op zijn tijd ten deel zal worden, lankmoedig zijnde over deze. Hij getroost zich het wachten en ziet geduldig uit totdat het zaad de vroegen Le 26: 5 en de spaden regen zal hebben ontvangen, waaronder het uitspruiten en opgroeien van het zaad, alsmede tot ontwikkeling en rijp worden van de vrucht langzamerhand plaats heeft (Ps. 6: 19).

God is geduldig, omdat Hij eeuwig is: wij willen altijd haasten en jagen, in het duister besef, dat wij geen ogenblik tijd te verliezen hebben, maar dragen wij door Zijn genade iets van het eeuwige in ons wij moeten ons dan ook in lankmoedig geduld Zijn kinderen en beelddragers tonen. Zeker, niet weinig is er nodig om met en bij zichzelf vrede te hebben op dat standpunt van geestelijke ervaring en ontwikkeling, waartoe de Heere ons tot dusver gebracht heeft; niet minder om ook op de grotere of kleinere akker rondom ons geen vruchten te willen plukken, voordat Gods lieve zon die liet rijpen. Maar wij moeten wel bedenken, dat we met veel jagen en drijven doorgaans zeer weinig maken en ten slotte niets veranderen kunnen: met zorgen en met sloven en zelfgemaakte pijn, laat God zich niets ontroven; Hij wil gebeden zijn. Zie eens in het leven van Abraham en Mozes van David en de grote Davidszoon hoeveel tijd er met wachten is heengegaan; soms het grootste gedeelte; al te veel, zouden wij zeggen, als ons leven niet verder reikte, dan van de wieg tot het graf. Maar Gods werk in ons en door ons, strekt over eeuwen en eeuwigheden zich uit en het wordt volvoerd in de rusteloze, maar geregelde vaart van de seconden. Wij kunnen niets dwingen, maar Godlof! wij kunnen ook op de duur onmogelijk stuiten, wat Hij bepaald heeft, dat komen zou. Daarom, geen overhaasting, maar evenmin nodeloos kleingeloof; geen vrucht tot rijpheid gestoofd, maar evenmin aan het oogstfeest gewanhoopt. De Heere vertraagt de belofte niet, hoewel

sommigen dat traagheid achten, maar Hij is lankmoedig over ons (2 Petrus 3: 9). Laat ons dan niet traag worden, maar navolgers van degenen, die door geloof en lankmoedigheid de belofte beërven (Hebr. 6: 12). Ook het zaad van de wedergeboorte heeft misschien in ons hart reeds een vroege regen ontvangen, maar de spade regen blijft langer de ons lief is nog uit; geen nood als daar werkelijk een plant voor de hemel is, de droogte van gisteren en heden zal de regen van morgen voor ons nog verkwikkender maken en het volle koren in de zwellende aar zal niet uitblijven, als slechts de engel van het biddend geduld van onze akker niet wijkt.

Niet al het rusteloos vragen van de vrees beantwoordt Hij. Zijn wachtwoord is "verdragen", Gods oogstdag komt nabij.

Zo gaat Hij u terzijde, Meest zwijgend, maar toch trouw en spelt u Godgewijde, Het eind van al Uw rouw.

8. Wees u zo ook lankmoedig en wacht geduldig tijd en uur af (Luk. 21: 19 Hebr. 10: 36). Versterk uw harten, opdat u onbevreesd en vol moed onder alles, wat u treft, stand houdt (1 Thessalonicenzen. 3: 13); want de toekomst van de Heere nadert (Fil. 4: 5. 1 Petrus 4: 7 1Pe Hebr. 10: 25) en dan zal alleen hij zalig worden, die volhardt tot het einde (MATTHEUS. 10: 22; 24: 13).

De apostel heeft eerst de rijken aangesproken, die er verre van zijn naar een vermaning als in Hoofdstuk 4: 10 "verneder u voor de Heere" te luisteren, zodat hij hen niet eens tot bekering roept, maar alleen wacht of zijn woord dat met het oordeel dreigt, uitwerking op hen zal hebben. Nu wendt hij zich tot hen, die hij als broeders kon aanspreken en die in deze tijd, dat alle onbillijkheid kan worden gepleegd, zonder dat het wordt geweerd, veel te lijden hebben. Tot deze richt hij de vermaning: "wees lankmoedig. " In Hoofdstuk 1: 4 vermaande Jakobus volgens het woord, dat in de grondtekst staat, opomnh tot geduld, om stand te houden onder moeilijke omstandigheden; hier spreekt hij (macroyumeiv) over het geduld van het gelaten dragen bij de vijandschap van de boze, of bij het uitblijven van het goede, dat men hoopt (vgl. bij Kol. 1: 11). Zij zouden verdrietig kunnen worden over het wachten op de openbaring van de Heere, die aan die toestand een einde maakt, daarom ook het wijzen op de landman, die de kostelijke vrucht tegenziet, die de grond hem zal aanbrengen, evenals zij het kostelijke goed tegemoet zien, dat de Heere hun van de hemel zal aanbrengen, als Hij verschijnt.

Jakobus, die in natuurbeschouwingen leefde, waarin de Oosterling zich graag beweegt, draagt de wetten van het natuurlijke leven, dat in zijn ontwikkeling gaandeweg voortgaat, op de geschiedenis over. Evenals de vrucht slechts langzamerhand rijp wordt en de landman de regen aan het begin en het einde van het zaaien geduldig moet verwachten, zo is hetzelfde geduld noodzakelijk, om het laatste doel van de ontwikkeling van de geschiedenis, dat slechts langzamerhand wordt voorbereid, tegen te gaan. Ook hier heeft alles zijn vast tijdpunt en men moet zich wachten voor ongeduldig haasten, dat, de verschillende trappen van de groei niet afwachtend, opeens het einde wil hebben.

De broeders, die hier worden aangesproken zijn degenen en daarom heten zij broeders, die gemeenschap hebben met elkaar. Deze gemeenschap is een gemeenschap van het lijden; zij zijn een kruisgemeente. Maar dit alleen vormt nog geen gemeenschap. Het lijden kan slechts strekken om de lijdenden af te zonderen van anderen, maar nog niet om hen samen te verbinden. Het kruis alleen verstrooide de discipelen; pas de morgen van de opstanding bracht hen weer samen. De gemeenschappelijk lijdenden, die hier worden toegesproken, zijn aan elkaar verbonden door een gemeenschappelijke hoop. Over die gemeenschap van het lijden en

die gemeenschap van de hoop hebben wij dus te spreken. Een gemeenschappelijk lijden was over hen. Waarin bestond het? U bemerkt, dat de vermaning van onze tekst door het woordje "dan" ("wees dan lankmoedig zich onmiddellijk aansluit aan het voorgaande. Daar nu is een tegenstelling uitgesproken tussen deze lijdenden en de rijken naar de wereld, die lekker geleefd hebben op de aarde en wellusten gevolgd en hun harten gevoed als in een dag van de slachting (vs. 5). Het wee over deze is uitgesproken, omdat zij op een zandgrond gebouwd hebben en hun heerlijkheid gezocht in hetgeen teniet gedaan wordt. Welaan nu, u rijken, ween en huil over uw ellendigheden, die over u komen, uw rijkdom is verrot en uw kleren zijn door de motten gegeten; uw goud en zilver is verroest en hun roest zal u zijn tot een getuigenis en zal uw vlees als een vuur verteren; u heeft schatten vergaderd in de laatste dagen (v. 1-3). Schatten van toorn zijn het geworden in de laatste dagen, die de profetische geest zich reeds als aanwezig voorstelt, schatten van de toorn die schatten, die zij op aarde vergaderd hebben en waarvan zij tot hun ziel gezegd hebben: Ziel! u heeft vele goederen, die opgelegd zijn voor vele jaren, neem rust, eet, drink, wees vrolijk (Luk. 12: 19). Zie, niemand van hen zal zijn broeder immermeer kunnen verlossen; hij zal voor God zijn rantsoen niet kunnen geven, dat hij ook voortaan gedurig zou leven en de verderving niet zien (Ps. 49: 8, 10). Hoe worden zij als in een ogenblik tot verschrikkingen, nemen een einde, worden teniet van verschrikking! Als een droom na het ontwaken! (Ps. 73: 19, 20). Waarom? Omdat zij niet rijk waren in God. Omdat zij hun schatten niet als Zijn schatten hebben aangemerkt en voor het recht van Zijn heiligheid het hun toevertrouwde hebben is bestierd. Zie, het loon van de werklieden, die uw landen gemaaid hebben, dat van u verkort is, roept en het geschrei van degenen, die geoogst hebben, is gekomen tot in de oren van de Heere Sebaoth (vs. 4). Wat ons hier in weinige, sprekende trekken wordt geschilderd, stelt ons het beeld van alle ongerechtigheid voor ogen, die in de wereld gepleegd wordt en die zo algemeen is, dat zij 's werelds wet kan worden genoemd. Wat is het recht van de wereld? Het recht van de sterkste; het recht van het geweld, van de verovering, van het feitelijk bezit. In de burgerlijke maatschappij, in de politieke. Hoe nu is de verhouding van de Christen tot het onrecht van de wereld? Geweld met geweld te keren. Tegen de ongerechtigheid ongerechtigheid te stellen. Is de weg van de kruisdragers de weg van de revolutie, opstand tegen God en mensen? Nee, de kruisweg, de weg van Jezus Christus, hun hoofd, die, als Hij gescholden werd niet weer schold en als Hij leed niet dreigde, maar gaf het over aan Die, die rechtvaardig oordeelt (1 Petrus 1: 23). Zie zo luidt het bij Jakobus, die wel weet wie de Rechtvaardige is en hoe Hij voortgaat te lijden in de Zijnen: U heeft veroordeeld, u heeft gedood de Rechtvaardige en Hij weerstaat U niet (vs. 6). Dit voorbeeld wordt door de Christenen gevolgd, als zij te lijden hebben van het onrecht van de wereld, wees dan lankmoedig broeders! Het is hun genoeg te weten, dat hun Heer en Hoofd lankmoedig is over de onrechtvaardigen om ook lankmoedig te zijn, om het onrecht te dragen, te dragen in de lijdzaamheid van de Heere, Hem verbeidend. Hem verbeidend! O! het is geen lijdelijk wachten, geen onbepaalde hoop op een onzekere toekomst, geen twijfelmoedig berusten in een onvermijdelijke noodzakelijkheid, het is een blijmoedig verwachten van de Rechter, de Verlosser. De lijdensgemeenschap is een gemeenschap van de hoop, een gemeenschap van de hoop! Wees dan lankmoedig, broeders! tot de toekomst van de Heere. Tot de toekomst van de Heere! O, daar is een toekomst van de Heere; een blijde heerlijke toekomst. Zijn werk is niet voltooid, althans niet de openbaring daarvan. Het kruis is niet het laatste woord. Zijn verschijningen in de dagen van de opstanding zijn slechts begonnen, voortekenen van een laatste, nu blijvende verschijning in heerlijkheid van een opstanding, ook voor de Zijnen, als de dood, de laatste vijand, ook in Zijn gemeente teniet zal worden gedaan. Geen van de heerlijke voorspellingen in de profetische Schrift zal blijken overdreven of overdrachtelijk te zijn geweest. Wat de profeten gezien hebben van het koninkrijk van de vrede en van de gerechtigheid is nog slechts sacrament van de werkelijkheid, staat niet boven, maar nog beneden die werkelijkheid, die geopenbaard zal worden. Daartoe heeft Hij ons de

Geest tot onderpand gegeven, onderpand van de zalige erfenis, die in de hemel bewaard wordt voor ons, die in de kracht van God bewaard worden, door het geloof, tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd (1 Petrus 1: 5). De toekomst van de Heere! Wel heeft onze profetische schrijver slechts gewaagd van de ongerechtigheid van de mensen, maar als hij ons in de beschrijving de dagloner doet zien, roepend om zijn loon van de vruchten van het land, die hij geoogst heeft, dan herinnert hij ons tevens aan het woord nog in het paradijs gesproken: "In het zweet uws aanschijns zult u uw brood eten. Doornen en distels zal u het aardrijk voortbrengen. " De zonden zijn doornen en distels voor de geest, maar omwille van de zonde is de aarde vol van doornen en distels voor het vlees. De harmonie is overal verbroken en ook de goddeloze geniet de vrucht van het land zonder kommer en verdriet. In het rijk des Heren, waar gerechtigheid woont, daar is ook de tweespalt tussen de mens en de natuur verbroken, het lijden van de natuur is verzwolgen in de heerlijkheid. Het schepsel, dat zuchtend is tot nu toe, deelt in de onverderfelijkheid en heerlijkheid van de kinderen van God. Met dit uitzicht, nee, met deze verwachting, deze vaste hoop, ziende op de toekomst van de Heere, kunnen wij lankmoedig zijn onder het lijden van de tegenwoordige tijd. Wij verwachten de erfenis van de heiligen in het licht; wedergeboorte en opstanding, ziedaar onze twee leuzen, van ons kinderen van het koninkrijk. Onze lankmoedigheid is een blijmoedig verwachten van de toekomst van de Heere.

9. Zucht niet tegen elkaar, broeders! zodat u onderdrukten uw verdrukters, met wie u in het burgerlijk leven verenigd bent, niet van harte zou vergeven, maar hun integendeel in stilte alle kwaad zou toewensen. Doe dat niet, opdat u niet veroordeeld wordt als degenen, die van uw zijde geen barmhartigheid heeft gedaan, maar haat en nijd heeft gekoesterd (Hoofdstuk 2: 13; 4: 2), evenals de ongelovige wereld. Zie, de Rechter staat voor de deur (MATTHEUS. 24: 33); met te meer gerustheid kunt u dus het oordeel overlaten en te minder hoeft u zich zuiver te stellen aan het gevaar, om zelf in Zijn oordeel te vallen.

Uit het gebrek aan versterking van het harten kan men tot zuchten komen, waardoor men de lankmoedigheid van de Heere, die men toch voor zijn zaligheid en voor die van anderen achten moest (2 Petrus 3: 15), zou willen verkorten.

De ergste wijze van oordelen en veroordelen is, wanneer de verdrukten, in plaats van te bidden voor hen, die hen beledigen en vervolgen, in hun gebeden Gods wraak voor hen inroepen. Zo iemand loopt snood de reeds naderende Rechter vooruit en heeft zelf het oordeel te wachten (MATTHEUS. 7: 1).

10. Mijn Broeders! neem tot een voorbeeld van het lijden, dat ook zij in hun tijd moesten verduren en van de lankmoedigheid, door hen daarin betoond (MATTHEUS. 5: 12) de profeten, die in de naam van de Heere gesproken hebben tot uw vaders; en in geestelijke zin ook uw vaders zijn (Hebr. 11: 1 vv.).

11. Zie, a) wij houden hen gelukzalig, die verdragen (Hoofdstuk 1: 12); wij noemen in onze Christelijke vergaderingen aldus hen, die in het geloof hebben geleden en dat moest ons aansporen om hun geloof na te volgen (Hebr. 13: 7). U heeft, toen dat boek in de synagogen werd voorgelezen, de verdraagzaamheid van Job gehoord, en u heeft het einde van de Heere gezien, aan het einde van die geschiedenis vernomen, welk einde de Heere aan dat lijden maakte. U kunt daaruit een grote troost voor u zelf trekken (Tob. 2: 12, want duidelijk genoeg is in dat einde, dat de Heere aan Jobs lijden stelde, te zien, b) dat de Heere zeer barmhartig is, vol medelijden met onze ellende en een Ontfermer, zodat Hij ons ten slotte ook op heerlijke wijze helpt en onze toestand in enkel geluk en zaligheid verandert (Ps. 103: 8 vv.)

a) MATTHEUS. 5: 11 b) Num. 14: 18

Het is zeker, dat een mens in zijn lijden te eerder het geduld verliest, hoe meer hij zijn oog en zijn gedachten alleen op zijn eigen lijden vestigt. Het komt hem dan boven alles zwaar voor en hij kan het niet begrijpen, waarom juist hij zulke zware dingen moet dragen. Eigen lijden wordt lichter voor hem, die ook eens in andere harten en huizen ziet. Het algemene van lijden heeft wel op zichzelf niets vertroostends, alleen lage harten kunnen met zekere blijdschap gewaar worden, dat ook anderen en wel nog zwaarder, te lijden hebben; maar het erkennen van het algemene van lijden neemt de waan weg, alsof ons het lijden iets enigszins en zeldzaam overkwam. In vergelijking van het lijden van anderen, komt het onze ons meestal voor als nog dragelijker. De verlichting, die zo door het zien van een anders lijden wordt verkregen, stijgt in zegen en waarde, als het tegelijk een beschouwen is van geduld, waarmee anderen hun vaak zwaarder lijden dragen; en dit zal dan in de hoogste mate het geval zijn, als wij het lijden van anderen zo ver wij kunnen nagaan, als waar het zijn van God bedoelde vrucht draagt. Om deze redenen wijst Jakobus op de voorbeelden van lijden en verdraagzaamheid, die de getuigen van het Oude Verbond ons bieden. Daar wordt het drievoudig samen gevonden, zwaar lijden en veel lijden, dat in verband staat met het kruis van Christus, omdat het over hen gekomen is in de naam van God; groot geduld in het lijden en een gezegend, vruchtdragend lijden door de leiding en beschikking van de Heere. En weer leert het einde, dat de Heere aan het lijden gaf, drie zaken: nooit heeft de Heere meer opgelegd, dan met Zijn hulp te dragen was; in het lijden heeft Hij de harten gereinigd en het leven gesterkt en eindelijk heeft Hij in alle kruis een vrucht van het leven tot eer van Zijn naam laten voortkomen en zo bevestigd, dat Hij medelijdend is en een Ontfermer.

12. Maar voor alle dingen moet ik u, mijn broeders! nog iets op het hart drukken met het oog op het naderen van de toekomst van de Heere (vs. 8 v.) en op Zijn Woord in MATTHEUS. 5: 34 vv. 1 Petrus 4: 8 Zweer toch niet, noch bij de hemel, noch bij de aarde, noch enige andere eed; maar als uw mond een ja uitsprekt, dan zij het ook ja, dan zij het de volkomen waarheid (2 Kor. 1: 17) en eveneens het nee zij nee, zij oprecht gemeend (of "uw ja zij eenvoudig ja zonder enige toevoeging bij wijze van een eed, en uw nee zij eenvoudig nee, zonder iets meer"); opdat u in geen oordeel (vs. 9) valt. De Heere heeft toch uitdrukkelijk gezegd "wat boven deze is dat is uit de boze" en dat de mens in het laatste oordeel rekenschap zal hebben te geven van elk ijdel woord, dat hij gesproken heeft (MATTHEUS. 13: 36).

Jakobus kan (zijn wijze op de dag van de Heere als de dag van het oordeel) niet eindigen, zonder ook te wijzen op het lichtvaardig zweren, dat bij de gemeente, waaraan hij schrijft, plaats vindt en welker menigvuldige verkeerdheden hij berispt. Van hoeveel gewicht de waarschuwing is, die hij wil toedelen, wordt aangewezen door het "voor alle dingen", waarmee hij haar inleidt. Het groot gewicht wijst hij vervolgens aan met het slotwoord "opdat u in geen oordeel valt." Opmerkelijk is, dat het zweren bij de naam van God niet is genoemd; dit kan ook niet worden gedacht als ook ingesloten in het laatste lid "noch enige andere eed", maar de apostel heeft bij deze uitdrukking slechts dergelijke eden op het oog als de vroeger genoemde, waarvan verschillende in MATTHEUS. 5: 35 v. worden aangehaald. Had hij het zweren bij de naam van God willen verbieden, dan had hij dit zeker uitdrukkelijk gezegd, omdat dit niet alleen in de wet van het Oude Testament in tegenstelling tot andere eden was geboden (Deut. 6: 13; 10: 20. maar ook door de profeten als een teken van het toekomstige bekeerd zijn tot God voorspeld is (Jes. 65: 16 Jer. 12: 16; 23: 7 v.). Dat Jakobus dit zweren bij zijn waarschuwing niet noemt, bewijst dat hij alleen dat misbruik op het oog heeft, dat zowel bij de Joden als ook bij zijn lezers heerste, om in de omstandigheden van het dagelijks leven, in plaats van het eenvoudig ja of nee, verzekeringen op de door hem aangehaalde wijze te

gebruiken, zodat niets er recht toe geeft, om uit zijn woorden een absoluut verbod van de eed in het algemeen af te leiden.

13. Is iemand onder u in lijden van de een of andere aard? dat hij niet weeklaagt, noch tegen anderen zucht (vs. 9 Fil. 4: 6) maar integendeel bidt; is iemand, omdat het hem welgaat, goedsmoeds? a) dat hij psalmzingt, lofzangen aanheft ter ere van God, in plaats van zijn vrolijke stemming alleen in vreugdegejuich te uiten (Efeziërs 5: 9).

a) Kol. 3: 16

De wijze van spreken in het vorige vers genoemd moet, aan de Christenen openbaren, dat zij zich ten allen tijde gedragen als staande voor God, en verwachende de toekomst van de Heere en daardoor als geheiligde mensen. Hetzelfde treedt aan de dag, evenals in de uitwendige, zo ook in de verschillende gemoedstoestanden en wel daardoor, dat zij in uren van lijden bidden, in uren van vreugde God met psalmen en lofzangen prijzen. In het eerste geval zoeken zij door het gemis van aardse welvaart vergoeding in geestelijk goed, dat God geeft; in het tweede geval danken zij voor het bezit daarvan.

De apostel geeft hier een aanwijzing, die geheel tegengesteld is aan het werelds worden in deze gemeenten, aan de onderscheiding tussen zekere handelingen van de godsdienst en het gehele overige leven, dat tot de wereld behoort. Niets kan zo'n richting meer tegenstaan, dan de eis, dat alle gevoelens van de Christenen in lijden en vreugde overgaan in gebed. Daardoor moeten leed en blijdschap geheiligd en verheerlijkt worden. In lijden moet het gevoel van smart in gebed worden verwisseld; bij God moet men in het gebed hulp, bij Hem kracht tot het dragen van het lijden en tot overgave zoeken. De vreugde moet het hart tot lof van God en tot dank stemmen jegens Hem, Wie men al het goede dankt. Zowel in treurigheid als in vreugde moet de richting van het hart tot God zijn, waarbij alleen een wachten op de Heere ter zaligheid, vs. 7 v. Hebr. 9: 28 in waarheid kan plaats vinden. En omdat tussen leed en vreugde het gehele leven verdeeld is, zal dus het gehele leven zo tot gebed worden.

Alle leed en alle vreugde kan de Christen makkelijk gevaarlijk worden. Elke sterke gemoedsstemming maakt zich de boze ten nutte, om hem van God af te trekken. Gebed en lofzang zijn wapenen tegen hem.

14. Is iemand ziek onder u, dat hij op menselijke geneesmeesters niet zijn vertrouwen stelt Jas 1: 2, maar dat hij door middel van de zijnen tot zich roept de ouderlingen van de gemeente Ac 14: 23 en dat zij hem de handen opleggen en over hem bidden, hem zalvende met olie Mr 6: 13 in de naam van de Heere, die met Zijn wonderkrachten in de gemeente werkt (Mark. 16: 17 v.).

15. En het gebed van het geloof, dat de ouderlingen op die wijze over hem doen, zal de zieke behouden en de Heere zal hem van zijn leger oprichten als een, die op bovennatuurlijke wijze gezond is geworden (MATTHEUS. 8: 15; 9: 5 vv.) en als hij zonden gedaan zal hebben, waarom het zeker twijfelachtig zou kunnen worden, of de hulp van de Heere hem wel toe zal komen, het zal hem vergeven worden. De Heere zal ondanks deze het geloof, dat hem begeerte deed voelen naar de voorbede van de gemeente, met redding uit zijn ziekte beantwoorden.

Het blijkt duidelijk uit de woorden, dat de apostel een ziekte, die met de dood dreigt, een leed acht, voor welks afwending de Christen onder alle omstandigheden bidden moet en dat bij de

voorbede van de gemeente, waar die wordt begeerd, voor machtig houdt, om onder alle omstandigheden omkering teweeg te brengen. Dit doet daaraan denken dat Paulus in 1 Kor. 11: 30 de lichtvaardigheid, waarmee de gemeente te Corinthiërs het liefdemaal en die ten gevolge ook het avondmaal van de Heere hield, met de vele ziektegevallen en niet weinige sterfgevallen in haar midden gestraft ziet. Hoe meer nabij de Christelijke gemeente aan haar oorsprong was, van waar zij wist, dat haar geestelijke kracht haar toegekomen was, die zich ook in de gave van wonderbare geneeskracht openbaarde en hoe meer zij de terugkomst van de Heere als nabij verwachtte, waarnaar zij zo ernstig verlangde, des te moeilijker viel het haar, zoals men uit 1 Thessalonicenzen. 4: 13 ziet, als de dood de rijen dunde en des te meer moest zij hopen, dat haar de mogelijkheid was gegeven, om ziekte van God beschik door gebed tot Hem, die haar had toegedeeld, af te wenden. Uit die opvatting moet de aanwijzing en toezegging van de apostel worden verklaard en het behoort tot de tekenen hoe vroeg dit geschrift is vervaardigd, als wij hem horen zeggen wat de Christen moet doen in geval van ziekte, opdat hij niet sterft en hij een zo onbegrensde belofte van goede uitslag toezegt, die de vijandschap van de mensen tegen de Heere tot hen voerde, die stierf als een zalig getuige voor de waarheid; maar dat God een belijder van Jezus door een dood, die Hij bepaalde, vóór de terugkomst van de Heere wegnam, kwam voor als een smartelijk iets, waar tegenover Hij aan de gemeente de gave van wonderbare genezing niet om niet had gegeven. Daarom was het ook voor een Paulus, die de martelaarsdood niet vreesde zo'n zware verzoeking, als hij in een doodsgevaar van andere aard geraakte en met een dood bedreigd werd, waarvoor hij door de voorbede van de gelovigen verder hoopte bewaard te blijven (2 Kor. 1: 8 vv.). Moet de aanwijzing en toezegging van Jakobus aldus worden opgevat, dan hoeven wij haar daarmee niet te hulp te komen, dat wij er tussen voegen, dat het gebed van het geloof het geval heeft opengelaten dat God anders heeft besloten, opdat wij de uitdrukkingen, waarvan hij zich bedient een verhoring van de voorbede in hogere zin dan lichamelijke genezing, te kennen laten geven, zoals in de regel door de uitleggers geschiedt. De apostel spreekt slechts van lichamelijke genezing en belooft die volstrekt, zoals hij ook niet dringt om die alleen in bepaalde gevallen, maar wel om die steeds op deze weg te zoeken. Heeft de Christelijke gemeente er zich laten in moeten vinden, dat het ene geslacht het andere afloste, zonder de terugkomst van de Heere te beleven, zo verandert dat niets aan het recht van dat geloof, waaruit de aanmaning van Jakobus voortvloeit en dit hij als aanwezig bij de Christenen van zijn dingen weet.

Als het vijfde van de zeven Rooms-Katholieke sacramenten wordt aan de dodelijk zieken na het afleggen van de biecht en het ontvangen van het avondmaal het laatste oliesel tot versterking toegedeeld. Voor het schriftuurlijke van deze handeling kan men zich op Mark. 6: 13 noch op onze plaats beroepen; want op beide plaatsen is het doel van de handeling juist tegengesteld aan dat van het Roomse sacrament, dat niet de stervenden moet versterken, maar omgekeerd aan de met de dood bedreigden het leven teruggeven moet.

16. In geestelijk zin is ieder van u, alhoewel hij lichamenlijk nog gezond is, ieder van u zonder onderscheid, ziek (Hoofdstuk 4: 1 vv.). Belijdt dan, als u in uw godsdienstige samenkomsten gemeenschappelijke belijdenis en gebeden voor God uitstort (Ezra 9: 4 vv. Dan. 9: 3 vv.), elkaar de misdaden en bidt voor elkaar, opdat u gezond wordt, gered van al die ellenden, die u om uw zonden wil drukken en dat een betere staat van zaken wordt geboren (Ps. 30: 3). Een krachtig gebed van de rechtvaardigen kan doen veel bij God (Ps. 145: 18 v.).

17. Elias was een mens van gelijke bewegingen als wij, een man, bij wie dezelfde beperktheid, machteloosheid, veranderlijkheid was (Hand. 14: 15) en hij bad, vóórdat hij voor koning Achab met zijn aankondiging (1 Kon. 17: 1) kwam, een gebed tot God, voor wie hij

stond (Jer. 15: 1), dat het niet zou regenen; en het regende werkelijk niet op de aarde (Openbaring 11: 6 Sir. 48: 3 in drie jaren en zes maanden, zoals wij weten uit de overlevering, die ook door de Heere Jezus in Luk. 4: 25 bevestigd is.

18. En hij bad weer, toen hij op Karmels kruin zich bukte en zijn hoofd tussen zijn knieën legde (1 Kon. 18: 42) en de hemel gaf toen weer regen en de aarde bracht haar vrucht opnieuw voort. Zo zal de Heere ook op uw bede, als die uit een boetvaardig en gelovig hart komt, weer regen en vruchtbare tijden geven na deze tijden van gebrek en hongersnood Jas 1: 2.

Het begin van onze brief heeft ons reeds dadelijk laten opmerken, dat de schrijver die geschreven heeft in een tijd van algemene nood en van drukkende onheilen en dat de openlijke staat van zaken vol verzoeking was, vol verleiding tot allerlei zonden van ongeduld en nijd en wederzijdse haat. Hoewel de lezers in zo'n druk waren, heeft hij echter de dodelijk zieken in vs. 14 v. niet getroost met de verlossing van alle smart door de dood en met de overbrenging in een ander, beter leven. Integendeel heeft hij hen gedrongen, om zorg te dragen, dat zij voor dit leven bewaard bleven. Dit leven moet dus in zijn oog nog grote waarde hebben gehad en een grote verwachting van snel terzijde stellen van de tegenwoordige moeilijkheden moet zijn hart hebben vervuld. Daarom gaat hij er mee voort de gemeenten te leren op welke weg zij die wegneming kunnen verkrijgen. Het wijzen op Elias' voorbeeld heeft zeker niet maar het algemene doel om de kracht van een ernstig gebed van de rechtvaardigen door een bijzonder krachtig voorbeeld te bevestigen, maar staat zonder twijfel in bijzondere betrekking tot de treurige omstandigheden, waarin men is. Daarom kan hetgeen de uitleggers op algemene, onbepaalde en vrij ondoeltreffende wijze tot verklaring van deze plaats zeggen, ons weinig voldoen. Wij hebben, in plaats van hun meningen weer te geven, boven in de tekst onze eigen opvatting proberen uit te drukken. Het "opdat u gezond wordt" hebben wij verklaard van een gered worden van de tegenwoordige moeilijkheden in het algemeen; de uitdrukking zal echter wel in nauw verband staan met de heersende epidemie, die wij bij Hoofdstuk 1: 2 voor honger-typhus hielden en nu kan deze niet goed een einde nemen, als niet de hongersnood zelf een einde neemt. Maar de Heere is, zo zegt vs. 11, barmhartig en een Ontfermer. Elia heeft God en Zijn ontferming aangegrepen, toen hij op de top van de Karmel zijn tweede gebed deed, zodra een begin van omkering van het volk werd gezien en werkelijk heeft de Heere een einde gemaakt aan de nood. Zo'n "einde van de Heere" zullen de lezers ook bij zich zien, meent Jakobus, als zij doen zoals hij hun voorschrijft.

Wel hem, als Gods slagen snerpen, Die met willig onderwerpen

Neergebukt in lijdzaamheid Opwaarts om ontferming schreit!

Die als zondaar neergebogen Pleit op vaderlijk meedogen,

Met recht kinderlijke zucht Bij de strenge vadertucht;

In het innige voelen Van het zegenend bedoelen,

En erkenenis van de gena, Dat ons de Almacht gadesla,

En in vaderlijke hoede Ons verwaardig met Zijn roede

Of terug hou door het leed, Dat ons hart Hem niet vergeet!
Dankend bidden, biddend danken, Is genezing voor de kranken.
Bidden wij, maar met een geest Die in God zijn Vader vreest;
Niet de harden vonnisspreker, Niet de Rechter, niet de Wreker,
Maar de Heelarts van het kwaad, Daar ons hart vervuld mee gaat!
Lijden lere ons zulk een smeken Onder stille tranenbeken.
Die gedweeheid in de pijn Is een hemelmedicijn:
het Is verzachting in de plagen, Die de Algoede geeft te dragen,
En Hij steunt en onderschraagt Wie de smart als plichtig draagt.
Bidden wij, wanneer wij lijden, Hem ons harte toe te wijden,
Los te worden van een aard, Met Zijn ongena bezwaard;
Van de wereldstrik ontbonden, Af te sterven van de zonden,
En Hij zal om Christus' zoen Meer dan onze bee voldoen.

C. Tenslotte denkt de apostel er nog aan, dat hier of daar in de gemeente iemand zou kunnen zijn, reeds zo ver gekomen, dat hij van het Christendom afvallig wordt en zich op verkeerde wegen begeeft. Dan is het nodig, niet alleen dat er voor hem wordt gebeden (1 Joh. 5: 16 v.), maar ook dat men voor zijn terechtbrenging werkzaam is, en wel op een wijze, dat zijn arbeid niet ijdel is in de Heere. Jakobus wijst door deze getuigenis, die hij zo iemand openlijk voor de gemeenten geeft, aan, hoe groot het is een verdwaalde ziel weer terecht te brengen. Hij wil daardoor allen, die zich nog werkelijk op het ware Christelijke standpunt bevinden, krachtiger dan hij het door een directe vermaning zou kunnen doen, opwekken, om met ijver en wijsheid het gezegende werk van de liefde tot terechtbrenging van de dwalende broeders te beproeven. "Zo sluit de brief in de geest van de liefde, die van het begin aan die doortrekt en in de gehele werkzaamheid van Jakobus te zien is. "

19. Broeder! a) als iemand onder u van de Christelijke waarheid (Hoofdstuk 1: 18. Jas Hebr. 10: 26) is afgedwaald, zodat hij die de rug toekeert en of het punt is van de Heiland afvallig te worden en hem iemand bekeerd, van de dwaalweg weer terugbrengt.

20. Die weet, dat degene, die een zondaar van de dwaling van zijn weg bekeert een ziel van de dood zal behouden, zodat die niet op de oordeelsdag verloren gaat en menigte van de zonden zal bedekken (Spr. 10: 12. 1 Petr. 4: 8

Vanwaar zou het zijn, dat ook in Christelijke gemeenten niet altijd de juiste trouw tegenover dwalenden bewezen word? Het is daar niet te verwonderen, waar het in het algemeen aan liefde ontbreekt, waar alleen de zelfzucht zich in een Christelijk gewaad gekleed heeft; maar wij vinden ook, dat zij, die wij als getrouwe mensen hebben leren kennen, in dit opzicht vaak

een betreurenswaardige flauwheid en krachteloosheid aan de dag leggen. Het zal daarvan komen, dat het niet voldoende wordt bedacht, wat het zegt een ziel op de weg van de waarheid terug te brengen. Daarom herinnert Jakobus ons eraan, dat het is een ziel van de dood redden en een menigte van zonden bedekken een mens ongewaarschuwd de dwaalweg te laten opgaan, dat is zoveel als hem aan de dood overgeven, dat is aan de ontwikkeling van zijn zonden de vrije loop te laten, zodat zonde voorttelende zonde baren kan; het is dus niet anders, dan aan de macht van zonde en dood vrije teugel laten. Wie op dit punt onverschillig is, wordt een bondgenoot van de vorst van de duisternis, in plaats dat hij een strijder zou zijn onder de vaan van Christus voor gerechtigheid en leven. Deze gedachte wordt te treffender, als wij ons in de geest met Jakobus op de dag van het oordeel verplaatsen. Stel u voor, u zag, op die dag een mensenkind, dat vroeger met u leefde, ja dat een tijdlang in Christelijke gemeenschap met u gestaan had en weer afvallig was geworden; zijn leven is steeds dieper gezonken, door hem zijn anderen in het verderf gestort en nu klagen eigen zonden hem aan, hij wordt onder de last van zijn schulden een prooi van het oordeel van de dood en u moest nu bij uzelf zeggen: ik heb hem laten gaan, ik stond naast hem en heb de hand niet uitgestrekt om hem terug te houden. Denk eens, u zag op die dag een mensenkind, tot wie u in eenzelfde gevaar gegaan bent met liefdevolle ernst, met vermaning en waarschuwing en, hij heeft zich laten gezeggen. Nu staat hij voor de rechter en zijn ziel siddert, want hij is het zich bewust, door zijn ontrouw het zwaarste oordeel verdiend te hebben; maar de mond van de Rechter spreekt hem vrij van zonde en dood, omdat hij is wedergekeerd van de dwaling van zijn weg wat zal er in uw hart zijn, als zich de geredde tot u wendt en zegt: u heeft mijn ziel van de dood gered en door u is de menigte van mijn zonden bedekt! U zult dan antwoorden: "niet ik, de macht van de genade is het geweest, die u redde van de dood"; maar u bent toch het middel geweest en daarom mag u ook deel hebben aan de vreugde over de geredde ziel.

Zo besluit Jakobus zijn belangrijke brief. Kon hij hem beter eindigen? De Christenen, aan wie hij schreef, moesten niet slechts voor elkanders tijdelijk welzijn zorgen; zij moesten niet slechts elkaar de misdaden belijden en voor elkaar bidden, opdat de zieken onder hen gezond werden, maar ook aan de bekering van de afgedwaalde broeder arbeiden en zo zijn geestelijk, eeuwig geluk behartigen. Om hen daartoe op te wekken en aan te vuren, stelt hij hun de heilrijke, heerlijke vruchten, die zij van deze arbeid zouden inoogsten, op treffende, indrukmakende wijze voor. Wie zo'n broeder, die van de waarheid, die door de prediking van het Evangelie hem bekend geworden en door hem aangenomen was, was afgedwaald, haar verzaakte, tot ongeloof was vervallen, Jezus Christus de Heer verloochende, naar de regel van het Evangelie niet meer wandelde, zijn vroegere dwalingen weer omhelsden en aan zijn vorig zondig leven zich weer overgaf, wie zo'n broeder, zo'n zondaar bekeerde, van de dwaling van zijn weg bekeerde, tot de erkenning en beoefening van de waarheid terug bracht en opnieuw aan de Heere verbond, die zou een ziel van de dood behouden, en een menigte van zonden bedekken. Wat een treffende, hart verheffende, zalige gedachte! een ziel een onsterfelijke ziel van het verderf te redden en een menigte van zonden bedekken! O, mij dunkt, de gelovigen die dit lezen of zich hoorden voorlezen, zullen erdoor opgewekt en aangevuurd zijn, om vooral dit slot van de brief te behartigen en ernaar te handelen. En wij? Zijn wij er ook door opgewekt en aangevuurd, om aan de bekering en terug brenging van afgedwaalden, van zondaren en zondaressen, zoveel wij kunnen, te arbeiden? Of hebben wij opwekking en aanvuring niet nodig? Doen wij het reeds? Doen wij het genoeg? Wie kan, wie durft het beweren? Ach! hoe menigeen zegt bij zichzelf, al spreekt hij het niet openlijk uit: "ben ik mijn broeders hoeder?" Hoe menige goede gelegenheid lieten wij voorbij gaan om voor het waarachtig, eeuwig welzijn van anderen werkzaam te, zijn hetzij door zelf op gepaste wijze hen te waarschuwen, te vermanen en door een goed voorbeeld hen voor te gaan, of door geen deel te nemen aan zulke inrichtingen, als strekken om zondaren en zondaressen tot God en de

Heere Jezus te bekeren. Schamen wij er ons over! Verootmoedigen wij er ons over voor God! Vragen wij er vergeving voor! En bekeren wij onszelf in dit opzicht. Het bekeren van de zondaar is ja Gods werk. Noch hij, die plant, is iets. Noch hij, die het plantsoen bevochtigt, is iets: God is het, die de groei geeft. Maar het wordt echter door Jakobus terecht ook als ons werk voorgesteld, in zo ver God ons gebruikt als middelen in Zijn hand, om aan de bekering van zondaren te arbeiden. En dit werk is het werk niet slechts van de bedienaars van het Evangelie, van de opzieners van de gemeente en van de verzorgers van haar armen, maar van elke Christen, van elke gelovige. Alle kunnen en moeten wij in onze kring, in onze omgeving en onze betrekkingen daarin overvloedig zijn. En wat een werk is het! Alles, alles moet er ons toe opwekken en aanvuren. Wij zijn er dienstknechten en medearbeiders van God en de Heere Jezus door. De liefde tot God, de liefde tot Christus, de liefde tot de broeders en tot allen moet er ons toe dringen en er is wel reinere, hogere zaligheid, dan die, die het hart van de Christen smaakt, als hij in dit werk met vrucht mag bezig zijn? Het zegt veel, het geeft grote, innige vreugd aan de edele mensenvriend, als hij een ongelukkige mag helpen, als hij een drenkeling van de dood mag redden; maar wat zegt dit, wat is die vreugd bij het behouden van een ziel van het verderf, van het eeuwige verderf? Och dat wij het gewicht hiervan diep en levendig en bestendig voelden. Maar dat wij dan ook in dit edele, zalige werk hoe lang zo meer overvloedig worden! Waarschuwen wij de zondaar en vermanen wij hem! Doen wij het met hoge ernst, met al de ernst van de liefde; maar ook met wijze voorzichtigheid! Stellen wij hem het rampzalige van de dienst van de zonde en het zalige van de dienst van God voor! Trachten wij hem te doen voelen, hoe vreselijk het zelfverwilt zou zijn: ik had behouden kunnen worden, maar ik heb niet gewild. Trekken wij hem ook en vooral door ons voorbeeld van warme, ongeveinsde godsvrucht, tot de Heer! En vergeten wij niet voor hem te bidden, dat hij van zijn dwaalweg op de juiste weg geleid moge worden! O! als het ons lukken mocht, als wij met de eer en het voorrecht verwaardigd werden, een ziel van de dood te behouden en een menigte van zonden bedekken, hoe zouden wij er hier en in de eeuwigheid ons over verheugen en er God voor danken. "Daar roept, o mocht mij God dit geven! wellicht een zalige ook tot mij: "Wees, welkom, u heeft mij het leven, de ziel mij behouden, u! " o God! wat zaligheid, hoe groot; een ziel te redden van de dood! " Hemelse Vader, geef het mij! ook mij, door uw genade! Amen.

SLOTWOORD OP DE BRIEF VAN JAKOBUS

Aan het slot van de inleiding bij Hoofdstuk 2: 1-26 dachten wij reeds aan het harde woord van Luther over onze brief, toen hij die in de voorrede van het Nieuwe Testament, in 1524 uitgegeven, een brief van stro noemde. Hij ergerde zich aan de plaats Hoofdstuk 2: 20 vv alsmede, zoals hij zich uitdrukt, daaraan, dat de brief de Christenen wilde onderrichten en toch niet eens bij zo'n uitgebreid schrijven van het lijden, de opstanding en de Geest van Christus dacht. Evenals hij van zijn eenzijdig standpunt het doel en het eigenaardige van de brief miskende, evenmin heeft hij de tijd in rekening gebracht, waarin die geschreven werd. Jakobus heeft die gemaakt, toen de Christelijke gemeente, die hem voor ogen stond, nog in het eenvoudig geloof leefde, zoals wij ons dat moeten voorstellen volgens de woorden van Petrus of Stefanus, die wij in de eerste helft van de Handelingen lezen en het nog niet nodig was een onderrichtende of terechtwijzende uiteenzetting van de feiten te geven, waarop het Christendom rust. De bedoeling van de brief licht niet zozeer op het gebied van onderricht over de geloofsstukken, als wel op dat van het praktisch Christelijk leven. Het Christelijk geloof, dat zich openbaart in werken, de Christelijke volkomenheid als vervulling van de wet van de vrijheid, de Christelijke wijsheid, verkregen door het gebed en geoefend in geduldig dragen van lijden, allerlei goede levensvruchten voortbrengende, waarmee de Christen kan bestaan voor Gods gericht, dat zijn de punten, die de brief werkelijk op het oog heeft; en dan

stelt hij met meesterlijke diepte, kracht en levendigheid, met zichtbare frisheid het Christelijk zedelijke leven op een wijze voor, dat wij met Herder uitroepen: Wat een edel man spreekt in de brief! Sterk, volhardend, vast geduld in lijden! Verhevenheid in armoede, blijdschap in droefheid; eenvoud, reinheid, vast vertrouwen in het gebed! Van geen toestand meer afkerig dan van het ongelooft, van die moed uitdovende, dodende spitsvondigheid en dubbelhartigheid. Wat een verlangen voelt hij naar God; er spreekt een wonderkracht van het gebed uit zijn woord, als een zekere, onfeilbare zaak, uit ervaring, met bepaalde feiten en bewijzen echt een man, vol van de Heilige Geest, een bidder, een discipel van Jezus! Hoe juist kent hij de wijsheid en de oorsprong van de ware en van de valse wijsheid in het gemoed van de mens; hoe legt hij de tong in banden, die onder de schijn van goed door begeerlijkheden en lusten vermoordt, hij is een Nazireeër, een discipel van de hemelse wijsheid. Hij wil daden, daden en geen werken, geen geloof van het hoofd, maar een vrije wandel, een volkomenen, edele wandel van de geest, de vrije gereinigde Farizeeër of Esseeër (?) de Christen! Wij hebben dus de brief niet om enkele plaatsen, maar naar de hele inhoud dierbaar te achten, aan het woord van Paulus in 1 Kor. 3: 21 gedachtig te zijn: "Alles is uwe, hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Chephas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, zij zijn alle uwe. "

Bij Jakobus, wiens leerwijze zich meest aan die van Mattheus aansluit, is alles gericht op de daad, op het werkdadig Christendom. Daarin bestaat voor hem de hoofdzaak van het geloof, dat het de kracht geeft de hele wet, zoals Christus die verklaard heeft, te houden. Daarin staat zijn Christendom tegenover het ijdel opgeblazen wangeloof van de dode schriftgeleerdheid en haar ijdel getwist. Zo wijst hij dan ook dadelijk zijn lezers op de praktische zegen van het lijden, daarmee tegelijk een dwaling bestrijdend, die trouw en standvastigheid verlamt. Elke aanvechting is een beproeving van het geloof, dat daardoor gegrond en volhardend moet worden. In deze geduldige volharding moet echter het geloof zich door een heilig leven openbaren, dat naar de volkomenheid streeft.